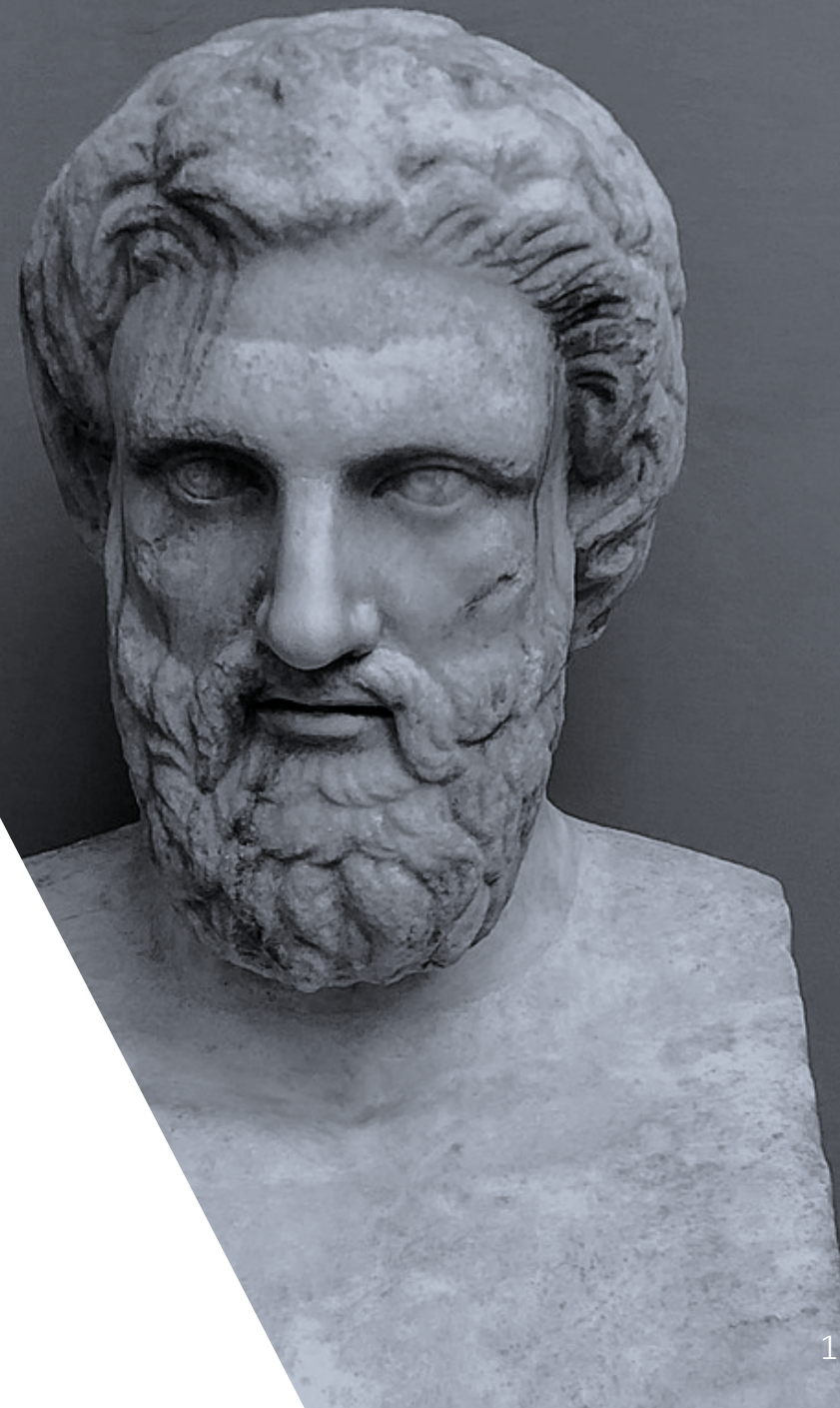

Komedia ja Aristofanes

Koominen ajattelu

Antiikin Kreikan klassikot osa V.

Helsingin työväenopiston luentokurssi

Markku Koivusalo

Valtio-opin dosentti. Helsingin yliopisto

Hietsun paviljongin toiminnanjohtaja

<https://markkukoivusalo.com/>

Kurssisivut: <https://markkukoivusalo.com/antiikin-kreikan-klassikot/>

Ajattelun klassikot

Ajattelun klassikot ovat **kulttuurin perustekstejä**, jotka ovat syntyneet tietyssä historiallisessa ympäristössä, mutta puhutelleet ihmisiä kautta aikakausien ja saaneet aina uusi ajankohtaisia merkityksiä ja tulkintoja eri aikoina eläen omaa **epälineaarista, kerrostunutta** ja **hyppäyksellistä kulttuurihistoriallista** elämäänsä.

Eepinen ajattelu syksy 2022

Suullinen perintö

ἔπος (épos) sana, sanonta, runosäe, värssy

ἐπικός (epikós) – eeposta koskeva, kertova (sankari)laulu

Homeroksen nimissä kulkevat **Ilias** ja **Odyseia**

Hesiodoksen **Jumalten synty** ja **Työt ja päivät**

Luentodiat

<https://markkukoivusalo.com/antiikin-kreikan-klassikot/>

Traaginen ajattelu 2023-24

Antiikin Kreikan klassikot osa II-IV

Traaginen ajattelu I: Aiskhylos, kevättalvi 2023

Traaginen ajattelu II: Sofokles, syksy 2023

Traaginen ajattelu III: Euripides, syksy.2024

Helsingin työväenopiston luentokurssi

Tiistaisin klo 18:45-20:15

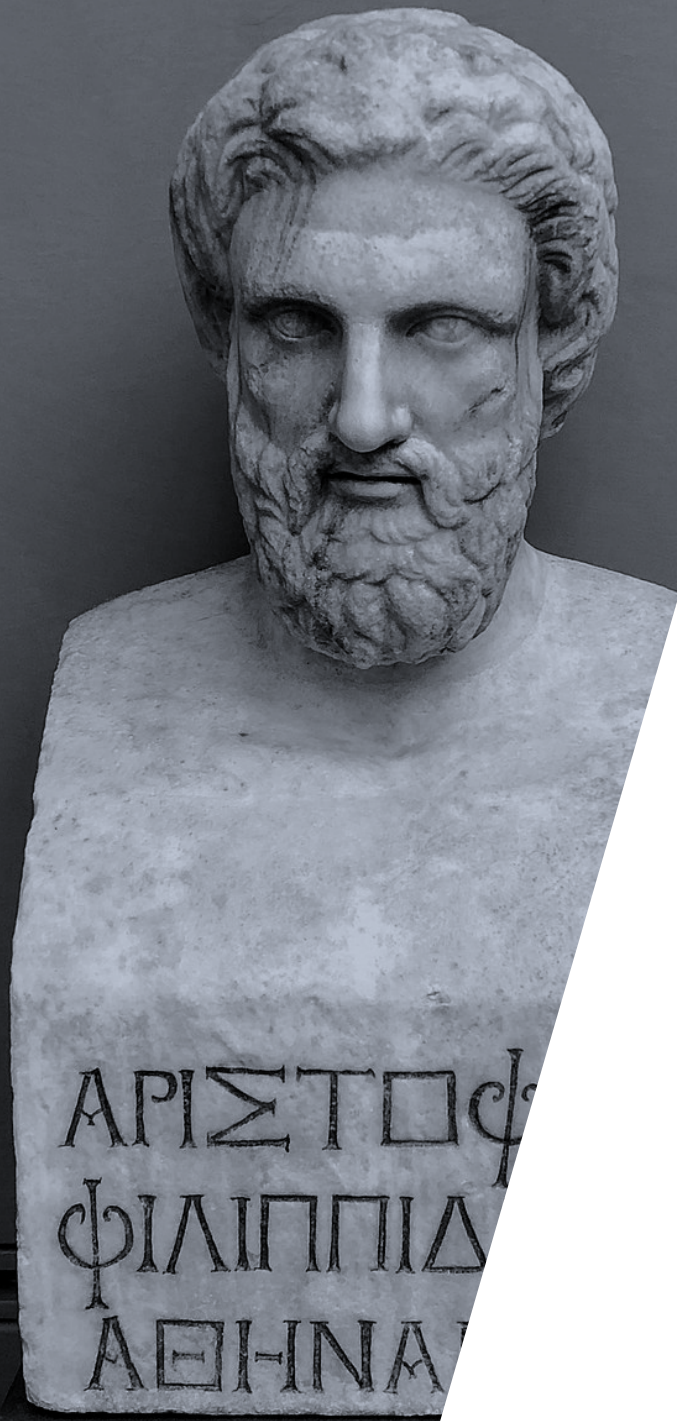

Koominen ajattelu 2025

Antiikin Kreikan klassikot osa V.

Komedia ja Aristofanes

Aristofanes (n. 445/6–385 eaa.)

Patsas ensimmäiseltä vuosisadalta. Uffizi Galleria Firenze.

Aristofanes (Ἀριστοφάνης)

Vanhan attikalaisen komedian tärkein runoilija ja sen viimeinen edustaja

Ainoa jolta säilynyt 11 komediaa kokonaisuudessa

Kirjoitti kokonaisuudessaan 40 komediaa.

Näkemyks vanhasta komediasta pitkälti aristofaaninen

Johdantodiat Koomiseen ajatteluun ja Aristofaneen löytyy täältä

<https://markkukoivusalo.com/antiikin-kreikan-klassikot/>

Akharnalaiset (Akharneis) 425 eaa.

Aristofaneen kolmas komedia ja ensimmäinen kokonaan säilynyt

Sotaan kyllästynyt päähenkilö

Dikaiopolis tekee erillisrauhan Spartan kanssa.

Ja mitä sitten sattuuukaan...

The Knights (1976), dir. A. Solomos,

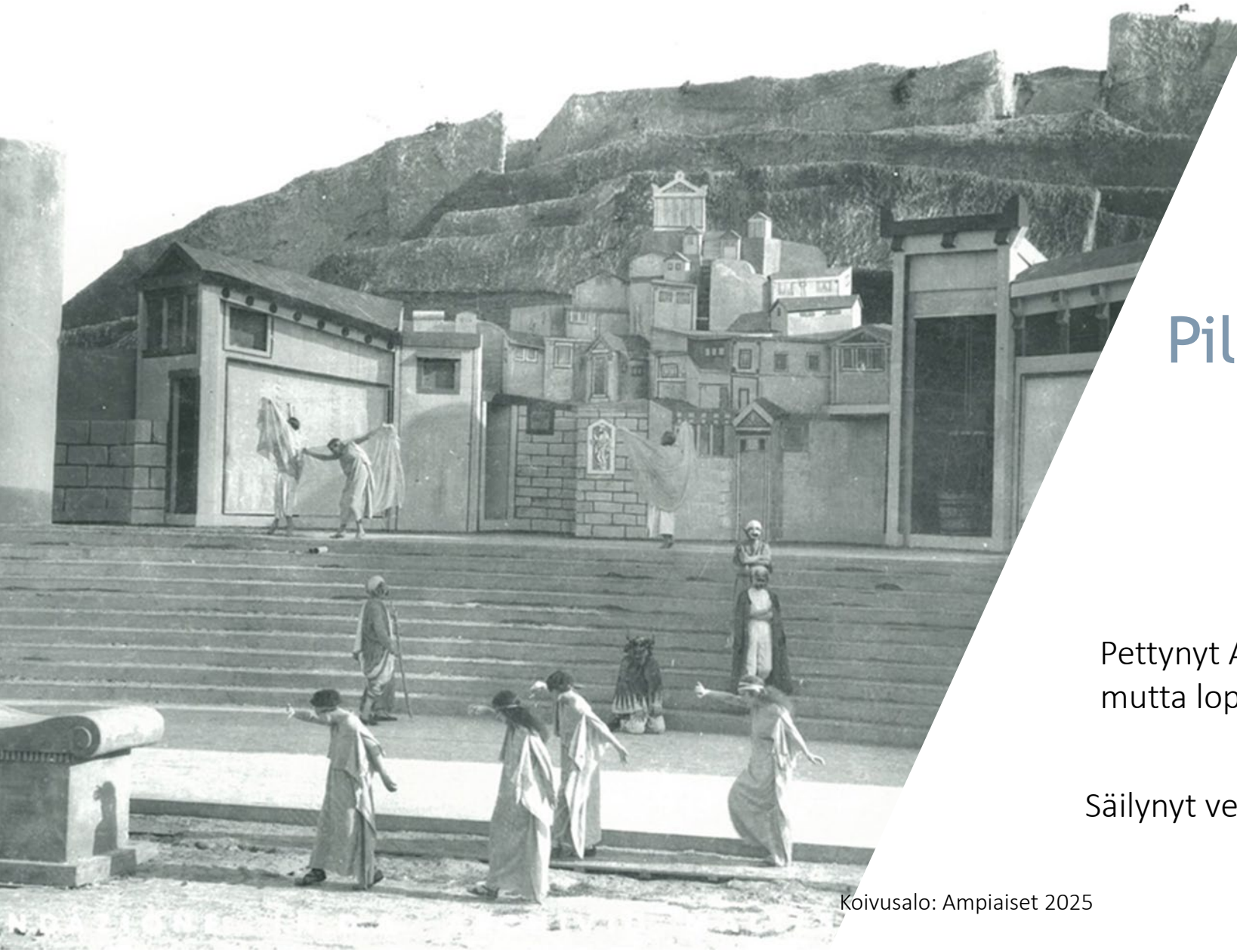
Ratsuritarit (Ἱππεῖς Hippeis)

Aristofaneen neljäs komedia.

Yleensä pidetty poliittisimpana komediana.

Aiheena suoraan aikansa julkinen politiikka.

Komediassa vain miehiä (naiset, lapset, jumalat puuttuvat)

Pilvet (Νεφέλαι, Nefelai)

Aristofaneen seitsemäs komedia.

Ehkä kuuluisin Aristofaneen komedioista
vaikka aikanaan menestyi huonoiten

Pettynyt Aristofanes työsti uudestaan uutta versiota,
mutta lopetti keskeneräisenä noin 419-416 eaa. eikä
sitä koskaan esitetty Aristofaneen aikana.

Säilynyt versio on tuo uudelleen työstetty ns. Pilvet II.

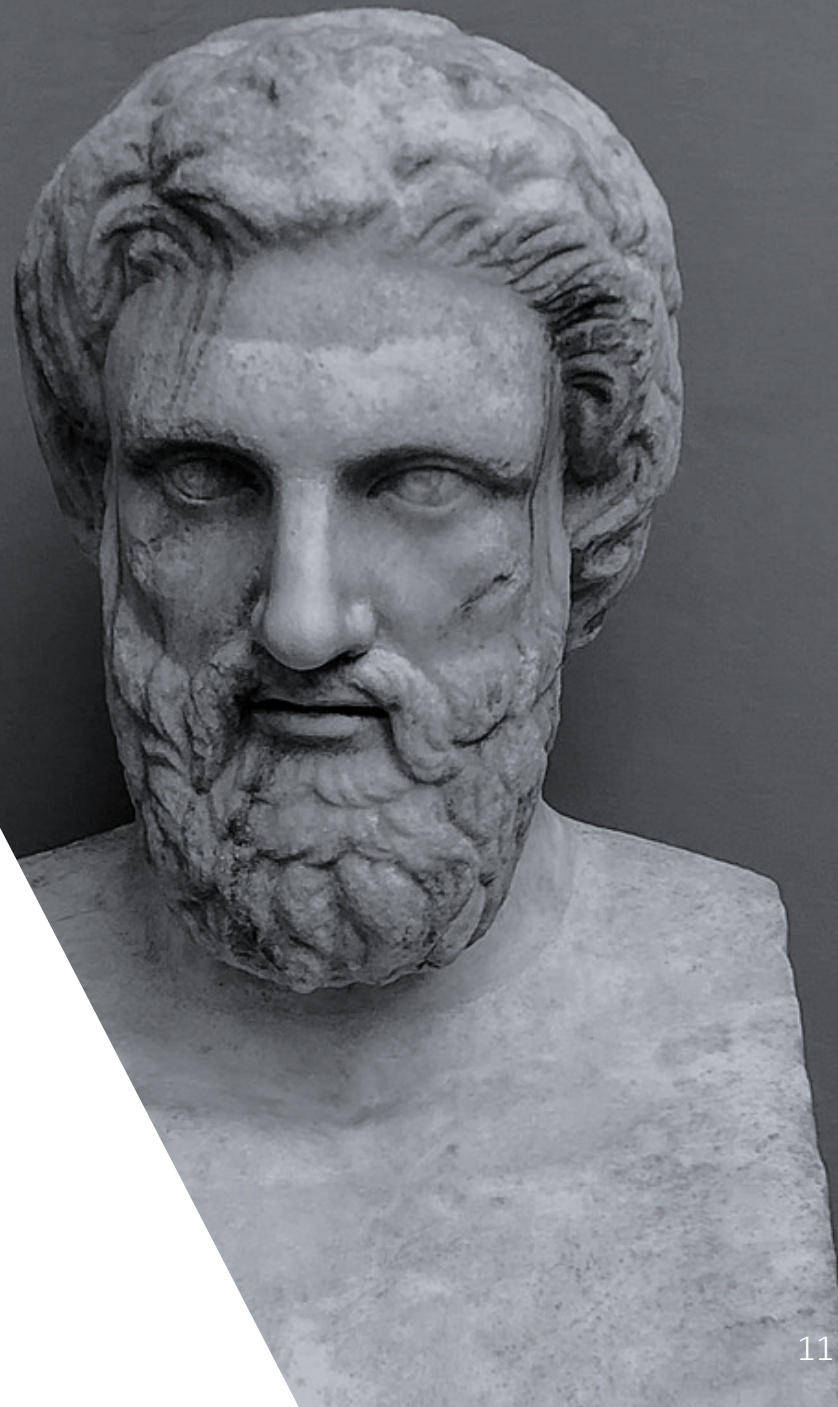
Aristofanes: Ampiaiset

Koominen ajattelu II

Antiikin Kreikan klassikot osa VI.

Helsingin työväenopiston luentokurssi

Syksy 2025: .2025. Tiistaisin klo 18:45-20:15

Ampiaiset (1963). Ohjaus: A. Solomos. Kuva: D. Harisiadis,

Ampiaiset (Σφῆκες, Sphēkes)

Aristoteleen kahdeksas komedia
Pidetty esimerkillisenä teoksena vanhasta komediasta.

Esitys 422 eaa.

Ensiesitys Ateenassa Lenaia-juhlilla vuoden alussa 422 eaa.

Toinen sija, voittajana Filonideen Kisojen esikatselmus (Proagon)

Kenties myös Aristofaneen kirjoittama, joka toi festivaaleille näin kaksi komediaa.

Filonides ohjannut muitakin Aristofaneen komedioita.

Peloponnesolaissota

Peloponnesolaissota edelleen käynnissä.

Spartan johtama Peloponnesolaisliitto ja Ateenan johtama Deloksen meriliitto.

Talvella 423/422 kuitenkin aselepo Ateenan ja Spartan välillä

Kesän tulleen Ateenalaiset lähtevät taas hyökkäykseen Kleonin johdolla.

”Saatuansa Ateenalaiset ehdotukseensa myöntymään, purjehti Kleon aselevon loputtua Traakian rantamaille, mukanaan 1,200 raskasaseista ja 300 ratsumiestä ja vielä suurempi joukko liittolaisia 30 laivalla.”

Thukydides: Peloponnesolaissota 5 kirja.

Kleon itse kuolee Amfipolin taistelussa kesällä 422.

Ampiaiset – Sfēkes

Komedian nimi sen kuorosta – ampiaiset

Heliain, kansantuomiostuimen valamiehiä, kansantuomareita, lautamiehiä

Kutsuttiin termillä heliastai tai dikastai

Ampiaisessa vanhoja persialaissotien veteraaneja

Aikaa osallistua istuntoihin, mutta myös elinkeino

Vähävaraisia, palkkio 3 obolia merkittävä tulolähde

Kuvataan ampaisparvena, joilla piikki (kentron) takamuksissaan

Helposti suuttuvia ja valmiina pistämään piikillään

Aiakeionin pyhäkön jäänteet Agoralla.
Uskottiin aikaisemmin olleen Heliain jäänteitä.

Heliaia (ἡλιαία)

Demokraattisen Ateenan ylin ja suurin kansan tuomistuin.

Tuomaristossa 6000 arvalla valittua kansalaista
Kansalaistuomarit, valamiehet (heliastai, dikastai)

Yli 30 vuotiaat vapaasyntyiset miehet

600 jokaisesta kymmenestä fylestä tai näiden listasta

Heliaian useat eri tuomioistuimet, joihin
kansalaistuomarit jaettiin.

Istunnoissa 101, 1001, **501**, 1501, 2001 valamiestä.

The Jury 1861 painting by John Morgan

Valamiehistö (jury)

Britannian kruunun oikeuden maallikkojäsenet

12 jäsentä, syyllisyys tai syyttömyys, ei päättä rangaistuksesta

Yhdysvallat

Oikeus vaatia valamiesoikeudenkäyntiä, 6-12 jäsentä

Suuri valamiehistö 16-23, päättää nostetaanko syyte

Lautamiehet

Nykyään maallikotuomarit käräjäoikeudessa
Alkujaan 12, sitten 7, kolme ja nykyään vain kaksi
Jo varhaisimmissa lakiteksteissä 1500-luvun lopulta

*"Cosca seitsemän laudasa istu, silloin on oikeus
tuomion voipa."*

*"Tavallisesti istua tökötin lakituvassa kiiskiä onkien, niin
kuin yleinen siivo tapa vaati. Eikä sitä uskoisi kuinka
raukaisevaa tuo lautamiehenä oleminen onkin; siinä ei
vaan tahdo silmät auki pysyä, jos ei pane tikkuja
pönkäksi, niin kuin Jaakko Tervo teki." Juho Reijonen:
"Koskelan ukko" (1885)*

Lautamiehet tänään

Markku oli 8 vuotta = 2 x 4 lautamiehenä

Valtiollinen luottamustehtävä

Edustavat kansan oikeustajua, valvovat oikeudenkäyttöä
käräjäoikeuksissa ja varmistavat käsittelyn julkisuuden

Yksilöllinen äänioikeus, toimivalta rinnastuu tuomareihin,
mutta ei ole tietenkään sama

Puheenjohtaja (tuomari) ja kaksi lautamiestä

Rikosasioissa ja maaoikeusasioissa. Poistettiin riita-asioista
2009. Samalla keskitettiin vain vakavimpiin tai
yhteiskunnallisesti merkittäviin tapauksiin.

Lautamieskokoontamissa enää noin 5% rikosasioista

Euroopan neuvoston 46 jäsenmaasta 25 maassa
maallikotuomareita, 21 maassa ei.

Viimeaikainen kritiikki

Osa kritiikistä tunnistettavaa

Osa kritiikistä taas ei ymmärrä lainkaan kansanvaltaista periaatetta tai tekee hyvin omituisia oletuksia oikeasta oikeuden toimeenpanosta

Lautamiesten tietämättömyys?

Tosiasiassa tuomari aina ottaa vastuun tuomion juridisesta pätevyydestä, lautamiehet lähinnä näytön arvioinnissa

-välillä myös tuomareiden tietämättömyys

Lautamiesten poliittisuus?

Valinta kunnanvaltuuston kautta kunnan poliittisten suhteiden mukaan

Aivan kuin tuomarit olisivat neutraaleja politiikasta, eivät ole

Tarvitsisiko hallinto-oikeus enemmän lautamiehiä?

Tavikset tuomareina. Käräjillä tuomioista päättävät myös ihan tavalliset ihmiset. Toteutuuko oikeus?

Tässä jutussa 17 ammattituomaria kertoo, millaista lautamiesten kanssa työskentely on. Osa tuomareista vertaa järjestelmää siihen, että kirurgin pitäisi neuvotella leikkauksesta maallikon kanssa.

Antiikin Ateenan ”lautamiehet”

Keskeinen osa demokratiaa,

Istuivat myös puisilla penkeillä, kaisloilla pehmustetut

Puheenjohtajana arkontti lavalla salin perällä

Paikalla myös sihteeri, julkinen airut ja skyyttiläiset
jousimiehet pitämässä järjestystä

Puheenjohtajan edessä puhujakoroke ja sen vieressä
kaksi koroketta riitajuttujen osapuolille

Yleisö erotettu aidalle lautamiehistä

Joskus myös suljetuin ovin

Antiikin Agoran museo. pinakioneita (nimi, isän nimi, demos), n. 400–100-luku eaa.

Lautamieheksi valinta

Vapaaehtoista, kuka vain haluaa

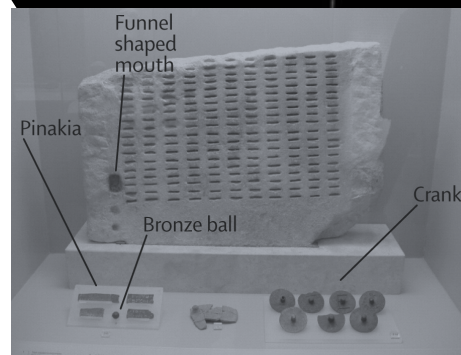
Heliain kokoontumispäivänä heliastit nousivat aamuyöstä ja lähtivät kokoontumispaikalle.

Jokaisella mukana pinakion (pikkutaulu), laatta, jossa oli kaiverrettu nimi, isän nimi ja demoksen, kaupunginosan nimi sekä kirjain (A-K)

Viimeinen ilmoitti mihin oman fylensä kymmenestä jaosta kuului.

Arvontalaite (klērōtērion)

Tuomioistuimiin jako

Aristofaneen aikaan vielä jonotusperiaatteella,
ensimmäiseksi tulleet

Sittemmin erityinen arvontalaite, klērōtērion,
äänestyspajatso

Laatat nostettiin laatikosta ja laitettiin riveihin

Suppilot, johon pudotettiin mustia ja valkoisia noppia

Ei voinut tietää pääsikö vai ei ja mihinkä
tuomioistuimeen

Oikeusistunto

Sihteeri lukee syytekirjelmän (ei yleistä syyttäjää) ja puolustuksen kirjallisen vastineen

Sitten puheenvuorot kantajalle ja vastaajalle

Asianosaisten puhuttava itse. Saattoivat tilata puheita puheiden laatijoilta (logografos) tai pyytää lupaa käyttää sijaisenaan parempaa puhujaa

Alaikäisiä, naisia, metoikkeja, orjia ja vapautettuja edustivat näiden isät, aviopuolisot, holhoojansa, isäntänsä tai suojelijansa/etumies (prostates)

Kaikilla oikeus vastata, mutta puheenvuoroja rajoitettiin vesikellon avulla

Heliastit vain istuivat ja kuuntelivat

Puheiden jälkeen airut kehotti näitä äänestämään.

Äänestäminen

Kulkivat uurnien ohi johon pudottivat äänestyskivet tai
simpukat

Toiseen urnaan vapauttamista puoltavat, toiseen
tuomitsemista puoltavat

Myöhemmin 300-luvulla pronssikiekot, joiden läpi kulki
metallipuikko.

Jos todettiin syylliseksi rangaistus lain perusteella tai sitten
järjestettiin uusi istunto rangaistuksesta ja äänestettiin
uudelleen

Tuomioista ei valitusoikeutta

Jos syyttömäksi ja syyttäjä ei ollut saanut puolelleen viidesosaa
äänistä tuomittiin syyttäjä sakkoihin tai jopa kansalaisuuden
menetykseen.

Sykofantti (συκοφάντης)

Viikunannäyttäjä, sanoista viikuna (σῦκον) ja näytän (φαίνω)

Ahkera toisten syyttäjä ja ilmiantaja.

Kansantuomioistuimessa kuka tahansa sai nostaa syytteen.

Sykofaatti tämän oikeuden liika ja väärinkäyttäjät

Sykofaatit ilmiantoivat, nostivat ja uhkasivat usein väärillä syytöksillä.

Alkuperä kenties ilmiannot viikunoiden viennistä tai varastamisesta

Tai sitten sakkojen kerääminen, sakot viikunoina.

Viikunoiden keräys, puun ravistelu ja maassa olevien poimiminen

Akharnalaiset: Sykofantin paketointi

Kuoro: Mihin ihmeeseen häntä voi käyttää (khrēsetai) ?

D: Hänestähän saa kaikkien käyttökelpoisen astian (aggos), ilkeyksien sekoitusmaljan, oikeusjuttujen huhmareen, lampunjalan paljastamaan virkamiehet ja kupin, jossa voi sekoittaa vaivoja.

K: Kuinka kukaan tuota astiaa kotonaan käyttävä voisi luottaa siihen, kun se pitää niin kummallista ääntä?

D: Se on vahva astia, hyvä mies, eikä mene ikinä rikki, ei edes jaloista pää alaspäin ripustettuna.

K: Kaikki taitaakin olla jo hyvin pakattu sinua varten?

B: Minäpä korjaan hänestä vielä hyvän sadon.

The Cambridge Greek play. Theatre Royal 26.11-1.12.1909. Sir Dennis Holme Robertson (1890-1963). Trinity College. Ritariksi lyöty taloustieteilijä.

Intohimoinen kansantuomari

Filokleon, vanha mies, joka toimii kansantuomarina, heliastina

Itse asiassa tällä addiktio tuomitsemiseen

Ei kykene olemaan poissa tuomioistuimista

Nimi Kleon + filos

Tarkoittaa Kleonin ystävää, rakastajaa, kannattajaa

Kleonisti (putinisti, trumpisti)

Kansanjohtaja kenraali Kleon

Aristofaneen suosikki pilkan aiheena

Ratsuritareissa Kansa-ukon uusi suosikkiorja Nahkanen

Vuonna 422 edelleen suosionsa huipulla

Juuri Kleonin sanotaan nostaneen kansantuomareiden palkkion
kahdesta kolmeen oboliin.

Sotaintoilijan loppu

Johtaa kesällä Ateenalaiset hyökkäämään Amfipolista vastaan ja
saa itse surmansa taistelussa.

The Cambridge Greek play. Theatre Royal 26.11-1.12.1909. Sir James Ramsay Montagu Butler, (1889 – 1975)
Trinity College. Historian professori ja parlamentaarikko.

Aristokraatti poika - Bdelykleon

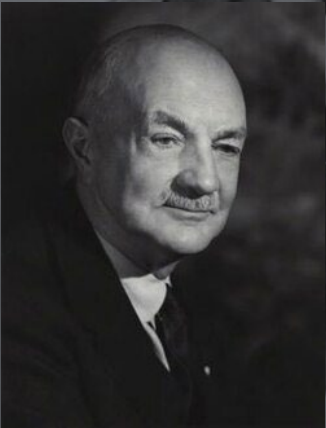
Poika Bdelykleon

Kleonia halveksuva

Haluaa edustaa ylimystöä

Tärkeilyäkorskuva (fruagmosemnakos).

Isän rahvaanomaisten halujen sivistäminen

Duane Michals: A Letter from my Father.

Isä - poika suhde

Pilvissä isä yritti kasvattaa poikansa ulos
hevoshulluudesta julkiseksi puhujaksi ja vallan
käyttäjäksi voittaakseen oikeudessa velkojansa

Ampiaisissa poika yrittää parantaa isänsä
käräjäimisinnosta

Isän ja pojan agon

1 Erä: Isä yrittää paeta kotoa, jossa poika pitää vankina (n. 1-462)

2. Erä: Isän ja pojan sanallinen väittely (463-724)

3. Erä: Sovittelu: Kotituomioistuin (725-1008)

4: Isän kasvatus tavoille (1009-1537)

5. Isän remuava paluu

Vanhempi ja nuorempi komediakirjoittaja - agon

Komediat kilpailivat toistensa kanssa ja viittasivat toisiinsa 422 eaa. Aristofanes oli vielä nuori, noin 24 vuotias Ratsuritareissa esittänyt vanhemman kollegansa Kratinoksen poeettiset voimansa kadottaneena vanhana juoppona. Mutta 423 eaa. vanha Kratinos päihittää komediakilpailuissa Aristofaneen Pilvet juuri juoppous kuvaan vastanneella komedialla Viiniruukku (Pytine). (Kuoli samana vuonna, 97-vuotias, ikä tuskin pitää paikkansa.)

Ampiaiset taas osaltaan viittaus Viiniruukkuun ja viittaa sen kohtauksiin. Nyt kyseessä ei ole vanhan miehen viini- vaan käräjöintiaddiktio.

Pakotarina

Kahlitseminen ja pakeneminen

Dionyysinen tarina

Euripides: Bakkhantit: Dionysos Pentheuksen vankina

Pentheus - Bdelykleon

Euripides: Kykloopit. Sartyyrit pakenevat Odysseuksen kanssa Kykloopin luolasta liittyäkseen johtajaansa Dionysokseen

Dionysos – vapautuminen

Isä addiktio orjana ja poikansa vankina

Jean-Baptiste Racine (1639 – 1699)

Les Plaideurs 1669

Racinen ainoa komedia

1600-luvun versio Ampiaisista

Dandin, seniili eläkkeelle pakotettu tuomari

Haluaa pitää oikeusistuntoja ja muuttaa kotinsa oikeussaliksi jossa tuomitsee palvelijoitaan ja kotieläimiä

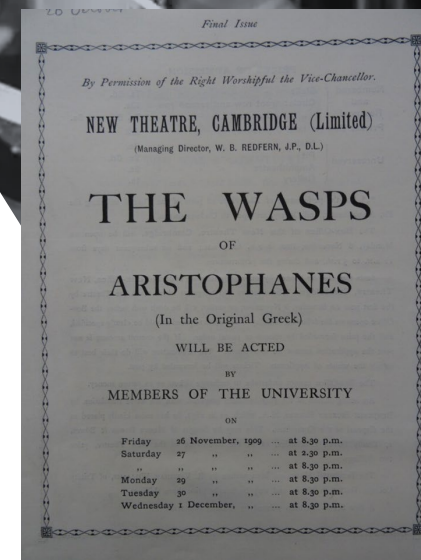
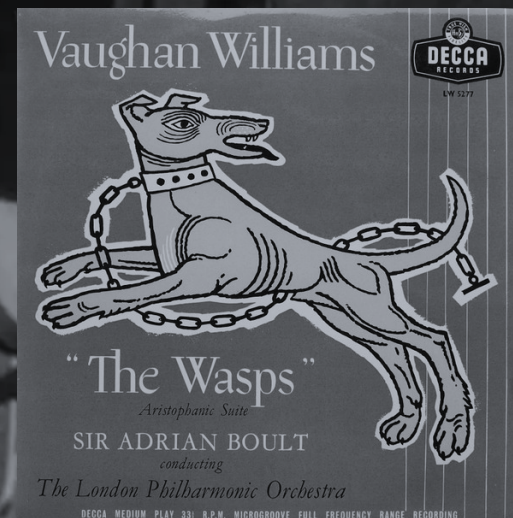

Ralph Vaughan Williams (1872 – 1958)

The Wasps, Aristophanic suite

Sävelletty Cambridge Greek Playn 1909 esitykseen Aristofaneen Ampiaisista.

- Overture
- Entr'acte
- March Past of the Kitchen Utensils
- Entr'acte
- Ballet and Final Tableau.

ARISTOFANES

~ ~ A K H A R N A L A I S E T ~ ~
~ ~ R A T S U R I T A R I T ~ ~
~ ~ ~ ~ A M P I A I S E T ~ ~ ~ ~
~ ~ ~ ~ ~ R A U H A ~ ~ ~ ~ ~
~ ~ N A I S T E N K A N S A N K O K O U S ~ ~
~ ~ ~ ~ ~ R I K K A U S ~ ~ ~ ~ ~

ARISTOFANES

MARIT KEMIO • LILJA KANKI • TUA KORHONEN
TOMMI NUOPPONEN • EERO RINONEN • VESA VUHTIRANT

~ ~ T E O S ~ ~

Suomennos 2025

Suomentanut Tommi Nuopponen

Teoksessa Aristofanes: Aristofanes 2025.

Tommin essee:

Arvoisat valamiehet, ampiaiset

Tommin suomennos suhteellisen vapaa mutta sujuva ja
mainio

Luennolla käytetty pääosin Tommin suomennosta,
joissakin kohtaa tehty taktisia muutoksia.

Prologogi (1-229)

Näyttämö

Verkon peittämä talo - aamuyö

Katolla mies nukkumassa - Bdelykleon

Talon edessä kaksi miestä nukkuu – kotiorjat vartiossa

Kuten Ratsuritarit alkaa orjien vuoropuhelulla

Ratsuritareissa orjat kenraaleita, Ampiaisissa orjia, jotka toimivatkin vartijoina ja tällä kertaa isäntänsä isän vartioina

Nukkuvat vartijat

Sosias (pelastaja/turva) ja Ksanthias (kultatukka)

So: Kuule, mikä sinun on? Pahaonninen (kakodaimon), Ksanthias!

Ks: Opettelen tässä vain yövartiosta lintszaamista.

So: Niinkö? Sietäisit saada selkääsi ja oikein kunnolla!

Etkö tiedä, millaista villiä otusta (knōdalon) me vartioidaan?

Ks. Tiedän, mutta välillä tekee mieli unella karkottaa tylsät huolet.

So: Omalla vastuulla sitten! Minunkin silmiäni alkaa painaa makea uni.

Nuokkuminen - ja säpsähtäminen

Ks: Nytkö lähti se viimeinenkin järki (parafronesis) ?

Vai pamahtiko korybanttien riivaus (korubantias)?

So: Ei, kun unenhorre vaivaa, sellainen Sabazioksen kohmelo.

Ks: Sinä palvelet siis Sabazionia kuten minäkin! [kummatkin ryypänneet]

Äsken meinasin torkahtaa ja heti uni teki persialaisen rynnäkön silmiini.

Ja tosiaan aikaisemmin näin ihmeellisen unen (onar)

Sabazioksen palvelu – runsas viinin juonti

Fryygialaisperäinen hedelmällisyyden jumala, joka yhdistettiin Kreikassa Dionysoksen palvontaan. Alempien kansanosien palvoma, naisten ja orjien suosiossa.

Ksanthiaksen uni

Kotka sieppaa käärmeen teema

Ks: "Näin valtavan kotkan, joka syöksyi keskelle toria ja nappasi kynsiinsä kobran/kilven (aspis) pronssipäällysteisen ja vei sen korkealle taivaalle ja heitti sen pois Kleonymoksena."

So: Varsinainen outolintu/ arvoitus/ kori (grifos) tuo Kleonymos.

Kleonymos - paha enne

Ateenalainen kenraali ja kansanjohtaja

So: Varsinainen outolintu/ arvoitus/ kori (grifos) tuo Kleonymos [..]

Juomingeissa voisi esittää arvoituksen: ”Mikä peto (thērion) heittää kilpensä pois niin maalla, merellä kuin taivaalla?”

[arvoitus: mikä sama maalla, merellä ja taivaalla]

Ks: Voi voi, mitähän pahaa se minulle tietää, että näin tuollaisen unen?

[...] On se silti hirveää (deinon), kun ihminen heittää pois aseensa/vehkeensä (hopla).

Sosiaksen uni: Valtiolaiva

So: Se [uni] olikin melkoinen. Eikä liity mihinkään vähempään kuin valtiolaivaan/ polikseen kokonaisena laivan runkona.

[...] Kun olin nukahtanut, näin lampaat/karjan istuvan Pnyks-kukkulalla kansankokouksessa. Niillä oli sauvat ja kuluneet viitat. Pian ilmestyi karjalle kansan puhujaksi kaiken ahmiva valas kiljuen kuin kaltattava sika.

Ks: Lopeta, lopeta! Älä kerro enempää! Sinun unesi löyhkää mädäntyneeltä vuodalta. [Kleon nahkuri]

Vaalikarjan punnitus ja kansan jakaminen

SOSIAS:

Ja sitten saastainen valas otti punnukset ja ryhtyi tasaamaan härän rasvaa/ kansaa (dēmon).

KSANTHIAS

Oivoi, voi kurjuutta,

Kansan se haluaa paloittaa ja jakaa (diistēmi)

"Alkibiades." Roomalainen kopio alkuperäisestä kreikkalaisesta nuoren miehen patsaasta. Nimi Alkebiades lisätty myöhemmin.

Theoros varis (korax)

So: Valaan liepeillä näin Theoroksen, istuskelemassa maassa.

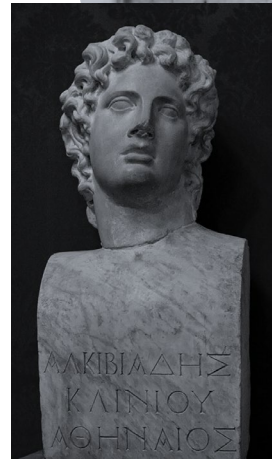
Mutta sillä oli variksen/ korpin (korakos) pää!

Sitten ärrävikainen [lespaava] Alkibiades tuli sanomaan minulle:

"Näetkös? Theovoksella on vaviksen pää." [imartelijan (kolakos) pää]

Ks: Vikainen tai ei, Alkibiades oli oikeassa.

Theoros, jo akharnalaisissa pilkattu lähettiläs, Theoroi, lähettiläitä, Theoros viittaa myös katselijaan, yleisöön.

Unen tulkinta

KSANTHIAS

Hän siis oli ihminen ja sitten yhtäkkiä ”vavis”, korppi (korax)

Eikö tuo aivan päivänselvästi tarkoita sitä,

että hän aikoo lähteä meitä karkuun pelosta vavisten?/ lentää pois muualle raakkumaan.

SOSIAS:

Sinulle täytyy kai maksaa parin obolin palkka,

kun olet noin viisas unien tulkitsija!

”Parabasis”

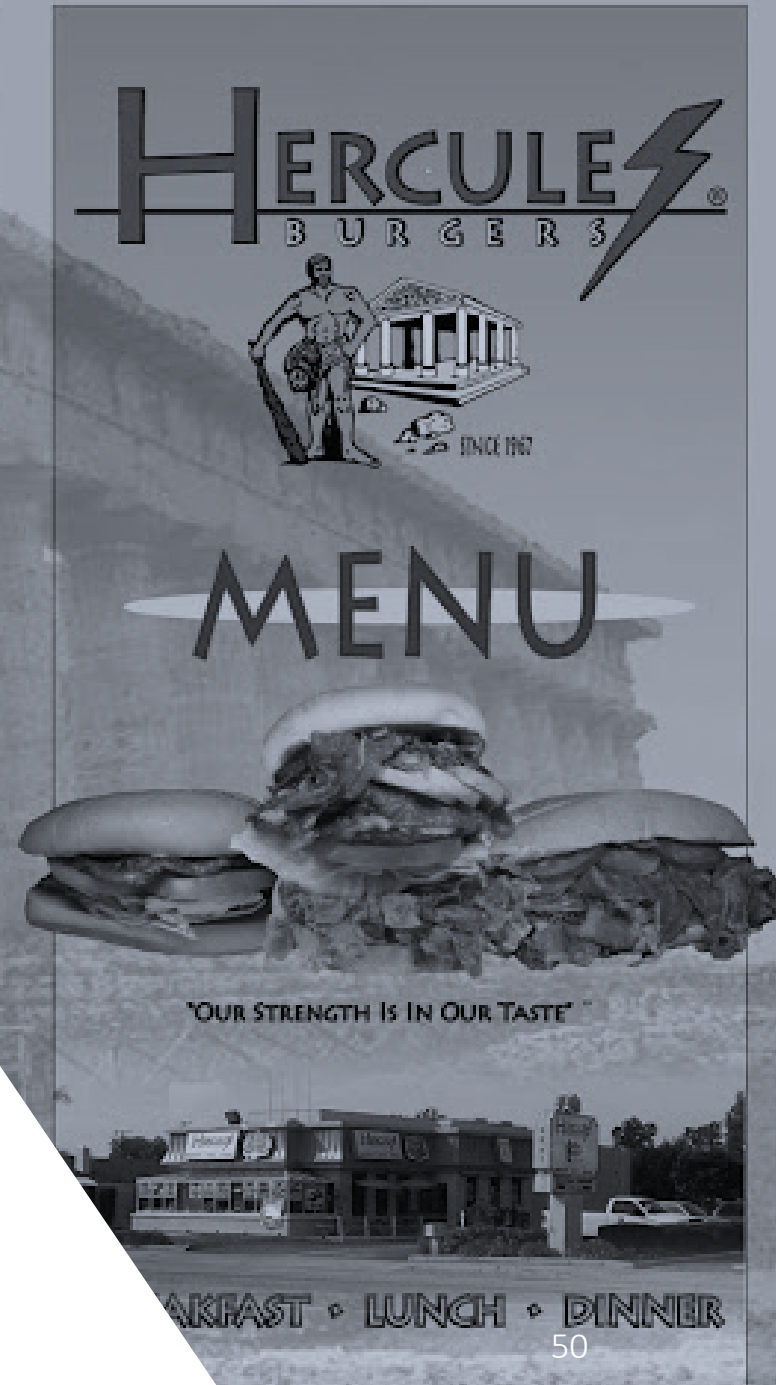
Ksanthias puhuu suoraan yleisölle

Heti tähän alkuun muutama varoituksen sana.
Älkää odottako meiltä mitään turhan suurellista, vaikka
emme toki pölli vitsejä (gelōta) kylänraitilta Megarasta.
[viittaus megaralaiseen komedian alkuperään]

Ei kliseitä ja kuitenkin

Esityksessä ei ole mukana sen paremmin orjaparia,
joka viskoo kopastaan pähkinöitä yleisön joukkoon,
kuin Heraklesta [voimamies-sankaria], jolta puijataan sapuskat.
Jopa Euripides jää meiltä solvaamatta taas kerran!

Kleonia ei pilkata?

Ja jos Kleon nyt tuurilla paistatteleekin maineessa,
niin samasta miehestä ei tehdä hakkelusta/muusia (muttöteusomen)
kahdesti!

Muttötös: Valkosipulia, purjoa, juustoa, kananmunia, oliiviöljyä, etikkaa ja hunajaa

Sofistikoitu tarina

Meidän pikkutarinassamme (logidion) on kuitenkin ajatusta (gnōmēn).
Se ei ole millään lailla teitä nokkelampi (dexiōteron),
mutta se on karkeaa komediaa viisaampi (sofōteron).

Epätavallinen sairaus (nosos)

Meidän isäntämme on huomattava mies ja nukkuu tällä hetkellä tuolla ylhäällä, katolla.

Hän komensi meidät vartioimaan omaa isäänsä, joka on teljetty sisätiloihin niin ettei voi lähteä ulos ovesta.

Isä nimittäin sairastaa epätavallista sairautta, eikä kukaan teistä voi millään tietää tai hoksata sitä, ellemme me kerro mikä se on. No, arvuutelkaa!

[Kääntyy eturivin puoleen, jossa Ateenan merkkihenkilöt]

James Caan elokuvassa The Gambler 1974.

Filokubos - noppien rakastaja?

So: Ahaa! Täällä Pronapeen poika Arynias sanoo,
että mies rakastaa noppapelejä

Ks: Kautta Zeuksen! Hän asettaa oman sairautensa muihin!

[Arynias luultavammin kenraalina 423/422 tuolloin, eturivissä. Tunnettu myös lähettiläänä.
Toisaalta mainitaan myös armeijan välttelijä, joka eli rikkaiden ystäviensä varoilla. Kaunis pitkätukkainen
naismaiseksi haukuttu mies. Sanotaan olleen rikas, mutta menettäneen omaisuutensa.]

Filopotēs - juomisen rakastaja?

Rakkaus kyllä on isäukon ongelman perustassa.

Ahaa, täällä Sosias totesi juuri Derkylokselle,

että mies on ihastunut juominkeihin –

Ei niin tipan tippaa! Muutenkin

sitä sairautta esiintyy lähinnä paremmalla väellä/ se on lähinnä
hyödyllisen, varakkaan miehen sairaus.

Filothutēs - Filoxenos

So: Hei, Nikostratos vauraasta Skambonidaista sanoo,
että mies uhraamisen/bileiden/lihan (filothutēs) ja vieraiden (filoxenos) rakastaja.

Koira viekään, Nikostratos! Ei hän vieraista piittaa,
toisin kuin joku Filoksenos, joka tarjoaa ahteriaan kaikille (katapugōn).

[Nikostratos, Ateenalainen kenraali, kaatui 418.]

Filēliastēs käräjien rakastaja

Joutavanpäiväistä höpötystä! Ette te sitä keksi.
Mutta jos tietoa kaipaatte, niin suut suppuun nyt!
Kerronpa, mikä on meidän isäntäämme sairaus (nosos)
Hän on käräjienrakastaja (filēliastēs).

[Tykkää valamiehen hommasta kuin hullu puurosta! (Tommi)]

Sitä hän himoaa (eraō) , tuomitsemista (dikazō) , ja parkuu ääneen
ellei ehdi etummaiseen penkkiin oikeudessa.

Vesikello (klepsudra). Alkuperäinen ja moderni kopio. Antiikin Agora Museo Ateenassa.

Vesikello ja äänestyskivet

Yöt hän valvoo saamatta nukutuksi silmäntäyttä, mutta jos edes hitusen uinahtaa, niin silloinkin mieli liihottaa heti vesikellon äärelle oikeuteen.

Mies on niin tottunut pitämään äänestyskiveä (psēphos) näpeissään, että nousee vuoteesta kolme sormea pihtiotteessa aivan kuin olisi suorittamassa uhria uudelle kuulle.

ΤΙΟΤΙΔΟΕ
XX

Verona. Grafitit Julian “talon” porrapiellessä.

Rakkaus äänestysuurnaan

Ja kautta Zeuksen: jos hän näkee portinpielessä
kirjoituksen Pyrilampeen pojasta – ”Demos on ihana”,
niin hän menee ja kirjoittaa viereen – ”Äänestysuurnan
kaulus on ihana.”

Lahjottu kukko

Kerran, kun kukko lauloi vasta illalla, hän väitti että se oli lahjottu syytetyn varoilla herättämän hänet liian myöhään.

Heti illalliselta noustuaan hän huikkaa: ”Kengät!” ja lähtee tuomioistuimeen ja nukkuu valmiiksi siellä, liimautuu kuin kotilo kiinni pylvääseen.

Pitkä viiva vahatauluun

On muuten yrmeä tuomari, raapaisee aina tuomioissa pitkän viivan ja lähtee kotimatkalta kynnenaluset täynnä vahaa kuin mehiläinen.

[Tuomareilla vahataulut, pitkä tai lyhyt viiva]

Suljettu kotiinsa

Pelkää, että äänestyskivet joskus loppuvat estäne tuomion antamisen,
niinpä pitää nyt luonaan sorakasaa/kivirantaa (aigialon).

Eli tällainen riivaus.

Moittiminen saa vain hänet tuomaroimaan yhä enemmän.

Niinpä me olemme kahlinneet hänet sisään ja vartioimme ettei hän
pääse sieltä ulos.

Terapiat addiktioon

Parannusyritykset:

- 1.) Pojan yritys lempeillä sanoilla suostutella isää luopumaan nukkavierusta viitastaan ja pysymään kotona
- 2) Pesemään se [tauti] pois puhdistautumisella (kathairō)
- 3) Puhdistautua Korybanttien riiteissä - isä ryntää rummun kanssa oikeuteen.

Afaian temppeli Aiginassa. Asklepioksen temppelistä ei jäänteitä.

Asklepioksen temppeliin

Isän vieminen nukkumaan Aiginaan Asklepioksen temppeliin

[Ateenassa ei vielä Asklepioksen temppeliä, kultti 420/419. Unen kautta paraneminen Antiikin "sairaalassa".]

Mutta ennen aamunkoittoa oli jo palannut tuomioistuimen portille.

Pakoyritykset

Hän yritti livahtaa pakoon rännejä pitkin ja talon raoista.

Niinpä me tukimme, tilkitsimme talon kaikki reiät huolellisesti rievuilla.

Mutta hänpä keksi hakata seinään vaarnoja ja eteni niitä pitkin pomppien kuin naakka!

Nyt me olemme kattaneet koko pihamaan verkoilla ja luoneet saartorenkaiden talon ympärille.

Isän ja pojan nimet

Vanhuksen nimi on Filokleon [Kleonisti], kyllä on, kautta Zeuksen.

Poika taas on Bdelykleon [Kleoninhalveksuja]

Hän on joskus niin tärkeää että tuhisee/
tärkeilyäkorskuva (fruagmosemnakos).

Slapstick kohtaus

Bdelykleon herää katolla ja huutaa orjia

”Toinen teistä saa luvan kipaista tänne ja heti!

(Sosiaalle) Isä on päässyt uunin luo ja pyörii siellä kuin rotta onkalossaan Katso ettei hän pääse ulos keittiön viemäriaukosta!

(Ksanthiaalle) Nojaa sinä koko painollasi oveen! ...

Savuna ilmaan

Bd: Valtias Poseidon sentään, mitä ihmettä tuo savupiippu metelöi! (Filokleonin pää piipusta) Hei siellä, kuka olet?

Fi: Ulostulevaa savua vaan

Bd: Savua? Sanopa minkälaisesta puusta?

Fi: Viikunapuun (sukinos)

[Tommi kääntää syyttömän puun, mutta pitäisi paremmin syyttäjän puun, sykofantit. Viikunapuiden puu myös arvotonta ja savuttavaa.]

Takaisin piippuun

Bd: Niinpä tietysti! Sellainen savuttaa kitkerästi kuin mikä.

Mutta sinä et saa tulla ulos. Missäs se piipun kansi on...

[...] Koeta nyt siellä keksiä jokin uusi temppu!

Minä taidan kurjuudessa voittaa kaikki muut

Tästä lähin minua voi kutsua Piippolan pojaksi.

Yritys ovesta

Ks: Ovea puskee auki!

Bd: Ole mies ja paina kunnolla vastaan. Tulen alas avustamaan.

Huolehdi ettei salpa aukea ja vahdi ettei pääse jyrsimään pois tappia.

Dale Dobson in The Wasps (2025)

Ilmestyy ikkunaan

Fi: Mitä teette? Jos ette päästä minua ulos, te saastat, en pääse tuomitsemaan ja Drakontides päästetään vapaaksi.

Ks: Ja ottaisit sen raskaasti?

Fi: Kyllä kautta jumalten! Sain kerran Delfoin oraakkelilta ennustuksen, että jos päästän jonkun vapaaksi, minuun iskee näivetyks/ tuhoudun

Ks: Apollon varjele, millainen ennustus!

Fi: Rukoilen, päästä minut lähtemään tai muuten halkean!

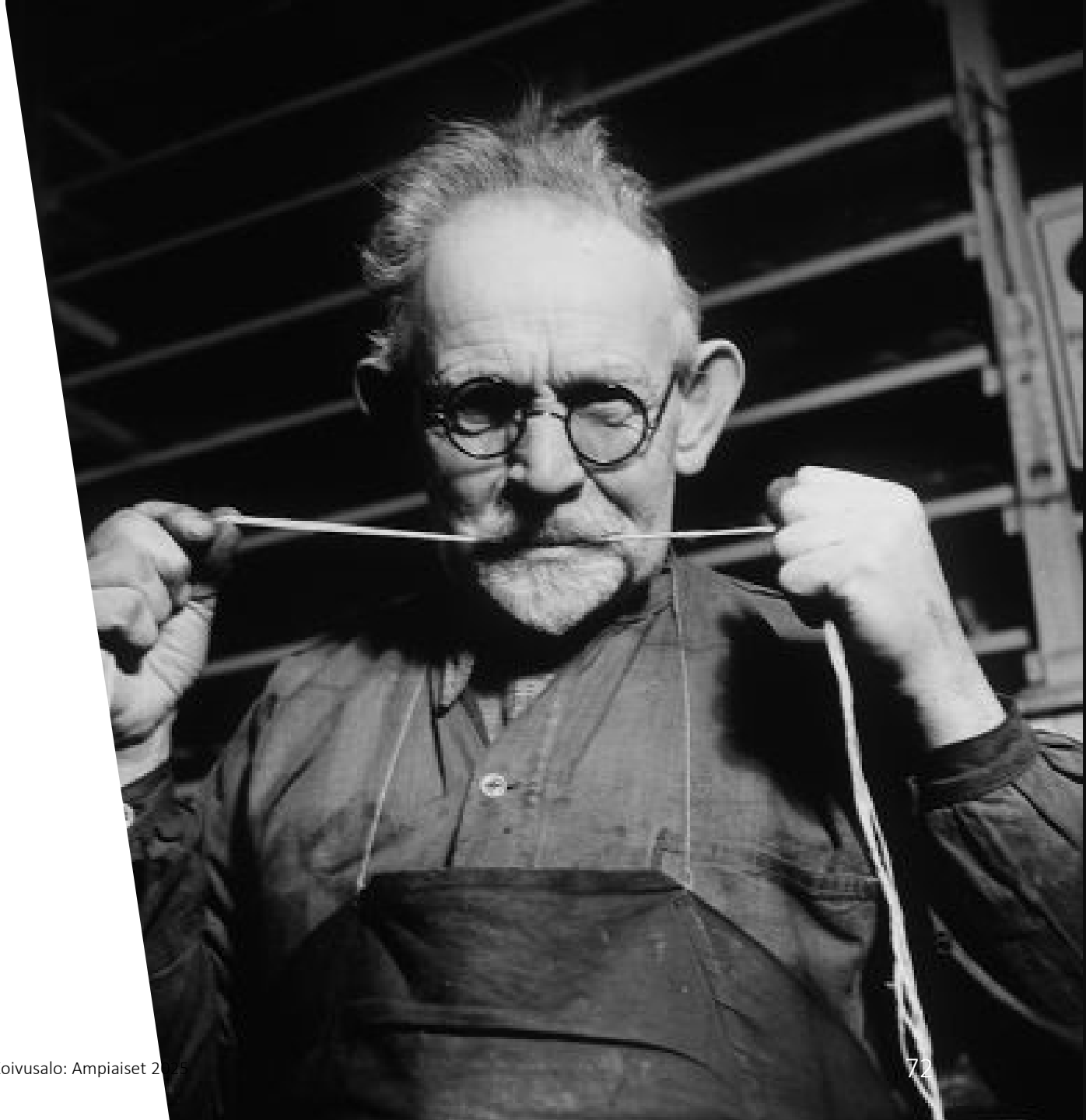
Puren itseni vapaaksi

Fi: Sitten puren hampaillani verkon läpi.

Ks: Eihän sinulla ole hampaita

Fi: Oivoi minua kurjaa!

Miten voisin tappaa sinut? Antakaa vähän äkkiä miekka tai paremminkin vahataulu sinun tuomitsemiseen.

Aasin myynti

Bd: Kovin on pahat aikeet tuolla ihmisellä.

Fi: Eikä ole, kautta Zeuksen! Haluaisin vain viedä pois aasin ja myydä sen pois kuorminensa. Nythän on kuunvaihde ja markkinat.

Bd: Enkö minä voisi myydä sen ihan yhtä hyvin?

Fi: Et yhtä hyvin kuin minä.

Bd: Toden totta! Paremmin.

Fi: Hae nyt kumminkin se aasi!

Mustakuviainen attikalainen lekyytti 500-luvulta eaa.
Ampiaiset (1963), A. Solomos, kuva D. Harisiadis

Ei-kukaan (Outis)

Aasi tulee hitaasti valittaen

Bd: No. Mikäs itkettää? Kanttura Sekö, että sinut myydään tänään? Tulehan jo! Miksi valitat, ellei sinulla ole sitten kyytiläisenä jotakin Odysseusta?

Ks: Kautta Zeuksen, jotakin tänne alle on sukeltanut. [...]

Bd: Mitäs meillä täällä on? Hyvä ihminen, mikä on nimesi?

Fi: Ei kukaan (outis), kautta Zeuksen!

Bd: Sinä olet siis Ei kukaan? Mistä kotoisin?

Fi: Ithakasta, Hevonkuusen poikia (Apodrasippidou)

Herkkupala

Bd: Minä taas vannon: keltään ei hyydy hymy niin kuin sinulta!” (Ksanthiaalle) Kisko se ukon ryökäle pois sieltä ja äkkiä! Mikä piilopaikka! Nyt kun tarkemmin ajattelen, oikeastaan hän muistuttaa jonkun aasimaisen haastemiehen varsaa.

Fi: Jättäkää minut rauhaan tai tulee tappelu!

Bd: Miksi kävisit meidän kimppuumme?

Fi: Teen aasista asiaa.

Bd: Puhu pukille! Holtiton sinä olet, aivan läpimätä.

F:: Vai läpimätä? Kautta Zeuksen! Etkö sinä kyklooppi näe, että minä olen varsinainen herkkupala? Ehkä sen tajuat, kun pääset pureskelemaan vanhaa valamiestä.

Bd: Takaisin sisälle siitä, aasi ja sinä itse!

Viimeinen pakoyritys

Ks: Auh, nyt sattui! Mikähän paakku putosi niskaan?

Bd: Ehkä hiiri pudotti sen jostain tuolta ylempää.

Ks: Hiiri? Kittiä kanssa! Sehän on tuo katon alla elävä

(orofias) valamies (orophias) ryömiskelemässä kattotiilien alla!

Bd: Oivoi minua pahaonnista, mies on muuttunut varpuseksi.

Lentää pian matkoihinsa. Missä, missä on verkko (diktuon)?

Hus, takaisin siitä, hus hus! Ei voi olla totta!

(Filokleon katoaa takaisin sisälle.)

Vartioisin mieluummin Skionen muureja kuin isää!

[Skionen kaupunki kapinoi Ateenan vastaan 423 ja komedian aikana Ateena piiritti kaupunkia, ainoa sotatapahtuma aselevon aikana.]

Valamiehet tulossa

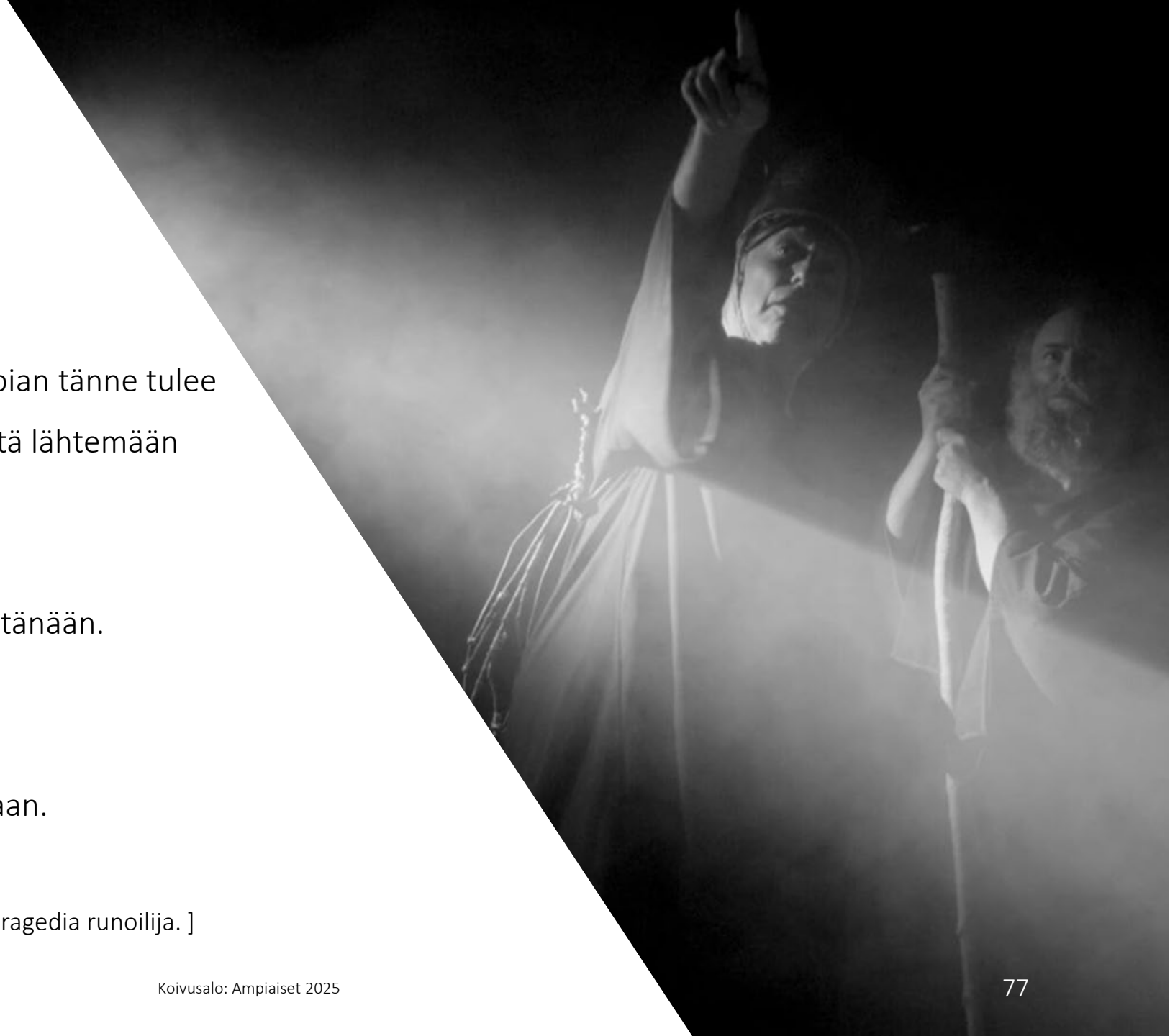
Bd: Etkö sinä raukka ymmärrä, että aivan pian tänne tulee isän valamiestovereita, ja he pyytävät häntä lähtemään kanssaan ulos.

Ks: Mitä, eihän vielä ole edes aamu!

Bd: Kylläpä he ovatkin nousseet myöhään tänään.

Yleensä he saapuvat heti keskiyön jälkeen
lyhdyt kourassa ja laulavat, hymisevät
muinaissulosidonilaisfrynikholaisia loitsujaan.
Niillä he kutsuvat häntä ulos.

[Frynikhos (n. 511–476 eaa.) varhainen ateenalainen tragedia runoilija.]

Vihainen ampiaisparvi

Ks: Siinä tapauksessa, jos on tarvis, me voimme kivittää heidät tiehensä!

Bd: Etkö sinä kurja ymmärrä? Jos tuo vanhusten suku suututetaan (orgizō), niin se rupeaa muistuttamaan ampiaispesää (sphēkia)!

Niillä miehillä on lantion alla totisen terävä piikki (kentron), jota he myös käyttävät. Kun heillä alkaa surista, he hakkaavat päälle! Singahtelevat kuin kipinät!

KS: Ei syytä huoleen. Jos kiviä vain on saatavilla, minä hajotan isotkin valamiesten pesäkkeet.

Käyvät nukkumaan

Parados

24 henkilön kuoro

Lautamiesten marssi

Liikettä! Astukaa voimallisesti.

Komias, oletpas hidas

Toista se oli ennen: olit tiukka ja notkea kuin nahkaremmi.

Nyt jopa Kharinades kävelee sinua paremmin.

Strymodoros! Konthylen miehiä, valamiestoveri (sundikastēs)
parhaasta päästä!

Euergides on kai täällä jossain, ja Khabes, flyalainen?

ELÄMÄ JUOKSUHAUDOISSA

Sota~ajan laulu

Nuorena Byzantiumissa?

Paikalla vain jäännös siitä nuoruuden kukkeudesta, oi voi voi noita aikoja, kun sinä ja minä oltiin yhdessä vahdissa Byzantionissa.

Silloin rampattiin öisiä katuja ja kerran pihistettiin leipurin kulho, pilkottiin polttopuiksi ja keiteltiin alpisoppaa.

[*Lysimachia arvensis*, alpi, peltopunka, köyhän miehen ilmapuntari, sulkeutuu ennen sadetta. Halveksuttu villikasvi, todella köyhien ruoka]

[Byzantiumin valloitus 478 eaa. Persialaissotien lopussa, 56 vuotta sitten?]

Kenraali Laches

Mutta pannaas vauhtia, miehet, sillä tänään saa tuta Laches!

Puhutaan, että sillä vasta on vauras keko.

Eilen suojelijamme Kleon käski tulemaan hyvissä ajoin
ja varaamaan mukaan kolmen päivän annokset raivoa, jotta mies
saa rangaistuksen vääryyksistään.

[Platonin dialogi: Laches: Miehuudesta.]

Laches mahdollisti Kleonin päävastustaja.]

Poika ja lamppu

Poika: Hei! Isä isä, varo tätä liejua!

KJ: Viritä sitä lamppua! Ota tikku maasta.

P: Enkä ota, voin virittää tälläkin (tökkii sormella)

KJ: Mistä sait päähäsi tökkiä sydäntä sormella? Etkö ymmärrä, että
öljystä on pulaa! Niin...ei se hintojen nousu sinuun iske.

Jumala auttakoon, jos te vielä opetatte meitä nyrkeillä, me
sammutetaan lamput ja lähdetään kotiin!

Sitten kun tämä [lamppu] teiltä uupuu niin saatte sotkea pimeässä
liejussa ihan kuin kurpat.

KJ: Minä kyllä rankaisen sinua isompiakin, ettäs tiedät!

Viikunat vs. telaluut

Po: Isä, hankkisitko minulle jotain, jos pyytäisin?

KJ: Tottahan toki, poikaseni! Kerro mitä hauskaa haluaisit että ostan. Aiot varmaankin pyytää noppia/ telaluita (astragalus)

Po: Ei, kautta Zeuksen, mieluummin kuivattuja viikunoita

KJ: Kautta Zeuksen, ei, vaikka olisit menossa hirteen!

[...] Pienestä palkkiostani (mistharion) on riitettävä kolmelle ohraryyneihin, polttopuihin ja särpimeen. Huh. Ja sinä pyydät viikunoita!

[Viikunat yleisiä Ateenassa: Sota tosin vähentänyt tarjontaa.]

Mistä ruoka ilman palkkiota?

Po: Mutta isä, jos arkontti ei tänään järjestäkään oikeusistuntoa, niin millä me ostamme lounasta? Onko sinulla tarjota meille mitään toivoa tai keinoa/virtaa
(poron) "vai vain "Hellen pyhää"?"

KJ: Oijoi voi, Oijoi voi, Kautta Zeuksen, en lainkaan tiedä mistä saisimme aterian.

Po: Minkä takia, oi onneton äiti, minut synnytit?

KJ: Jotta minä saisin murehtia, miten sinut ruokitaan.

Po. Laukkuni, näytät olevan vain hyödytön koriste,

Vain valitus meille jää [Traaginen valitus]

Saapuminen talolle

Mitähän tässä talossa asuvalle valamiestoverille on sattunut, kun hän ei näy liittyvän joukkoon?

Ei häntä ennen tarvinnut perässä raahata, hän johti joukkoamme Frynikhoksen säkeitä veisaten!

Hän jos kuka on laulamisenrakastaja (filōdos)!

Jäädäänkö miehet tähän kutsumaan häntä laululla. Jospa kuulleessaan lauluni saa nautinto hänet hiipimään ulos ovesta.

Missä vanhus on?

KUORO

Miksi vanhusta ei näy ovella,
miksi hän ei vastaa?

Onko hän kadottanut
kenkäänsä, lyönyt

pimeässä varpaansa

ja saanut nilkkansa turvoksiin,
vanhus kun on?

Ehkä on tullut vielä nivusvaivaa.

Kova kuin kivi

Hän oli kuulkaa kiistatta ankarin (drimutatos) meistä.

Hän yksin ei heltynyt koskaan! [ollut suostuteltavissa (peithō)]

Kun joku yritti anella (antiboloiē),

hän painoi päänsä, näin, ja sanoi: ”kivi ei sula”

[Tommi: ”Ei kivi kipuja itke.”]

Hopliittisotilaan patsas Samokselta 530 eaa.

Tuomiota pakoon päässyt

Tai sitten syynä on se eilinen mies,
joka pääsi livahtamaan meiltä,
joka veti meitä nenästä
ja sanoi että on Ateenan ystävä
ja paljasti Samoksen juonet!
Tapauksen tuskaannuttamana
ystävämme makaa nyt kuumeessa.
Sellainen mies hän on.

[Samoksen sota 440–439]

Pistetään pataan

Nouse ylös, ystävä hyvä, älä ole niin harmistunut!

Tänään tuomiolla on lihava mies,
yksi Traakian rintaman pettureista.

Tule heittämään se pataan!

Filokleonin laulu vastauksena kuorolle (317-33)

Filokleonin laulu ikkunaluukusta

Ystävät!

Olen jo pitkään riutunut täällä kuunnellessani
teitä luukustani voimatta osallistua lauluun.

Mitä voin tehdä?

Nuo tuolla vahtivat minua, vaikka olen jo kauan halunnut lähteä
kanssanne äänestysuurnille tekemään pahoja!

Kerskasavu ja kiipivä viiniköynnös

Oi Zeus, suuresti jyrähtävä Zeus!

Muuta minut äkkiä savuksi tai Proksenideeksi tai Kerskalan pojaksi,
joka kiipii kuin petollinen köynnös!

[pseudokiipijäviiniköynnös (pseudamamaxun)]

Valtias, ole armollinen ja sääli kurjuuttani!

[pelkkää savua, kerskailu]

Kokkaus

Grillaa vaikka
salamallasi, paista pikavauhtia
ja poimi talteen, puhalla tuhkat pois,
kasta kuumaan etikkaliemeen!
Tai muuta minut kiveksi, äänten laskenta simpukaksi.

Episodi I

Pakoyritys 334-94

Victor Mottez: Un album de douze dessins illustrant Les
Guêpes, d'Aristophane, 1896

Hemmottelu kotona

POIKA PITÄÄ VANKINA

Ku: Voi sinua hölmöä (mataios)!

Mikä on hänen (teko)syynsä? Miksi näin tekee? Mihin sillä pyrkii?

Fi: Ei anna minun tuomita tai tehdä mitään pahaa,
Vaan hemmotella/juhlia, viihdyttää ylellisyyksillä (euōkhein) kotona.

Sitä taas minä en tahdo.

Demologokleon ja salaliitto

Vai sellaista se liero (miaros), Demologokleon, rohkenee päästellä suustaan!

Mokomakin, ja vain siksi,

että sinä olet lausunut totuuden nuorista/laivastosta (neön).

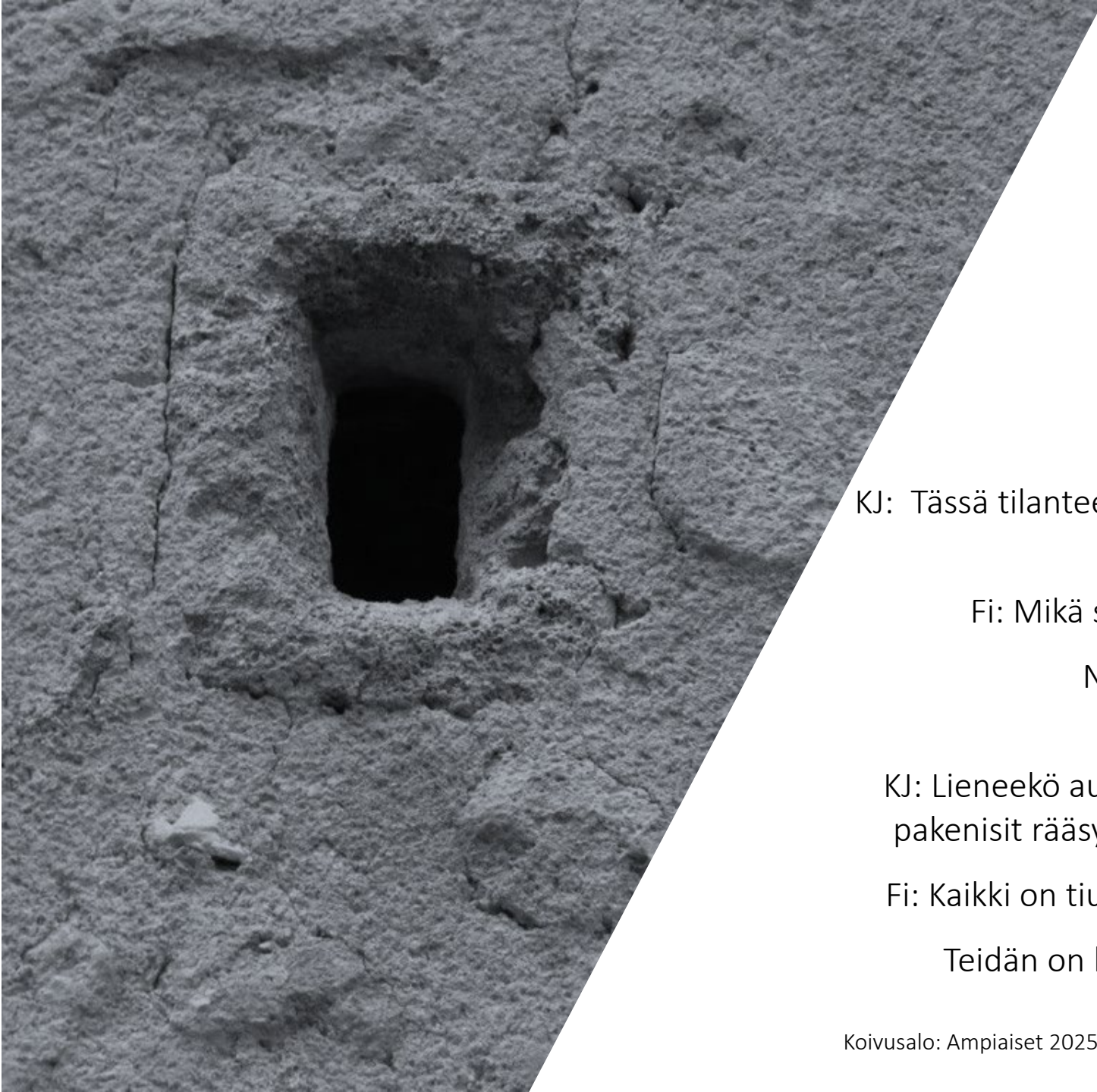
Ei se mies olisi koskaan

uskaltanut sanoa mitään tuollaista,

jos ei kuuluisi jonkin sortin salaliittoon.

[Bdelykleon – Demologokleon – demologos, kansankiihotus, kuitenkin itse Kleoniin, mikä on vitsi?]

Pakosuunnitelma

KJ: Tässä tilanteessa sinun on aika etsiä uusi ajatus, jotta pääset ulos tuon miehen huomaamatta.

Fi: Mikä se voisi olla? Keksikää te, minä olen valmis kaikkeen!

Niin kovasti kaipaen päästä tutkimaan juttutaulukoita äänestyssimpukat käsissäni

KJ: Lieneekö aukkoa, josta pystyisitryömimään sisältä päin ja sitten pakenisit räpsyjen peitossa kuin moniviekas (polumētis) Odysseus.

Fi: Kaikki on tiukkaan kiinni, ei ole edes hyttysen mentävää aukkoa.

Teidän on keksittävä jotain muuta! Siinä teille aukoton tosiasia.

Vartaat (obeliskous)

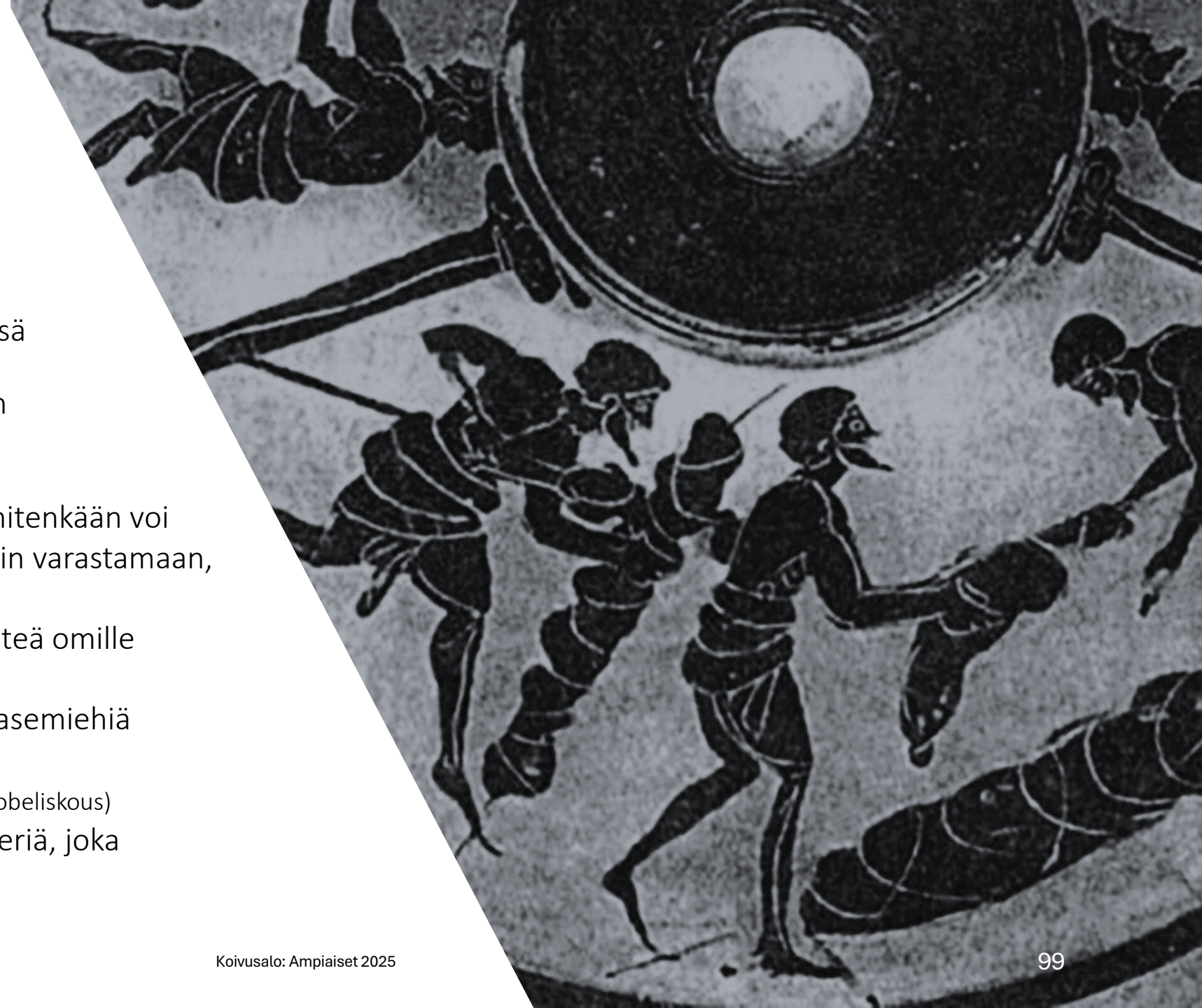
KJ: Muistat varmaan, kuinka sotaväessä varastit kerran ne vartaat (obeliskous) ja heilautit itsesi pikapikaa muurilta, kun Naksosta vallattiin.

FL: Muistan, mitä sitten? Eihän tätä mitenkään voi verrata siihen. Silloin olin nuori, pystyin varastamaan, olin voimieni tunnossa!

Kukaan ei vahtinut minua, saatoin lähteä omille teilleni, en pelännyt yhtään mitään!

Nyt sen sijaan tänne on komennettu asemiehiä tarkkailemaan kulkureittejä.

Kaksi sellaista on ulko-ovella vartaat (obeliskous) valmiina odottamassa minua kuin hilleriä, joka varasti lihanpalan.

Puremalla pelastukseen

Fl: Minusta paras tapa on purra tieni verkon (diktuon) läpi.

Diktyнна, verkkojen valtiatar, anteeksi että tuhoan tämän verkon!

Ku: Noin puhuu mies, joka halajaa pelastusta! (sötērian).

Pane leukasi töihin!

Fl: Se on purtu! Mutta älkää hihkuko nyt yhtään!

Pidetään huoli ettei Bdelykleon saa vihiä tästä!

Ampiaiset (1963), A. Solomos, kuva Harisiadis

Laskeutuminen talosta

KJ: Kiinnitä köysi ikkunaan, köytä itsesi ja laskeudu maahan

Diopetheen [jumalan luottamuksen] henkeä (psukhē) uhkuen!

[Diopethe aikansa uskonnollinen fanaatikko, teki syytöksen Anaksogoraasta]

[...]

FI: Luotan teihin ja ryhdyn toimeen. Mutta muistakaa tämä: jos minulle sattuu jotain, ottakaa ruumis, valittakaa kovasti sen äärellä ja haudatkaa tuomioistuimen kaiteiden alle.

KJ: Ei sinulle kuinkaan käy! Älä yhtään pelkää. Ystävä hyvä, laskeudu rohkeasti alas! Rukoile silti ensin esi-isien jumalia.

Rukous Lykokselle

Oi herrani Lykos (Susi), sankari, naapurini!

Sinä iloitset aina, kuten minäkin, syytettyjen kyynelistä ja voihkeista.

Jotta saisit kuulla niitä, asetuit asumaan juuri sinne.

Sankareista vain sinä olet halunnut jäädä itkevän luo.

Sääli minua ja pelasta ihminen, joka asuu liki sinua!

Lupaan: en kuse saati piereksi paju-aidallesi.

[Lykos sankari, patsas ja pyhäkkö Lykos nimisen tuomioistuimen vieressä]

Bdelykleonin vastaus (395-402),

Vanhus karkaa!!

Bdelykleon herää ja hälyttää kotiorjat apuun

KS: Voi ei, taivas! Hän on köyttänyt itsensä ja laskeutuu seinää pitkin.

BD: Mitä teet, ryökäle? Et saa tulla alas!

(Ksanthiaalle) Nouse äkkiä tuonne ja läimi näillä oksilla!

Ehkä hän kääntyy peräpeiliin, kun saa satoseppeleestä.

FL: Tulkaa apuun heti paikalla! Kaikki joilla on oikeusjuttuja tänä vuonna, Smikythion! Teisiades! Khremon! Feredeipnos!

Nyt tai ei koskaan, auttakaa ennen kuin minut riipaistaan sisään!

Taistelu kuoron kanssa (403-62)

Viha valloilleen

KUORO

Miksemme jo päästä kuuluisaa sappeamme
(kholēn) kiehumaan?

Vihaa joka leimahtaa, kun ampiaispesäämme
häiritään!

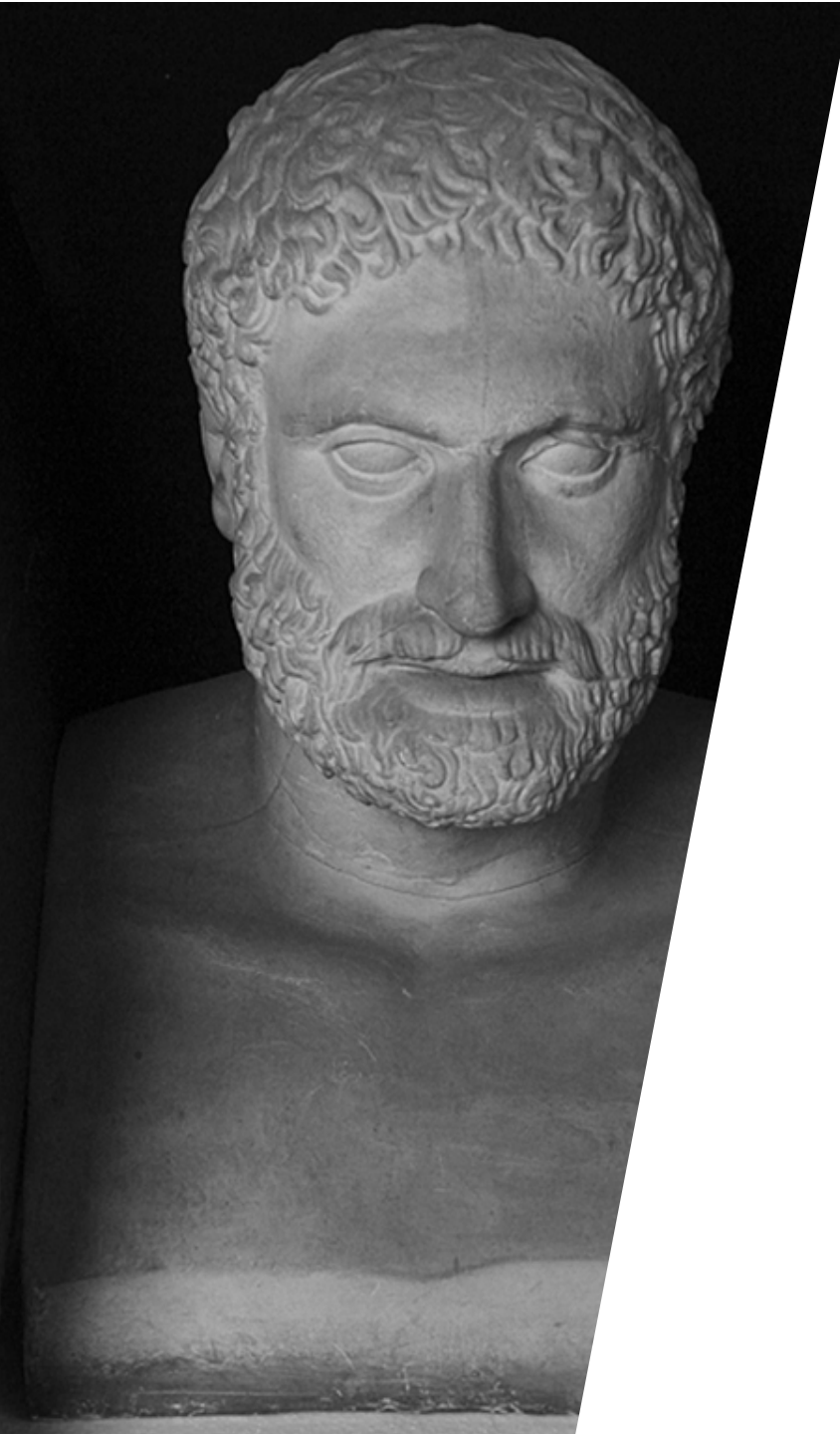
[Heittävä viitat pois, joiden alla ampiaispuvut ja piikki]

Piikit esiin!

Nyt se, nyt se
terävä kiivas piikki (kentron) jolla rankaisemme jäykistyy kovaksi!
Pojat! Ottakaa nämä viitat juoskaa ja huutakaa, kertokaa Kleonille
käskekää hänen saapua
pysäyttämään tämä kaupunginvihaaja (misopolis)
joka tulee tuhoutumaan
koska ehdottaa että oikeutta ei enää tuomittaisi!

Tyranniaa

BD: En päästä häntä vapaaksi.

KU: Eikö tuo ole aivan hirveää (deina)? Eikö tuo ole **avointa tyranniaa**?

Oi kaupunki, oi Theoros, joka olet niin jumalten ra...skauttama!
(Theoisekhthria)

Oi kuka tahansa asiaamme puolustava tosi mie...listelijä! (kolax).

Piikit

KS: Herakles! Niillähän on piikit. Näetkö, isäntä?

BD: Samat piikit tuhosivat Gorgiaan oppipojan Filippoksen oikeudessa.

KJ: Myös sinut me niillä surmaamme!

Kaartakaa, kaartakaa kaikki
tuohon suuntaan, nostakaa piikki ja käykää tuon kimppuun
tiiviissä muodostelmassa, vihaa ja raivoa pulppuillen!
Muistaapa lopun ikänsä, millaisen parven meni suututtamaan!

Taisteluun kehoitus

KS: Zeus paratkoon, tästä tulee hirveää (deinon)
jos pitää taistella!

Minua ainakin kauhistuttaa kun näen nuo piikit!

Ku: Päästä mies vapaaksi! Tai muuten toivot,
että sinullakin olisi kilpi niin kuin kilpikonnalla!

Fl: Anti mennä, valamiestoverit, äkkiväärät
ampiaiset!

Syöksykää raivoisasti uhrien peräreikään!

Toiset pistelkää silmien ympärille ja sormiin!

Orjat apuun

BD: Midas ja Fryygialainen, tulkaa auttamaan! Ja Masyntias!

Pitäkää isää aloillaan älkääkä luovuttako häntä kenellekään!

Muuten ette saa lounasta, vaan raskaat kahleet!

OR: Tiedetään! Nuo jupinat on kuultu ennenkin/ [tunnistan useiden viikunalehtien äänen kun sen kuulen.]

KJ: Jos et luovuta häntä, saat jotakin syvälle lihaasi!/ jotakin työnnetään sinuun

FI: Oi sankari Kekrops, oi valtias jolla on käärmeen alavartalo!
Aiotko seurata sivusta, kun barbaarit retuuttavat minua?
Minua, joka olen heidät opettanut – itkemään silmät päästään!

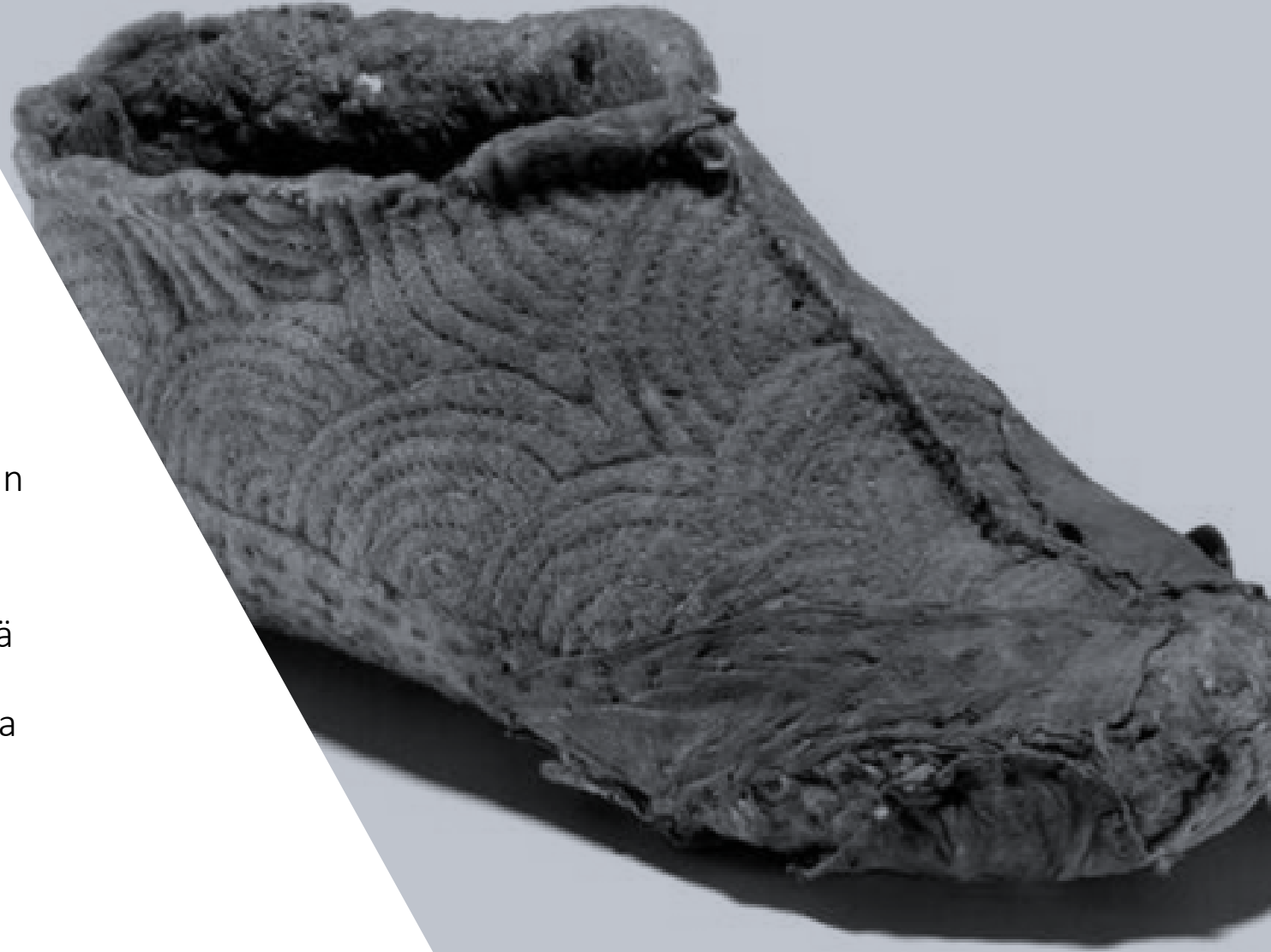

Ei mitään kunnioitusta

KJ: Eikö vanhuus tuokin mukanaan monenmoista hirveää (deina) pahaa?

Eittämättä! Nuo kaksi kohtelevat nyt väkivalloin vanhaa isäntäänsä, he ovat unohtaneet kaiken, niin orjan tunikat kuin nahkalakit, jotka hän on heille ostanut.

Talvisin huolehti aina erikseen jokaisen osalta, että varpaat eivät pääse jäätymään. Mutta enää ei heidän silmissään näy kunnioitusta (aidōs) vanhoista huopatoiveleista.

Kiittämättömyys

FI: Etkö aio päästää minua irti, kurja elukka!

Etkö muista sitä kertaa, kun yllätin sinut
rypälevarkaista?

Vein sinut oliivipuulle ja hyvin miehekkäästi kuorin
sinulta nahan [ruoskin hyväksi mieheksi], niin että sinua aivan
kadehdittiin. Ja silti olet kiittämätön! (akharistos)

Päästä irti, päästäkää irti, ennen kuin poikani tulee!

Karkotus savulla ja kepeillä

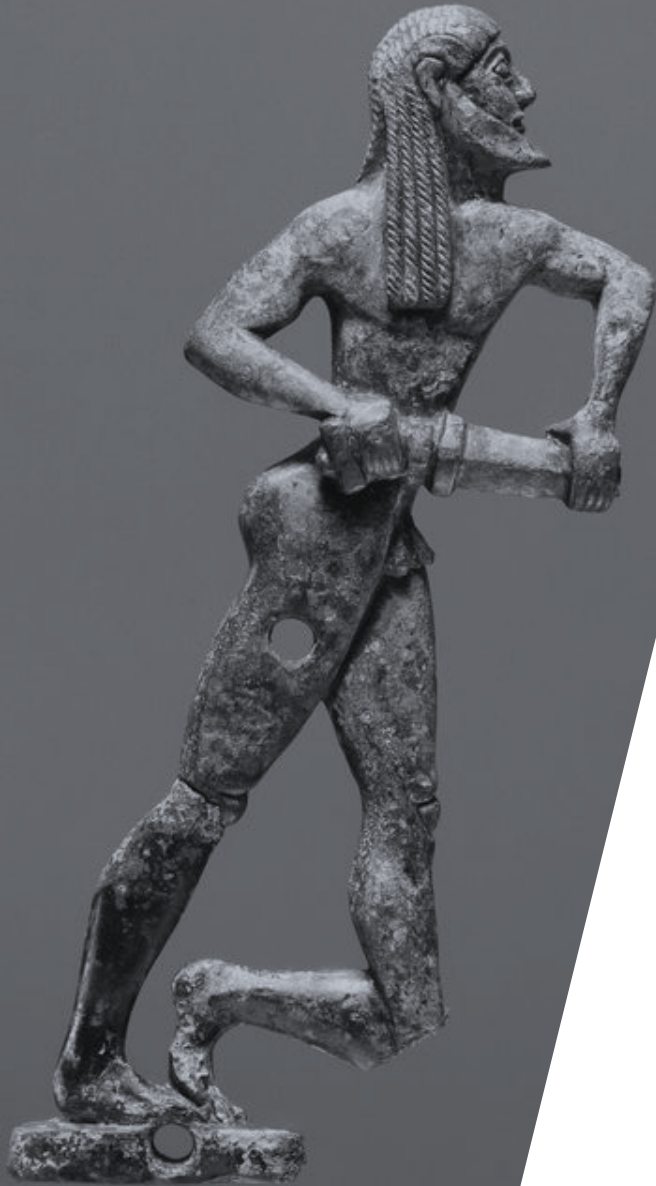
BD: Lyö sillä kepillä! (toiselle orjalle) Ja sinä, pane savupilvet uhoamaan kuin Aiskhines, Kerskalan poika!

Niin sitä pitää!

Kyllähän sen tiesi, että lopulta teidät häädetään!

FI:Noin helpolla et olisi päässyt heistä, kautta Zeuksen, jos he olisivat nautiskelleet väkeviä Filokleen säkeitä!

Ehdotus ratkaista riita
sanakilvalla/ väittelyllä (463-525)

Pitkätukkien tyrannia

Ku: Eikö nyt kaikille köyhille/päivätyöläisille (penēsin) ole selvää,
että tyrannia on salaa hiipinyt kimppuumme,
jos sinä, kurjista kurjin/viheliäisistä viheliäisin pitkätukkamynias
(komētamunia)

estät meitä noudattamasta kaupungin asettamia lakeja?

Ja ilman mitään aihetta

tai edes nokkelaa väitettä

itse yksin halliten (autos arkhōn monos!)

[Pitkätukka-Amyntias, Amyntias, edellä jo mainittu uhkapeleille altis kenraali.
Pitkätukka aristokraattinen tunnus. Samoin Spartalaiset pitkätukkaisia. Viite Spartaa
lähellä olevaan yläluokkaan.]

Kansan vihaaja, spartalaisten kaveri

BD: Emmekö voisi tappelematta ja ilman korviasärkevää huutoa keskustella keskenämme? Päästä sitä kautta sovintoon.

Kuoro: Ai sinun kanssasi muka, senkin kansan vihaaja (misodēme) yksinvallan (monarkhias) rakastaja!

Tuollainen Brasidaan kaveri, jolla on villatupsuiset asusteet ja ruokkoamaton parta!

BD: Kautta Zeuksen. Minun olisi kai parempi hylätä isäni kokonaan kuin päivästä toiseen purjehtia tällaisissa myrskyissä!

[Spartan kuuluisin kenraali Peleponnesolaissodan aikana, kuoli samana vuonna 422 Amfipoliin taistelussa. Kleonin johtamia Ateenalaisia vastaan.

Tämä on vasta alkua..

KJ: Etkä ole päässyt edes maistamaan selleriä ja tuoksuruutaa (heitetään nuo mukaan sanaisesta arkustamme)!

Tämä ei tunnu vielä missään, odotapa kun julkinen syyttäjä (xunēgoros) vyöryttää saman sinua vastaan ja nimittää salaliittolaiseksi!

[Sanonta selleriä ja ruutaa = on vasta alussa. Sanonnan alkuperä epäselvä.]

BD: Ettekö te jumalten nimeen voisi peräytyä? Muuten luulen, että nyljemme täällä toisiamme koko loppupäivän.

KU: Emme koskaan, emme niin kauan kuin meissä henki pihisee! Sinä kun pyrit viemään meitä kohti tyranniaa!

Tyrannia ja salaliitto

BD: Teille kaikki on heti tyranniaa ja salaliittolaisia, jos joku esittää pientäkään arvostelua saati suurta!

En muista edes kuulleen koko sanaa puoleen vuosisataan

[Viimeinen yritys palauttaa itsevaltius Ateenassa 57 vuotta sitten.]

mutta nyt, nyt ”tyrannia” on suolakalaa tavallisempi ja sitä viskellään ympäriinsä turuilla ja toreilla.

Olet yksi styränki.

Jos joku on ostamassa kuhaa eikä halua sardellia,
niin viereisen kojun sardellikauppias sanoo heti:

”Tuon miehen maku on kuin tyrannilla!”

Ja jos pyytää kaupanpäällisiksi vähän sipulia kalan oheen, niin
vihanneskauppias katsoo pitkään ja sanoo: ”Kas kummaa,
pyydät sipulia. Siis tyranniaa vartenko? Pitäisikö Ateenan
kustantaa sinun mausteesi?”

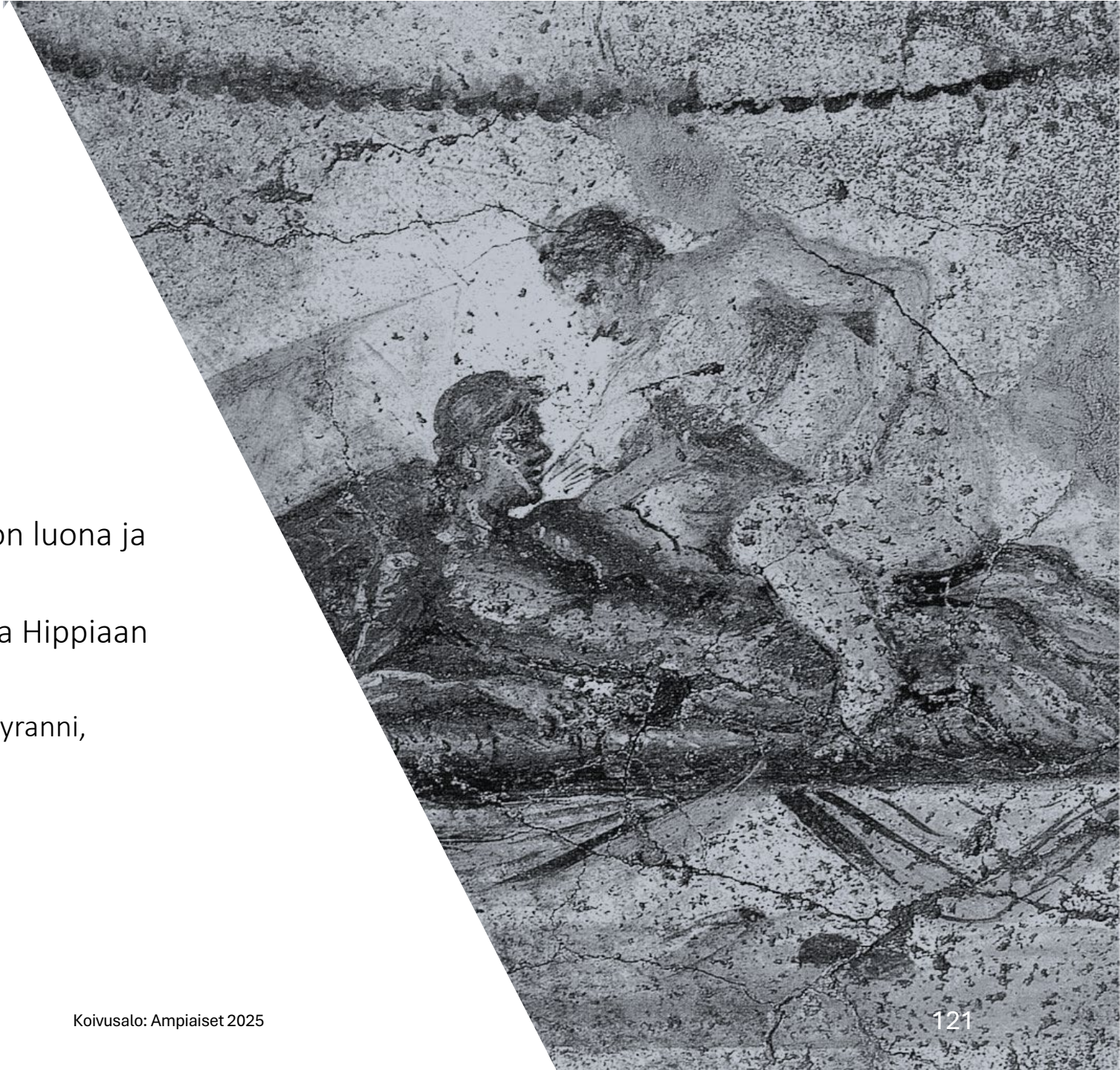

Tyranni takaisin satulaan?

KS: Aivan! Itse piipahdin eilen keskipäivällä porton luona ja pyysin häntä nousemaan ratsaille.

Hän raivostui ja tivasi, haluanko kenties palauttaa Hippiaan tyranninvallan!

[Hippías (n.570 eaa – 490 eaa) oli Ateenan viimeinen tyranni, vallassa 527 - 510 eaa.]

Elämän muutos

He nauttivat sellaisesta puheesta. Nyt kun haluan, että isä vihdoin luopuisi

anivarhain-nousten-tuomitsemaan-tekaistuista-syytteistä-työläästi, (orthrophoitosukophantodikotalaipörön) tavastaan

ja kääntyisi elämään hienostunutta elämää, kuten joku Morykhos, niin heti minua syytetään salaliitosta ja tyranninmielisyydestä.

[Morykhos, tragediakirjailija, herkuttelija, jota Aristofanes pilkkaa ahmatiksi.]

FI: Kautta Zeun, se on oikeus! En vaihtaisi edes linnunmaitoon omaa elämäntapaani, jota sinä yrität riistää minulta!

En minä piittaa rauskusta enkä ankeriaasta! Mieluiten nautin vaikkapa pienen, rapeaksi paahdetun oikeusjutun.

Naurunaihe

BD: Kuinkas muutenkaan, kun sellaiseen olet tottunut! Mutta jos voisit olla hetken hiljaa ja oppia siitä mitä sanon. Uskon osaavani selostaa, miten olet erehtynyt (hamartaneis) kaikessa.

FI: Minäkö erehtynyt, kun jaan oikeutta?

BD: Sinä et ymmärrä, millainen naurunaihe olet noille ihmisille, joiden eteen miltei polvistut. Et huomaa, että heille olet orja.

FI: Älä puhu orjuudesta! Minä hallitsen aivan kaikkia!

BD: Et muuten hallitse. Sinä olet palvelija/soutaja, vaikka kuvittelet hallitsevasi. Kerro toki meille, isä, millaisen ansion sinä saat Hellaan hedelmistä

FI: Mieluusti. Ja haluan, näiden miesten sitä arvioivan.

Agon (526-724)

Johdatus laulu (526-47)

Ajaxin itsemurha kuvattuna saviruukussa. Alkusuupsi aterian aloituksena.

Elämän muutos

FI: Ja tuokaa minulle miekka! Jos häviän puheessa, heittäydyn kalpaan.

BD: Entä jos, miten se sanonta kuuluukaan, syöt sanasi?

FI: Sitten en enää koskaan juo palkkiotani raakana hyvälle onnelle.

Kaikki pelissä

KUORO

Nyt meidän painikoulumme miehen
täytyy sanoa jotain todella uutta, jos hän aikoo osoittautua..

BDELYKLEON

Jonkun on nyt tuotava minulle kiireesti kirjoituslusta. Eli
millaiseksi hän siis osoittautuisi, jos neuvosi sitä koski?

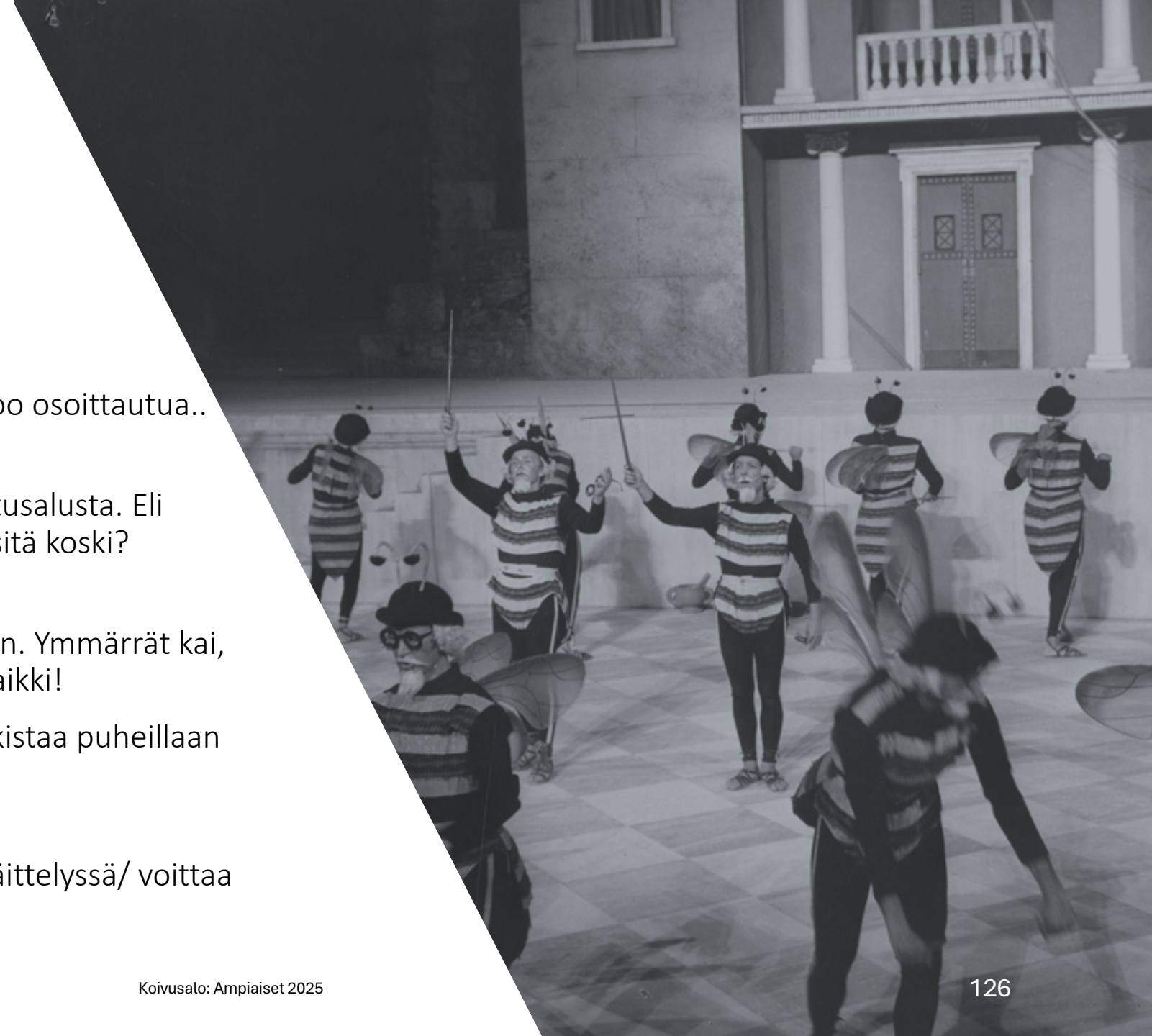
KUORO

Paremmaksi puhujaksi kuin tämä nuorukainen. Ymmärrät kai,
miten suuri kamppailu tämä on: pelissä on kaikki!

Sillä jos, mitä älköön tapahtuko, tuo sinut kukistaa puheillaan
niin..

FILOKLEON

Eli mitä siis sanotte, jos tuo kukistaa minut väittelyssä/ voittaa
sanalla?

Vanhusten hyödytön sakki

KUORO

Että vanhojen miesten sakki/jengi (okhlos) ei
kelpaa enää mihinkään!

Meitä pilkataan (skōptomenoi) kaduilla,
nimitellään oliivivarvunkantajiksi (thalloforoi)
tai menneen talven todistajiksi.

[oliivivarvunkantaja kunniarooli Panatheian juhlissa, mutta vain
kaikkein vanhimille.]

KUORONJOHTAJA

Sinun pitää siis puolustaa meidän koko valtapiiriämme (basileais)
[väittää vastaan(antilogēsein) sitä uhkaaville.]

Nyt ole rohkea ja päästä kielenkantimet täysin irti.

Filokleonin puhe (548- 630)

Lautamiehen suuruus

Kas niin, heti kärkeen aion todistaa, että meidän mahtimme (arkhēs) ei ole vähäisempää kuin yhdenkään kuninkaan.

Sillä onko onnellisempaa (eudaimon) ja kadehditumpaa eläjää kuin lautamies (dikastou) jota vielä vanhanakin hemmotellaan ja pelätään?

Kun hän kömpii sängystä, niin tärkeät, muita pitemmät miehet vartovat häntä jo oikeudessa. Heti kun hän astelee paikalle, joku ojentaa pehmeän kätensä, jolla on kahmittu kansan varoja.

Sitten kumarrellaan ja anellaan, haetaan surkeaa äänensävyä.

”Sääli minua, isä, minä pyydän, jos itsekin joskus otit jotain virassa, tai sotaväessä kun hait muonaa torilta.”

Hän ei edes tietäisi olemassaolostani, ellen olisi vapauttanut häntä aiemmin.

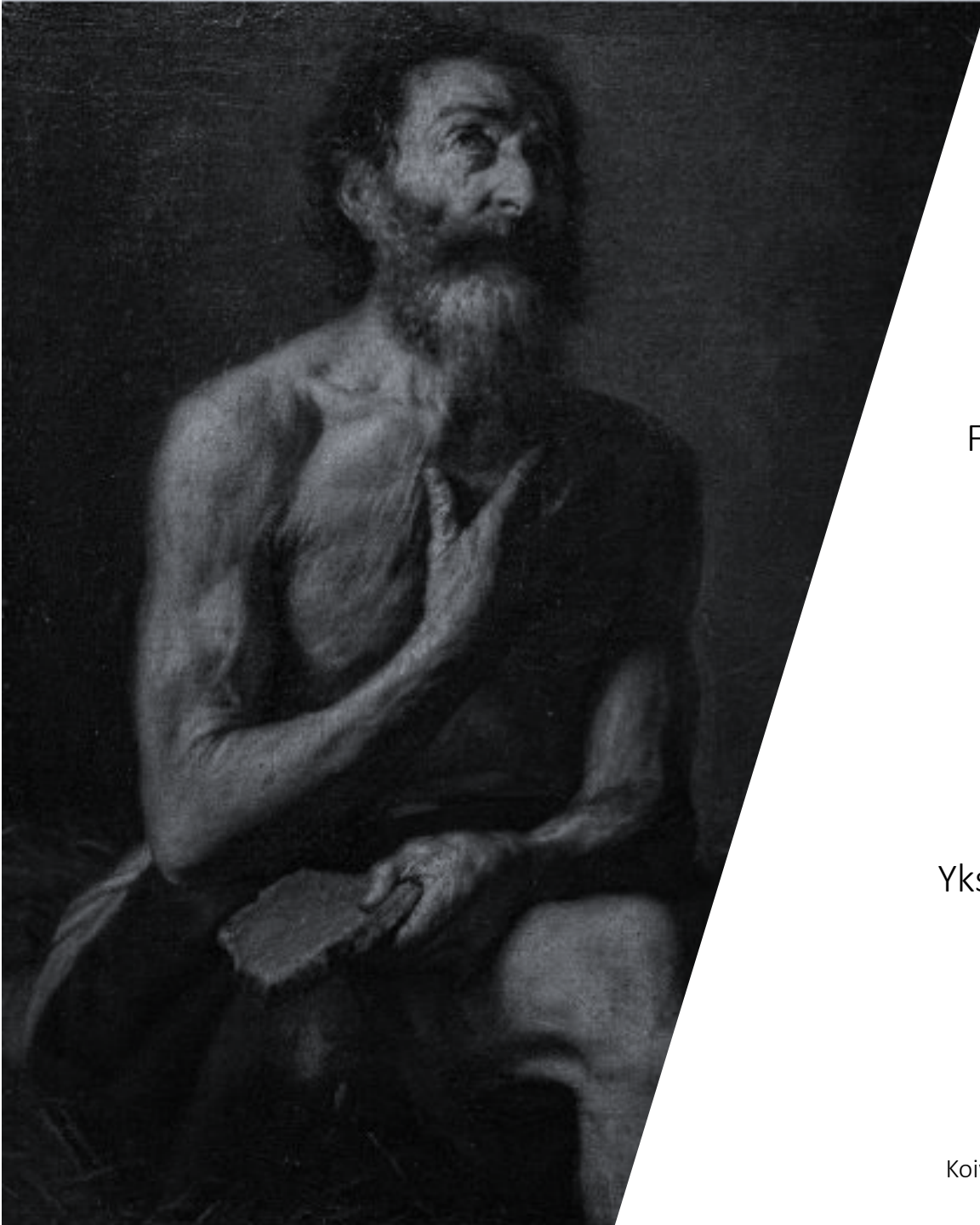

Aiheen kirjaaminen

BDELYKLEON

Merkitsen muistiin tämän anelijoita koskevan kohdan.

Maanittelut

FI: Sitten kun vihani on aneluilla lepytetty, astun oikeusistuimeen ja jätän takuuvarmasti tekemättä kaiken, minkä lupasin.

Kuuntelen kuitenkin monituisia puheenvuoroja vapauttamisen puolesta.

Voi veljet! Onko mitään maanittelua/imartelua (thōpeuma), mitä valamies ei kuulisi?

Yksi itkee köyhyyttään ja keksii omasta päästään ongelmia todellisten päälle, jotta ne olisivat yhtä pahoja kuin minulla.

Naurattaminen

Toinen kertoo tarinoita, joku taas hauskan jutun Aisopokselta.

Kolmas pelleilee (skōptous) ja toivoo, että nauru pehmittäisi sydämeni.

Lapset oikeudessa

Fl: Jos mikään ei tee meihin vaikutusta/saa suostumaan, hän raahaa luokseni lapsensa, sekä tytöt että pojat, ja minä kuuntelen kun ne tulevat pää painuksissa määkymään (blëkhatai).

Sen jälkeen isä, joka vapisee kuin jumalan edessä, anoo vapautta lastensa tähden.

”Jos sinä pidät karitsan (arnos)/miehisestä (arrenos) äänestä, säälit varmasti poikaani!”

Jos taas minua ilahduttaa possuliinit/pikkupilluliinit (khoiridiois) niin minun tulisi suostua tyttärensä pyyntöihin.

[khoiriön, pieni porsas, slangissa nuoren naisen genitaalit]

Sama ”vitsi” kun Akharnalaisissa.

Rikkauden pilkka

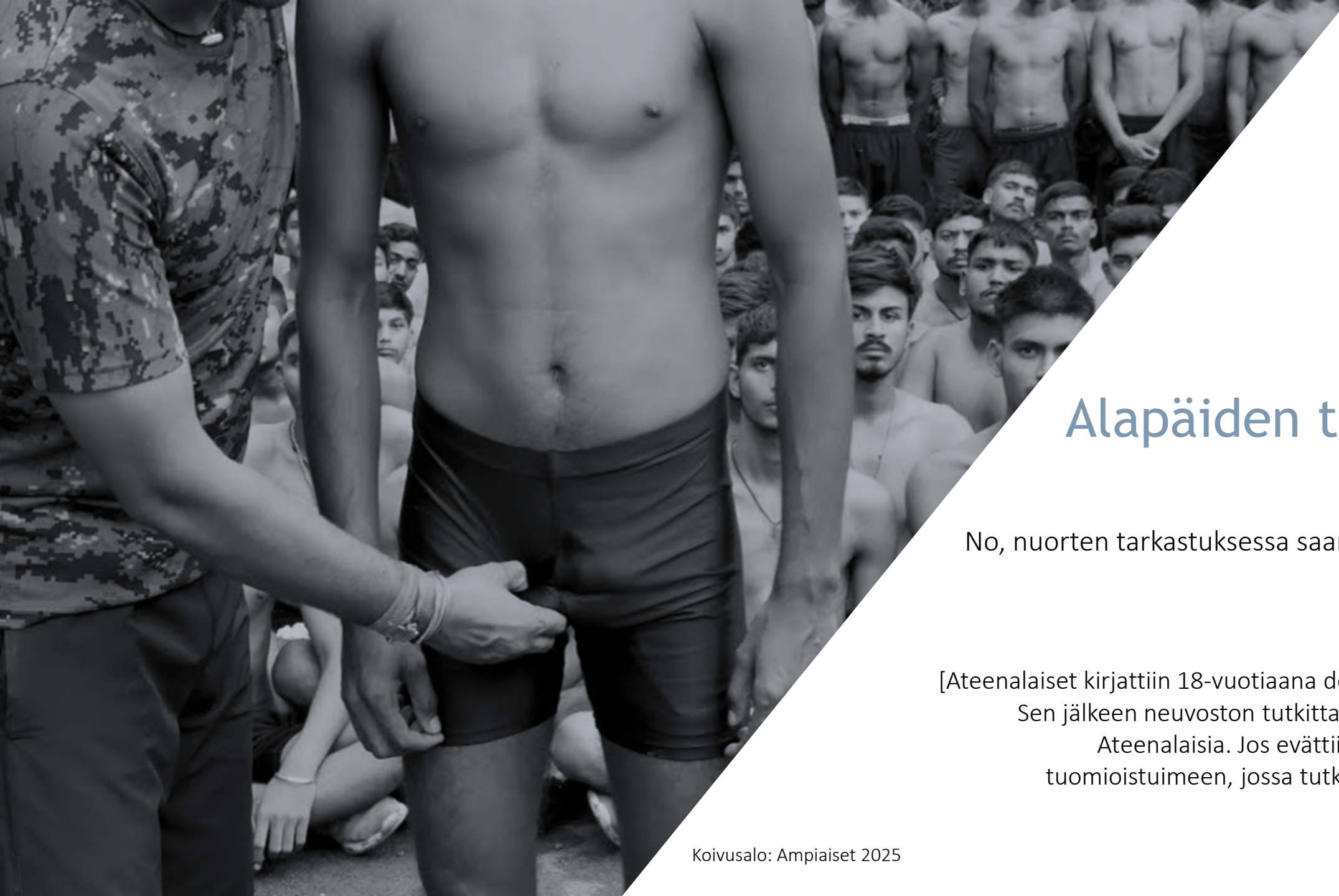
FI: Tässä vaiheessa me päästämme jo vihan vireen laantumaan.

Eikö tuo kaikki ole suurta valtaa (arkhē), jolla voimme halveksua/
pilkata (katakhēnē) rikkautta.

BD: Toisena asiana merkitsen muistiin rikkauden pilkkaamisen.

Kerro vielä, mitä etuja teillä ”Hellaan hallitsijoilla” olikaan.

Alapäiden tutkimus

No, nuorten tarkastuksessa saamme katsastaa
alapää (aidoia)!

[Ateenalaiset kirjattiin 18-vuotiaana demen rekisteriin.
Sen jälkeen neuvoston tutkittavaksi siitä ovatko
Ateenalaisia. Jos evättiin saattoi valittaa
tuomioistuimeen, jossa tutkittiin uudestaan]

Näyttelijät ja muusikot tuomiolla

Ja jos syytettynä on Oiagros, hän ei saa armoa ennen kuin valitsee ja lausuu meille Nioben kauneimman puheen.

Jos joku auloksen soittaja voittaa juttunsa, niin maksuksi siitä hän pukee hihnat ja soittaa lähtösoiton, kun lähdemme kotiin.

[Oiagros oli tragedianäyttelijä, Niobe Aiskhyloksen tragedia]

Vastuusta vapaa valta

Ja jos kuolemaa tekevä isä on valinnut tyttärelleen sulhasen, jolle aikoo luovuttaa perintönsä, sen pahempi testamentille ja simpukalle (kogkhē), joka mahtipontisesti suojelee sinettiä.

Me annamme tyttären sille, joka suostuttelee meidät puolelleen!

Ja kaikki ilman (virka)vastuuta (anupeuthunos) !

Toista tällaista virkaa/johtotehtävää (arkhē) ei ole.

BD: Tuopa onkin mahtavaa, kaikesta mainitsemisesta jo jotakin onniteltavaa.

Mutta simpukan/vaginan rikkominen/avaaminen (anakogkhuliazō) oli vääryyden (adikeis) tekemistä perijättären testamentille/ruumiin tilalle (diathēkēn).

Valamiesten päätös

Ja vielä, kun neuvosto (boulē) ja kansa ei osaa tehdä päätöstä jossain isossa jutussa, väärintekijät tuodaan valamiesten (dikastais) eteen.

Siellä Euathlos [Kilpailuissa menestyvä] ja suuri Liehinymos [Kleonymos] kilvenpoisheittäjä (aspidapoblēs) hokevat, etteivät he petä meitä, vaan taistelevat massojen/väen (plēthos) puolesta.

[Euathlos (Kilpailuissa menestyvä) toiminut syyttäjänä.]

Kleonin sylissä

Me olemme ainoita, joita huutoalistaja/
karjuntakuningas (kekraxidamas) Kleon ei ota
hampaisiinsa.

Päinvastoin, hän suojelee meitä, pitää sylissään ja
huitoo kärpäset ympäriltä!

Sinä et kuuna päivänä ole tehnyt mitään
vastaavaa isäsi puolesta.

Theoros sitä vastoin – eikä se mies ole
Eufemidesta vähäisempi – ottaa soikosta sienen ja
kiillottaa/piikeää kenkämme!

[Eufemides – täysin tuntematon]

[ensimmäinen historiallinen maininta kenkien kiillotuksesta tai
mustaamisesta]

Pyhä valta vai peräreikä

FILOKLEON

Tarkastelepa, mitä kaikkea hyvää sinä minulta viet ja kiellät!

Muka orjuutta ja palvelemista, kuten lupasit todistaa!

BDELYKLEON

Puhu vain sydämesi kyllyydestä! Joskus lopetat ja paljastut pelkäksi peräreiäksi, jota edes teidän niin suuresti kunnioitettu valtanne (arkhēs) ei pese puhtaaksi.

Kolme obolia suusta

FILOKLEON

Mutta kaikkein nautinnollisimman asian minä
unohdin: kun palaan kotiin palkkioni kanssa, kaikki
tulevat luokseni tervehtimään – rahan takia.

Ensin tytär, joka pesee minut, öljyää jalkani, kumartuu
suutelemaan, hokee ”isäkultaa” samalla kun onkii
kielellään kolme obolia suustani.

[Ateenassa suu toimi kukkarona, rahoja kuljetettiin suussa.]

Pikkuvaimo (gunaion)

Sitten pikku vaimo tulee liehakoimaan ja tuo vielä taikinaista ohrakakkua istahtaa viereen ja maanittelee:

”Syö tämä, ota pikkupala tästä!”

Syytingillä

FILOKLEON

Tulen hyvälle tuulelle eikä minun tarvitse kääntyä
sinun tai palvelijan puoleen, odottaen, että tämä toisi
lounaan kiroillen ja huuli mutrulla.

Jos tämä ei vaivaa taikinaa heti, on minulla jotakin,
joka varjelee kurjuudelta, suoja kohtalon iskuilta!

[Isä syytingillä, poika talon pää, kolme obolia tuo omaa valtaa]

Oma ”taskumatti”

FILOKLEON

Ja jos sinä et kaada minulle juotavaa, olen varannut
pienen pitkäkorvaisen täyteen viiniä: kallistan siitä itse
itselleni.

Se hirnuu sinun pikarillesi ja päästää ison sotaian
pierun!

Oikeuden jyrinä

Eikö valtani ole suurta, ylijumala Zeuksen vertaista
ja eikö minusta puhuta kuin Zeuksesta.

Jos me pidämme mekkalaa kaikki ohikulkijat sanovat:

”Kylläpä oikeudessa jyrisee! Voi valtiass Zeus!”

Kun minä poika ukkostelen niin jopa rikkaimmat ja hienoimmat paskovat
siunaillen alleen!

Sinä itsekin pelkää minua!

Pelkää kautta Demeterin!

Minä taas mieluummin kuolen kuin pelkään sinua.

Kuoron vastaus (631-47),

Hurraa!

KU: Koskaan en ole kuullut noin selkeää (katharos) ja älykästä/ ymmärtäväistä (sunetos) puhetta keltään!

FI: Etpä niin! Ja poika kun luuli korjaavansa helpon viinisadon!

Vaikka kyllä hän tietää, että minä tässä se vahvin olen.

KU: Kuinka hän kävi läpi kaikki asiat eikä sivuuttanut mitään!

Myös minä tunsin ryhtini suoristuvan,
kuvittelin jakavani oikeutta autuaiden saarilla,
niin kovasti nautin hänen puheestaan!

Bdelykleonin vuoro

KUORO (Bdelykleonille)

Sinun on punottava kaikki maailman juonet, mikäli aiot päästä pinteestä!

Minun vihaani on vaikea nuorukaisen pehmittää,

ellei hän puhu minun puolestani.

KUORONJOHTAJA

Jos sinulla ei ole hyvää sanottavaa, niin sinun olisi hyvä etsiä
vasta hiottu myllynkivi tämän kiihkoni (thumon) murskaamiseen.

Bdelykkeonin puhe (650-724)

Isämme Zeus

BDELYKLEON

On vaikea parantaa kaupunkiin juurtunutta ikivanhaa tautia (noson arkhaian) ja se vaatisi hirmuista älyä (gnōmēs), suurempaa kuin trygodiarunoilijoilla.

Mutta, oi isämme Kronoksen poika – [viittaus Zeukseen]

FILOKLEON (keskeyttää)

Lopeta jo tuo isättely!

Ja millä tavalla minä muka olen orja? Jos et äkkiä selitä sitä, et voi mitenkään välttää kuolemaa!

Et, vaikka sitten en saisi osallistua uhriaterialle.

Kaupungin tulot

Kuuntelepas nyt, isukkini (pappidion), ja anna
otsakurttujen vähän silitä!

Ensin laske karkeasti, älä äänestyskivillä vaan sormillasi,
millaisen verosumman (foron) me saamme liittolaisilta
yhteensä.

Ja sen päälle vielä muut verot/maksut (telē) ja monet
sadasosat ja maksut oikeudesta (prutaneia), kaivoksista
(metall), torikaupasta (agoras), satamista (limenas),
maavuokrista (mesthous) ja takavarikoista (dēmioprata).
Kaikkineen lähes kaksituhatta talenttia!

TULOT MENOT

Verot ja veron-
luonteiset tulot:
64,43 mrd. €

Lainat
8,4 mrd. €

5,6 mrd. €

1,9 mrd. €

**VALTION
TULO- JA MENO-
ARVION
KOKONAISMÄÄRÄ
2023:
81,34 mrd. €**

40 mrd. €

137 mrd. €

241 mrd. €

357 mrd. €

1 mrd. €

1 mrd. €

2,5 mrd. €

2,67 mrd. €

3,91 mrd. €

3,41 mrd. €

Emme koskaan petä rahvasta!

FILOKLEON

Mihin ne loput varat sitten menevät?

BDELYKLEON

Niille, jotka sanovat ”En milloinkaan petä Ateenan rahvasta
(kolosurton), vaan taistelen aina väen (plēthous) puolesta.”

Ja sinä, isä, annat hallita itseäsi näillä hämäävillä fraaseilla
(rhēmatiois).

Hyvinvointi ei voi nojata velkaan ja kitukasvuun

Uudistuksen uudistuksia ei tehdä ketään vas-
taan sen puolesta, että Suomessa olisi
työtä ja kasvua ja sitä myötä hyvin-
vointia. Uudistukset eivät ole radikaaleja, vaan
välttämättömyyden verrokkimaissamme aikaa sitten.”

VALTIONVARAINMINISTERI

NATO UNDER THREAT JUMP TO WITHDRAW PORT?

Liittolaisten kiristäminen

Sitten he vielä kiristävät viisikymmentä talenttia lahjuksina uhkailemalla (epapeilountes) ja pelottelemalla (kanaphobountes) muita kaupunkivaltioita:

”Joko maksatte tai isken hajalle teidän kaupunkinne!”

Sinä puolestasi mutustelet mielissäsi oman valtasi tähteitä/teurasjätteitä (argelophous)

Rupusakkia

Kun liittolaiset (xummakhoi) huomaavat, että täällä on
rupusakkia (surphax), joka haalii elantoaan
äänestysuurnista (kētharion) ja eikä herkuttele millään,
he pitävät teitä pelkkänä vaalikarjana/ [Konnoksen
äänestyskiven seuraajina]

[Konnos kuuluisa lyyran soittaja, joka ei kyennyt hankkimaan tällä elantoa]

Luksus lahjat

Muille sen sijaan kylvetään lahjoja:

suolakalaa, viiniä, mattoja, juustoa, hunajaa, seesamia,
tyynyjä, maljoja, juhlavaatteita, seppeleitä, koruja,
pikareita,

kaikkea mahdollista, rikkautta ja terveyttä!

Ei edes valkosipulin kynttä

Sinulle, joka ”hallitset” (arkheis) raadettuasi kauan maalla ja merellä,
ei anneta edes valkosipulin kynttä särkeittosi [keitetyn pikkulan]
höysteeksi.

FILOKLEON

Ei kautta Zeun! Itse piti haetuttaa Eukharideelta kolme kynttä.
Mutta orjuuttani sinä et todistanut, se alkaa vähitellen hiertää!

Käskytettävänä kolmesta obolista

Eikö muka ole suurta orjuutta, että nuo kaikki ovat vallassa (arkhais) ja että myös heidän imartelijansa (kolakas) voivat nostaa palkkioita?

Sinä taas iloitset/ vastaat rakkaudella (agapas), jos saat joltakulta kolme oboliasi – rahan, jonka olet työlläsi ansainnut soutaen, taistellen ja piirittäen!

Kaiken lisäksi kuljet asioilla käskystä. Eniten kurkkuani kuristaa, kun taloomme astuu eräskin pynttäytynyt nuori peränantaja (katapugon), Khaireaan poika, joka kävelee näin, vartalooan keinutellen, ja komentaa sinut oikeuteen tasan aamunkoitteessa, ”koska se, joka saapuu merkinannon jälkeen, ei saa kolmea oboliaan”.

Sovitut puheet

Hän kyllä saa asianajopalkkion (sunēgorikos), drakhman, vaikka myöhästyisi. [virassa toimineen rahankäytön syyttäjä]

Ja yhdessä jonkun virkaveljensä (arkhontōn) kanssa he sopivat keskenään, että kun syytetty [virassa toiminut] tarjoaa lahjusta, he tyynesti järjestävät asian kuten miehet sahan varressa: toisen vetäessä toinen työntää.

Sinä taasen toljotat palkkionmaksajaa (kōlakretēn) etkä huomaa mitään.

Mitä hyödytte ”liittolaisista”

Mietipä hetki, että voisit olla rikas, te kaikki voisitte olla.

Mutta nuo ”kansallistajat” (dēmizontō) ovat onnistuneet
aitaamaan/saartamaan teidät.

Vallassanne ovat useimmat kaupungit Mustaltamereltä Sardiniaan [hieman liioiteltu], mutta ette kostu niistä mitään, paitsi surkean palkkionne, joka sekin annetaan tipoittain niin että juuri säilytte hengissä.

Tahtovat köyhyyttäsi

He nimittäin tahtovat sinun olevan köyhä,
ja minäpä kerron miksi.

Siksi, että muistaisit kouluttajasi (tithaseutēs)!

Aina kun hän usuttaa sinut vihollisen
kimppuun, sinä käyt villin lailla päälle.

Jänispaistia voitonseppele päässä

Jos he tahtoisivat huolehtia kansan elannosta (bion), se kävisi helposti. Tällä hetkellä tuhat kaupunkivaltiota maksaa meille veroa.

Jos kukin niistä määrättäisiin ruokkimaan kahtakymmentä meikäläistä, niin kaksikymmentätuhatta kansalaistamme söisi jänispaistia seppeleet päässä, joisi ensimaitoa ja kermaa, eläisi tämän maan ja Marathonin voiton arvoisesti!

Sen sijaan te kuljette palkanmaksajan perässä kuin oliivinpoimijat. [kausityöläisiä, marjanpoimijat]

Vilja-annokset

Aina kun he itse pelästyvät, he tarjoavat teille Euboian maita ja lupaavat viljaa viidenkymmenen medimnoksen erissä. [50x52 litraa = 2600 litraa!!!]

Mutta niitä ei anneta. Paitsi taannoin sait viisi medimnosta, ja sinun piti vielä todistaa kansalaisuutesi [sen jälkeen kun olit selvinnyt vieraaksi syytöksistä], se tuli minipäiväannoksina ja oli ohraa.

Tämän kaiken vuoksi lukitsin sinut taloon, halusin ruokkia sinut ja että he eivät pääsisi ilkkumaan ja riekkumaan sinua.

Haluan nyt yksinkertaisesti antaa sinulle kaiken mitä ikinä haluat kunhan et juo palkkionmaksajan maitoa!

Kuorolaulu

Jake Binstock & Parker Rouse: The Wasps (2025)

Bdelykleonin voitto

KUORONJOHTAJA

Se oli viisas kuin sanoi:

”Älä tuomitse ennen kuin olet kuullut molempia osapuolia/molemmat tarinat (muthon),

Minusta näyttää, että sinä [Bdelykleon] olet voittanut kirkkaasti!
Vihani laantuu ja tahdon laskea astalot. Sinä [Filokleon] taas, valamiestoverimme samasta viiniseurasta (sunthiasōta)..

KUORO

Usko, usko, noita sanoja, älä ole hölmö äläkä liian jäyhä,
parkkiintunut mies!

Olisipa minullakin joku suojelija tai sukulainen tuolla lailla
neuvomassa!

Joku jumala on nyt päivänselvästi läsnä ja avustaa sinua. Ja tietenkin tekee hyvää. Astu sinäkin esiin, hyväksy tarjottu apu!

Kaikki mitä vanhus tarvitsee

BDELYKLEON

Minä tosiaan huollan (threpsō) häntä ja tarjoan kaikkea mitä vanhus tarvitsee:

ohravelliä latkittavaksi, pehmeän villaviitan, vuohen taljan, porton hieromaan kyrpää ja pakaroita.

Mutta hän on vaiti eikä murahdakaan: Se ei minua miellytä.

Viimeinen äänestäjä

Kuorokin kehottaa muuttamaan tapansa

FILOKLEON

Mitään tuollaista älä minulle lupaa!

Sitä minä rakastan, siellä tahdon olla, missä airut huutaa:
"Ken viel' ei äänestänyt, nouskoon!"

Tahdon seistä uurnilla viimeisenä äänestäjänä.

Riennä, sieluni!

(Yrittää surmata itsensä mutta ei osu.)

Missä olet, sieluni? "Tee tietä, varjoisa!"

[Laina Euripideen tragediasta Bellerofon]

Kotituomari

BDELYKLEON

Usko nyt isä minua, jumalten nimessä!

FILOKLEON

Mitä minun pitäisi uskoa/ mihin suostua? Pyydä mitä tahansa, paitsi yhtä.

[...] Sitä, etten toimisi tuomarina. Hades saa päättää, ennen kuin siihen suostun!

BDELYKLEON

Hyvä on, jos kerran se tuottaa sinulle niin suurta iloa.

Älä kuitenkaan enää mene sinne paikan päälle, vaan pysy täällä tuomitsemassa kotiorjia!

Episodi: Uuden tuomioistuimen luominen (760-862)

Sisäkön tuomio

Toimitaan samoin kuin oikeudessa.

Sanotaan vaikka, että sisäkkö (sēkis) olisi raottanut ovea /
[harrastanut seksiä] salaa.

Äänestät hänelle kertaluontoisen, pitkän ja paksun sakon!

Olethan tehnyt niin joka kerta siellä oikeudessa.

Sää

Ehdotukselleni on myös hyvät perustelut. Jos näet tulee kuuma päivä, voit paistatella päivää/istua tuomitsemassa (hēliasei) auringossa, jos taas sataa lunta, niin istua mukavasti tulisijan äärellä.

Vesisateen sattuessa käyt sisään. Vaikka nukkuisit keskipäivään, kukaan ei sulje sinua ristikkoporteilla pois oikeudenannosta.

Juttujen pureskelu

BD: Ja edelleen, jos jonkun puolustuspuhe on pitkäpiimäinen, et joudu odottamaan nälkäisenä purren itseäsi ja vastaajaa.

FI: Mutta kuinka pystyn keskittymään juttuihin entiseen malliin, jos samalla pureskelen eväitä?

BD: Jopa entistä paremmin! Kuule, sitähän sanotaan, että jos todistajat valehtelevat, valamiehet pureskelevat asiaa kaikessa rauhassa, kunnes se on heille selvä.

Palkkio?

FI: Et kuitenkaan vielä sanonut, mistä voin jatkossa nostaa palkkioni.

BD: Minulta.

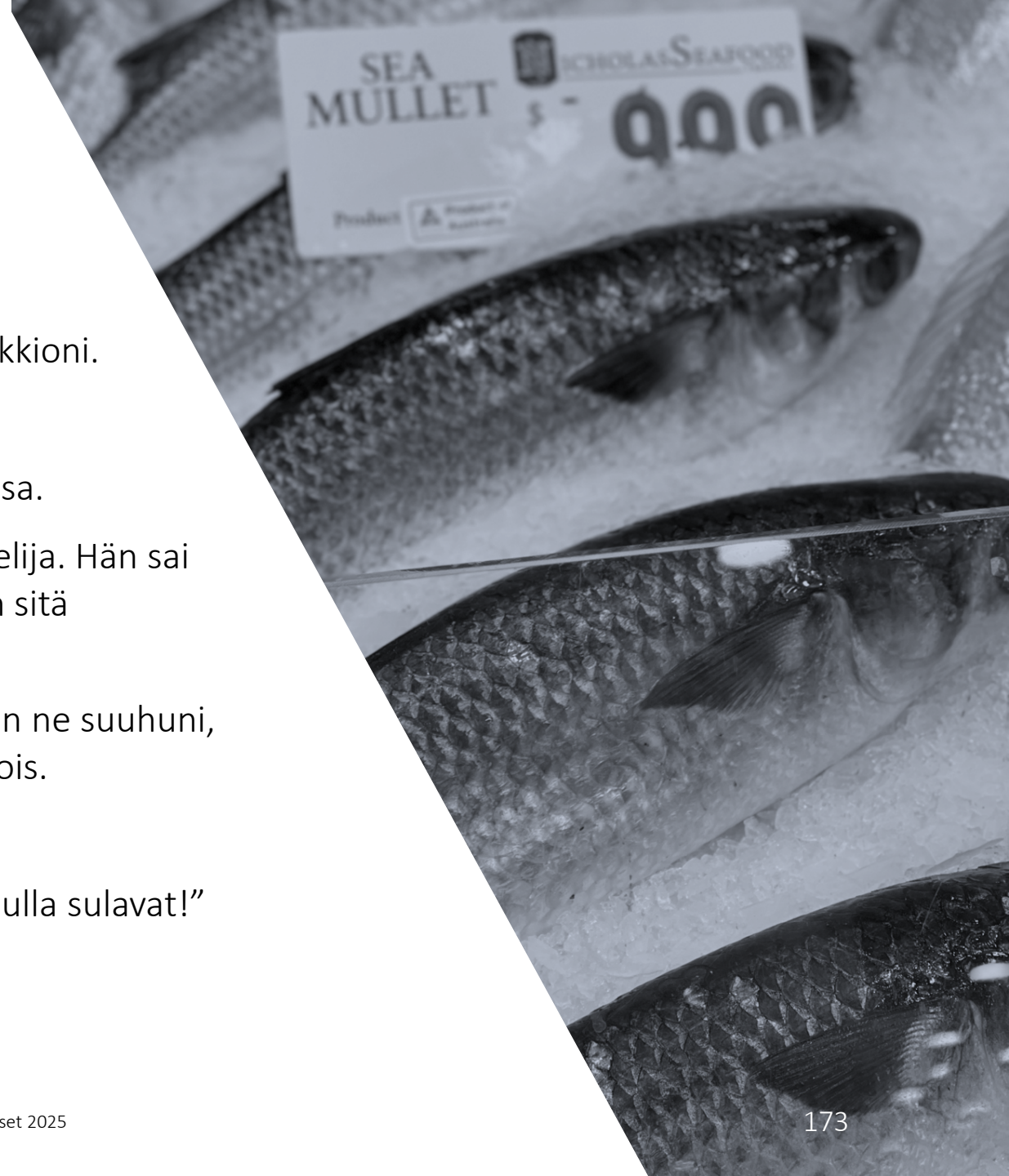
FI: Hienoa, en siis joudu jakamaan sitä kenenkään muun kanssa.

Tiedätkö, Lysistratos teki minulle törkeän tempun, se keppostelija. Hän sai meidän yhteisen drakhmamme ja meni kalatorille vaihtamaan sitä pienemmäksi. [1 drakhma = 6 obolia]

Palatessaan hän löi kouraani kolme keltin suomua. Minä heitin ne suuhuni, kun luulin niitä oboleiksi! Sitten haistoin löyhkän ja syljin ne pois.

BD: Mitä hän siihen sanoi?

FI: Ai mitäkö? Että minulla on kukon maha! ”Pian ne rahat sinulla sulavat!”

Ennustusten toteutuminen

[Filekleon taipuu ja Bdelykleon lähtee hakemaan tuomioistuimelle tarvikkeita]

FILOKLEON

Ajatella, ennustukset ovat käymässä toteen!

Olen nimittäin kuullut, että jonain päivänä ateenalaiset
tuomitsevat oikeusjuttuja kotonaan
ja että kukin kansalainen rakennuttaa verannalleen/etupihalleen (prothuron)
oman pienen oikeusistuimen, kuin Hekaten kotialttarin,
joita on kaikkialla ovien edustoilla.

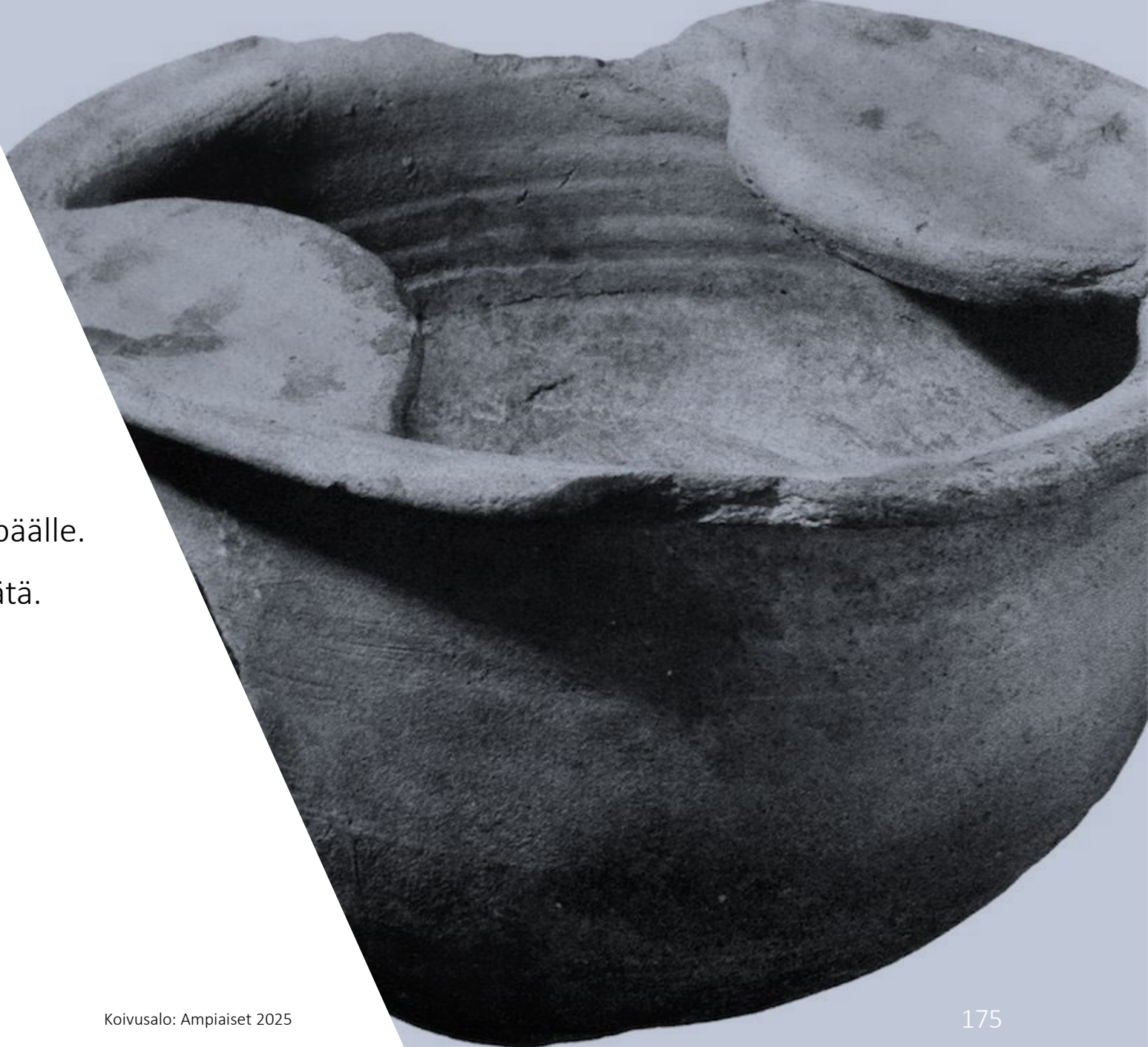
Tuomioistuintarpeisto

BDELYKLEON

Vilkaisepa näitä! Mitäs sanot? Toin kaikkea,
mistä oli puhe, ja vielä paljon muuta kaupan päälle.
Tässä esimerkiksi on yöastia, jos tulee pissahätä.
Ripustan sen tähän lähelle koukkuun.

FILOKLEON

Olet löytänyt viisaan ja vanhukselle sopivan
lääkkeen (farmakon) kusivaivaan, ehdottomasti.

Ruoka ja herätys

BDELYKLEON

Ja tässä hiilipannu/tulisija. Ja linssisoppaa, jota voit hörppiä, jos tulee nälkä.

FILOKLEON

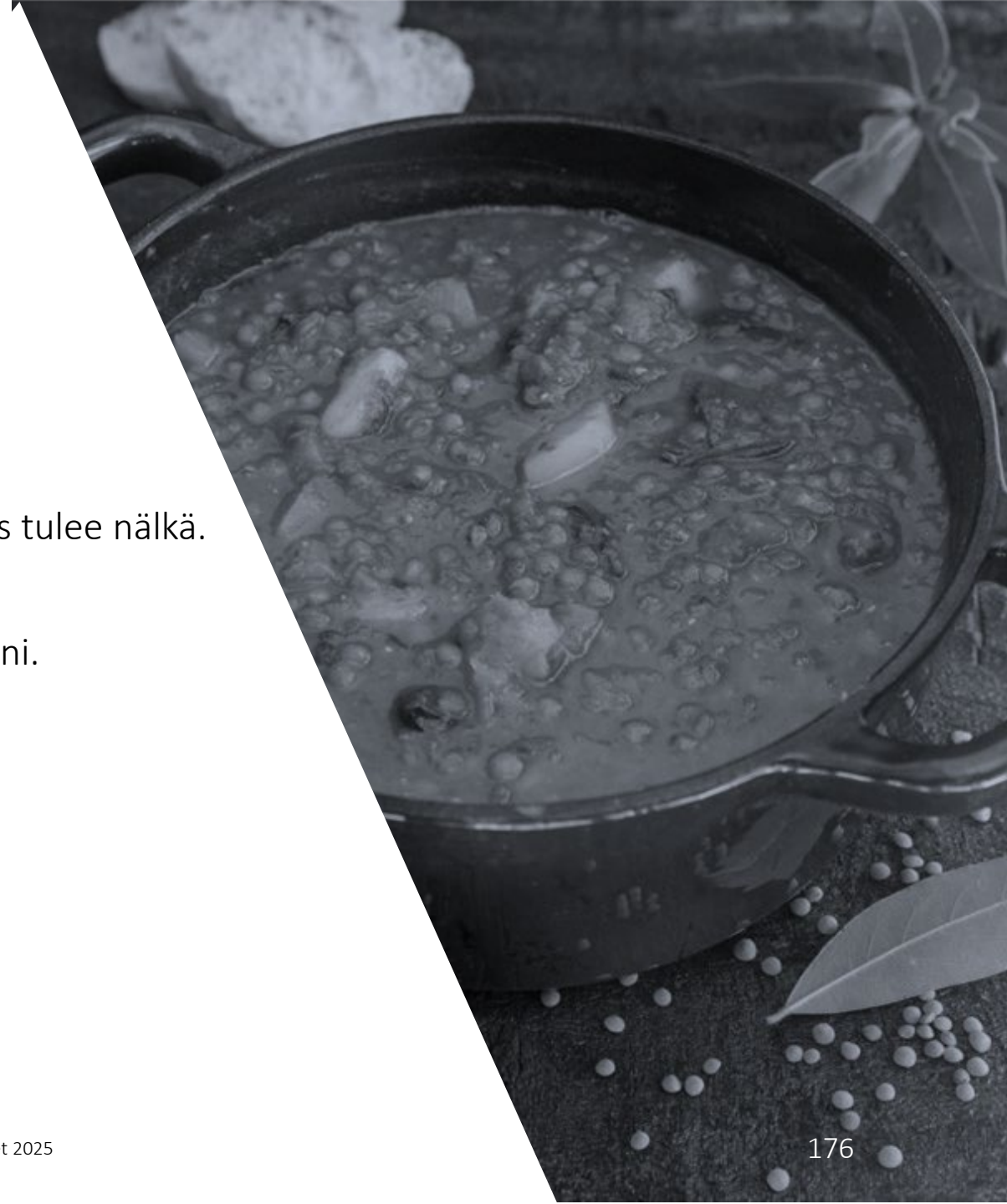
Tuokin on näppärää. Vaikka olisin kuumeessa, saan silti palkkioni.

Voin pysyä kotona ja ryystää linssisoppaa.

Mutta miksi te raahasitte tuon linnun tuohon?

BDELYKLEON

No, jos nukahdat kesken jonkun puolustuspuheen,
niin tämä kaveri tässä orrella kiekuu sinut hereille.

Kreikkalainen terrakotta näyttelijä 300-luku eaa.

Yksi asia puuttuu

FILOKLEON

Jos mitenkään voisit hankkia tänne Lykoksen sankarialttarin.

BDELYKLEON

Tässähän se on jo (osoittaa alttaria). Ja tuossa myös valtiias (anax) itse (viittaa alttarille orjan, jolta puuttuu fallos).

FILOKLEON (nousee katsomaan lähempää)

Oi herra, sankari! Sinua oli niin vaikea nähdä.

BDELYKLEON

Hän muistuttaa siinä suhteessa aivan Kleonymosta. [heitti kilpensä pois]

FILOKLEON

Totta, myös tältä puuttuu varustus/aseistus (hopla), vaikka sankari onkin.

Oikeusistuimen puiset kaiteet Gonzales, Teksas.

Paikanrakkaus (filokhōria)

FILOKLEON

Hetkinen, hetkinen! Melkein teit minusta lopun!

Aioit kutsua istunnon koolle ilman oikeussalin kaidepuita!

Ne ovat ensimmäiset meille näkyvistä pyhistä kohteista.

[lähtee hakemaan sisältä]

BDELYKLEON

Mikähän siinä on niin arvokasta/tarvittavaa?

Hirmuista(deinon) on paikanrakkaus (filokhōria.)

Juustovarkaus

Ksanthias ryntää talosta

Hiivatti soikoon! Pitää nyt tuollaista piskiä talossa!

BD: Mikä hätänä?

KS: Mikäpä muu kuin Labes!

Hurтта syöksyi juuri ohitseni keittiöön, sieppasi sieltä sisilialaisen pitkän juuston ja söi sen suihinsa.

[Viittaus kenraali Lakhesiin ja tämän johtaman Sisilian sotaretken epäonnistumiseen, josta Kleon syytti Lakhesia Ateenassa.]

Koira syyttäjäksi

BDELYKLEON

Tämä on sitten ensimmäinen rikos,
jonka voin tuoda isälle
tuomittavaksi. Jää sinä syyttämään!
[puhua vastaan (katēgoreō)]

KSANTHIAS

Ei, en minä. Toinen koira sanoo
haluavansa syyttää, jos juttu menee
oikeuteen asti/kirjattavaksi.

Kotilieden porsaskarsina

Filokleon palaa sisältä puukehikon kanssa

BD: Mikä tuo on?

FI: Hestian (kotilieden jumalattaren) porsaskarsina.

BDELYKLEON

Syyllystyit siis pyhäinhäväistykseen/temppelin ryöstöön (hierosuleō), kun otit sen?

FILOKLEON

En suinkaan! Vaan aloittamalla Hestiasta, hiillostan vastaajan.

Mutta älä vitkastele! Minulla on jo tuomiosilmät päässä/ olen jo katsonut rangaistuksen.

[Aloittaa Hestialla, aloittaa kuten pitää]

Vielä puuttuu...

BD: Hetkinen vielä, haen luettelot oikeusjutuista/taulut ja syytekirjelmät (graphas).

FI: Oi voi minua! Tässähän menee koko päivä. Tuhoat minut, haluan jo kyntää vahapeltoa [tuomiotaulu] [...]

BD: Voi, että osaakin harmittaa!

Unohdin ottaa talosta mukaan äänestysuurnat! (kadiskos) [...]

FI: Minullahan oli näitä kippoja.

BD: No, mainiota. Meillä on siis käsillä kaikki, mitä tarvitaan. Paitsi että vesikello (klepsudra) puuttuu.

FI: Mikäs tämä [yöastia] sitten on, ellei vesikello?

BD: Oi, hyvin keksitty, kuten paikalliselta (kapikhōriōs) sopii odottaa!

Nyt joku saa viipymättä tuoda meille tulen ja muratinoksia ja suitsuketta talosta.

Sitten voimme aloittaa rukoilemalla jumalia.

Rukous ja laulu uuden tuomioistuimen asettamiseksi (863-90)

Koominen uhrirituaali

KUORONJOHTAJA

Tämän rauhan juomauhrien (spondais) ja rukouksien myötä
saatte kuulla suopeita sanojamme, kun sodan ja riidan päättäen
jalosti solmitte sovinnon!

BD: Vallitkoon ensin pyhä hiljaisuus/ [= hyvä pyhäpuhe (eufēmia)]

KJ: Oi Delfoin Foibos Apollon, suotuisa onni olkoon myötä...

Kuoro

... hankkeessa, jonka tämä mies on järjestänyt (mēkhanatai) ovensa
edustalle.

Olkoon se mieleen/ [tuokoon yhteen (harmosai)] meille kaikille,
kun harhailumme päättyy, oi parantava Paian!

Riitti isän lempeyttämiseksi

BDELYKLEON

Oi herra, valtias, naapurini Agyieus, etupihan pylväikön jumala,
ota vastaan tämä uusi riitti, jonka nyt perustamme isälle!

Tee loppu hänen luonteensa karskiudesta (struphnon) ja puisevuudesta
(prininon) sekoita hiukan hunajaa hänen kiihkoonsa kuten uuteen viiniin!

Tulkoon hänestä lempeä ihmisille,
sääliköön syytettyjä enemmän kuin syyttäjiä!

Itkeköön vetoomusten esittäjien edessä,
loppukoon yrmeys ja älköön hänen vihansa enää
polttako kuin nokkonen!

Episodi: Koirien oikeusjuttu (891-1008) Kleon ja Lakhes

Oikeudenkäynnin alku

BD: Jos vielä joku lautamies on ovilla, astukoon sisälle!

Kun puheet alkavat, emme ota enää ketään.

FI: Kuka tuo syytetty (pheugō) oikein on? Hän niin jää nalkkiin! [Tommin lisäys]

BD: Kuulkaa siis syytekirjoitus: ”Kydathenaionlainen Koira [Kleon] syyttää aiksonelaista Labesta [Lakhes] siitä, että tämä teki väärin/rikoksen (adikein) kun meni ja ahmaisi sisilialaisen juuston yksin. [korostus, ei antanut osuuksia] Rangaistukseksi vaaditaan kiristävää/viikunapuista kaulapantaa.”

FI: Ei, vaan kuolkoon koiran lailla, jos kerran tuomitaan!

[”Koiran kuolema” = kamala kuolema]

Vastaaja ja syyttäjä paikalla

BD: Ja syytetty, Labes, on läsnä.

FI: Voi miten surkea (miaros) otus! Ihan on varkaan (klepton) näköäkin. Kehtaa vielä virnistellä, luulee että voi narrata minua! [Filokleon päättänyt jo ennalta, että syyllinen, näkyy naamasta]

Missäs se syyttäjä (diōkōn) on? Kydathenaionlainen Koira.

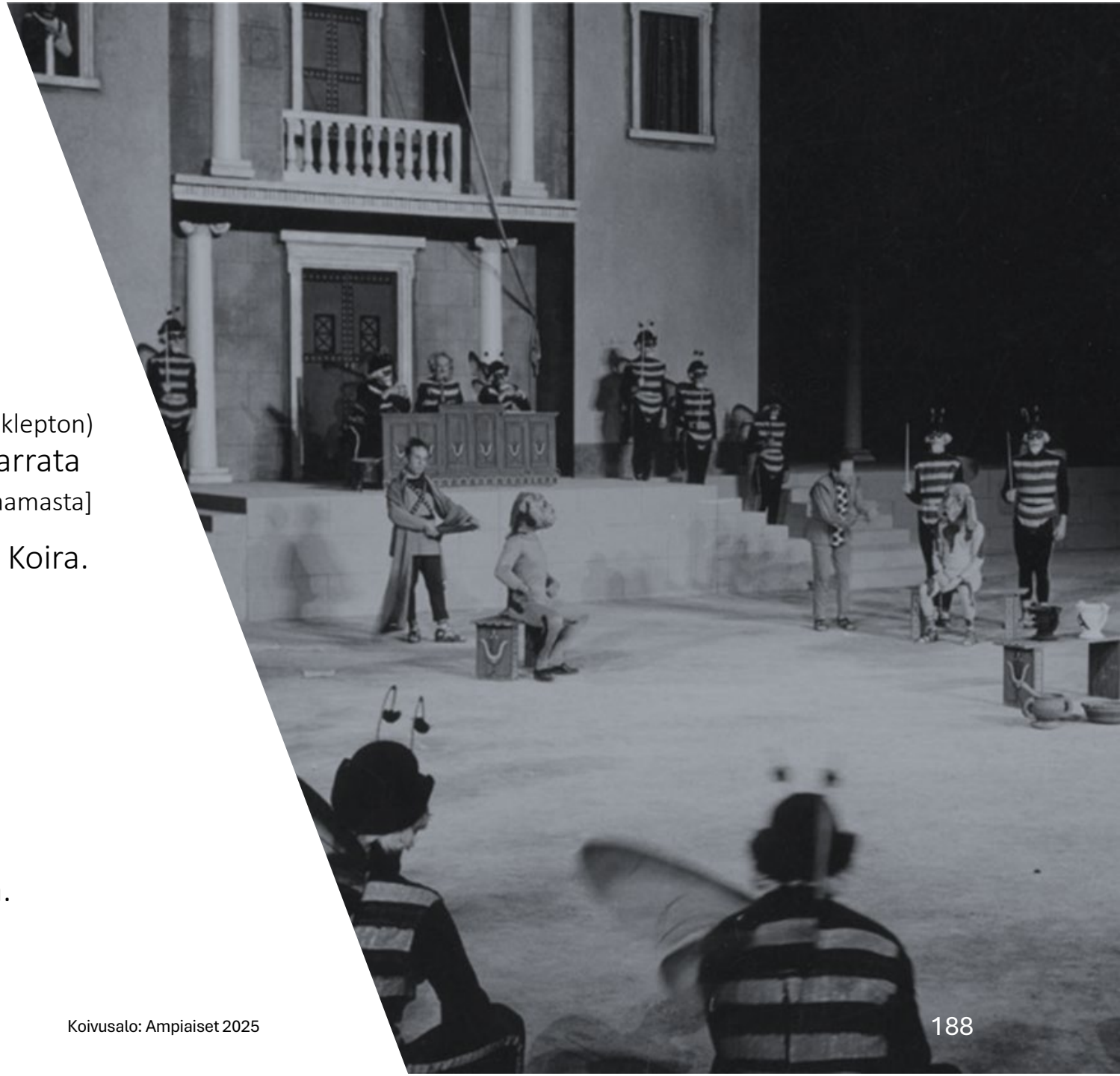
Koira: Hau, Hau!

BD: Paikalla.

KS: Siinä on toinen samanlainen kuin Labes! Hyvä haukkumaan ja nuolemaan kattilat puhtaaksi.

BD: Hiljaa, paikka! Ja sinä, nouse syyttämään.

FI: Minä taidan samalla ryystää vähän linssisoppaa.

Syytöspanu

Syyttäjän puhe

Kydathenaionlainen Koira/ Kleon

Hyvät lautamiehet, saitte juuri kuulla kanteesta, jonka nostin tuota vastaan.

Hän on syylistynyt mitä hirveimpiin (deinotate) tekoihin sekä minua
että koko Hiio hoi! (rhuppapai) -porukkaa vastaan.

[Ateenan laivasto: demokratian kannattajat]

Hän luikki nurkkaan ja suoritti sisilialaisen tehtävän
isolle juustolle, jolla täytti kupunsa hämärässä –

FILOKLEON

No tässähän ei ole mitään epäselvää!

Äsken iljetys päästi kamalan juustoröyhtäyksen
suoraan minua päin.

Ei päästänyt osuuksille

Kydathenaionlainen Koira/ Kleon

Eikä antanut minulle pyytämäni osaa.
Miten joku muka pystyisi tekemään teille hyvää,
ellei hän viskaa makupalaa myös Koirallenne?

FILOKLEON

Ei hän jakanut mitään ylipäänsä koko yhteisölle, siis minulle!
Kuumakalle se mies on, ei yhtään tätä linssisoppaa viileämpi.

BDELYKLEON

Jumalten nimeen, älä tee hätiköityä päätöstä/ ennalta tuomitse (prokatagnōskō),
isä hyvä, ennen kuin olet kuullut kumpaakin osapuolta

FILOKLEON

Mutta tämä on selvä tapaus!
Tätä koiraa on karvoihin katsominen!

Yksinäänahmivin (monofagistaton)

Kyathenaionlainen Koira/ Kleon

Älkää vain vapauttako tuota, joka on, hau hau,
kaikista maailman koirista yksinäänahmivin (monofagistaton)
tyyppi!

Hän purjehti koko kulhon (thueia) ympäri ja söi suihinsa aivan
kaiken kaupungeista otetun la[a]stin [juustonkuoret (skîron)].

FILOKLEON

Minun [laastini] ei riitä edes vesiruukun korjaamiseen!

Ei kahta varasta

Kydathenaionlainen Koira/ Kleon

Kokonaisuus huomioiden teidän on pakko rangaista häntä –

Ei yksi pensaikko elätä kahta varasta! [punarintaa sanonta]

En halua, että haukkuni kaikuu kuuroille korville.

Jos ette rankaise, niin vastaisuudessa minä en hauku!

Valtava varas

FILOKLEON

Huraa, Huraa

Kylläpä häntä syytetään monesta kolttosesta!

Tyyppi on hirveä varas. Eikö sinustakin, kukko hyvä?

No juu, kautta Zeuksen! Ainakin se vinkkaa silmää.

Puheenjohtaja! (Thesmothetēs)

Missä hän on? Potta tänne!

Todistajat (marturas)

BDELYKLEON

Ota itse! Minä olen kutsumassa todistajia

Labeen todistajina paikalle saapukoot:

Kulho (trublion), Survin (doiduka), , Juustoraastin (turoknēstin),
Hiilipannu (eskharan), Kattila (khutran)

ja muut kärehtäneet (keittiö)tarvikkeet.

[Tarvikkeet marssivat jonossa talosta.]

No, vieläkö olet pissalla? Istumaan sieltä jo!

Vahingonilo

FILOKLEON (palaa paikalleen ja osoittaa Labesta)

Tuo se taas paskoo alleen tänään, luulen.

BDELYKLEON

Aiot siis edelleen pysyä hankalana ja yrmeänä?

Ja vieläpä syytetyille, jotka joutuvat hampaisiisi?

Labes, astu esiin ja puolustaudu!

Miksi vaikenet? Puhu.

FILOKLEON

Hänellä ei näköjään ole mitään sanottavaa.

Puolustuspuhe

Koiran puolesta

BDELYKLEON

Ei vaan minusta tuo on samaa kuin se,
mitä Thukydides kerran koki puolustautuessaan:
hänen leukansa menivät yhtäkkiä jumiin.

[Thukydides, ei historioitsija vaan Perikleen vastustaja. Karkotettiin 443 kymmeneksi vuodeksi, paluunsa jälkeen vanhana miehenä taas syytetyksi ja jähmettyi puhumattomaksi puolustuspuheessaan.]

Menehän siitä! Minä puhun puolestasi (apologēsomai).

On vaikeaa, hyvät miehet, vastata panetteluun koiran puolesta, mutta aion silti yrittää.

[Seuraa puhe, jossa pilaa kaikista Ateenan oikeuspuhujien konsteista]

Hän on nimittäin hyvä koira ja jahtaa susia.

[Vetoaminen muihin hyveisiin. Vaikka teko väärin, niin jos hyvä tyyppi, niin voidaan vapauttaa]]

Hyvä ”kansan” paimen

FILOKLEON

Varas se on ja salaliittolainen!

BDELYKLEON

Ei kautta Zeun, vaan paras nykyisistä koirista.

Hän osaa paimentaa suurta lammasmaa.

[paimen kuvasto – hyvä paimen

vetoaminen kaupungille tehtyihin palveluksiin]

Sivistymätön puolustaja

FILOKLEON

Mutta mihin siitä on, jos kuitenkin ahmii juuston?

BDELYKLEON

Mihinkö? Hän tappelee puolestasi ja vahtii ovea!

Ja ylipäätään on paras (aristos). Mikäli hän nyt nappasi jotain, niin suo se anteeksi. Hän ei ole saanut korkeampaa sivistystä

[ei ole oppinut soittamaan lyyraa = köyhä ja oppimaton - Platonin Lakhes rikas ja muusallinen] [Myöntää teon, mutta muita ansioita]

FILOKLEON

Voi kun ei osaisi myöskään kirjoittaa! Eipä olisi laatinut meille epärehellisiä sepustuksiaan!

[Vetoaminen muihin ansioihin, täysin merkityksettömään syyhyn tai tietämättömyyteen]

Juustoraastin (turoknēstis)

BDELYKLEON

Kuuntele toki, henkinen ystävä (daimonios), myös todistajiani.

Astu esiin, Juustoraastin, ja puhu kuuluvalla äänellä.

Sinähän olit tuohon aikaan kassanhoitajana (tamieuous).

[kenraalien sotakassa]

Vastaa selkeästi, raastoitko sotilaille asianmukaisesti kaiken, minkä
sait haltuusi?

Hän sanoo raastaneensa.

FILOKLEON

Kautta Zeun, valehtelee

Kulkukoira/ kotikoira

BDELYKLEON

Oi ystävä-henkevä (daimoni), ole armelias kovan työn tekijöille!

Tälle Labeelle kelpaavat ruoaksi teurasjätteet ja kalanruodot, eikä hän koskaan lepää laakereillaan/ pysy paikoillaan.

Tuo toinen on pelkkä kodinvahti. Se pysyy aloillaan, mutta annas olla kun joku tuo jotain kotiin, niin se vaatii osuutensa. Ellei saa, puree.

[Henkilökohtainen hyökkäys syyttäjää kohtaan]

FILOKLEON (itselleen)

Hyi kamala... Mikä kamala minua oikein pehmittää?

Jokin paha saartaa minua ja olen taipumassa sen kannalle!

Lasten tuominen oikeuteen

BDELYKLEON

Vetoan sinuun, arvon isä, että säälisitte häntä.

Säästäkää hänet tuholta! Missä ovat pennut?

Tulkaa tänne, raukka parat!

Uliskaa ja anelkaa, vedotkaa ja itkekää!

FILOKLEON

Astu alas (kataba), astu alas, astu alas, astu alas

BDELYKLEON

Astunhan minä

Vaikka tuota "astu alas" on kyllä monet kerrat käytetty

huiputtamiseen. Mutta astunhan minä.

[Astu alas kehotuksena, että on jo vakuuttanut syyttömyyden ja sitten tuomio]

Päätöksen horjuminen

FILOKLEON

Hiivatti! Ei tämä ryystäminen taidakaan tehdä hyvää.

Minulta valuu kyynelten mukana päätös päästä.

En takuulla itkisi, jollei napa paukkuisi linsseistä!

BDELYKLEON

Hän siis ei pääse vapaaksi?

FILOKLEON

Vaikea tietää

Käännös parempaan!

BDELYKLEON

Iskäseni , tee käännös parempaan!

Ota käteesi tämä äänestyskivi, pane silmät kiinni (musas) ja sitten pikamarssia toiselle, vapauttavalle uurnalle, oi isä.

FILOKLEON

Ei ikinä! En minäkään ole oppinut soittamaan lyyraa / saanut korkeampaa sivistystä.

Äänestyspetos

BD: Tule, vien sinut tätä kautta nopeammin

FI: Onko tämä ensimmäinen urna?

BD: On tämä.

FI: Sinne meni!

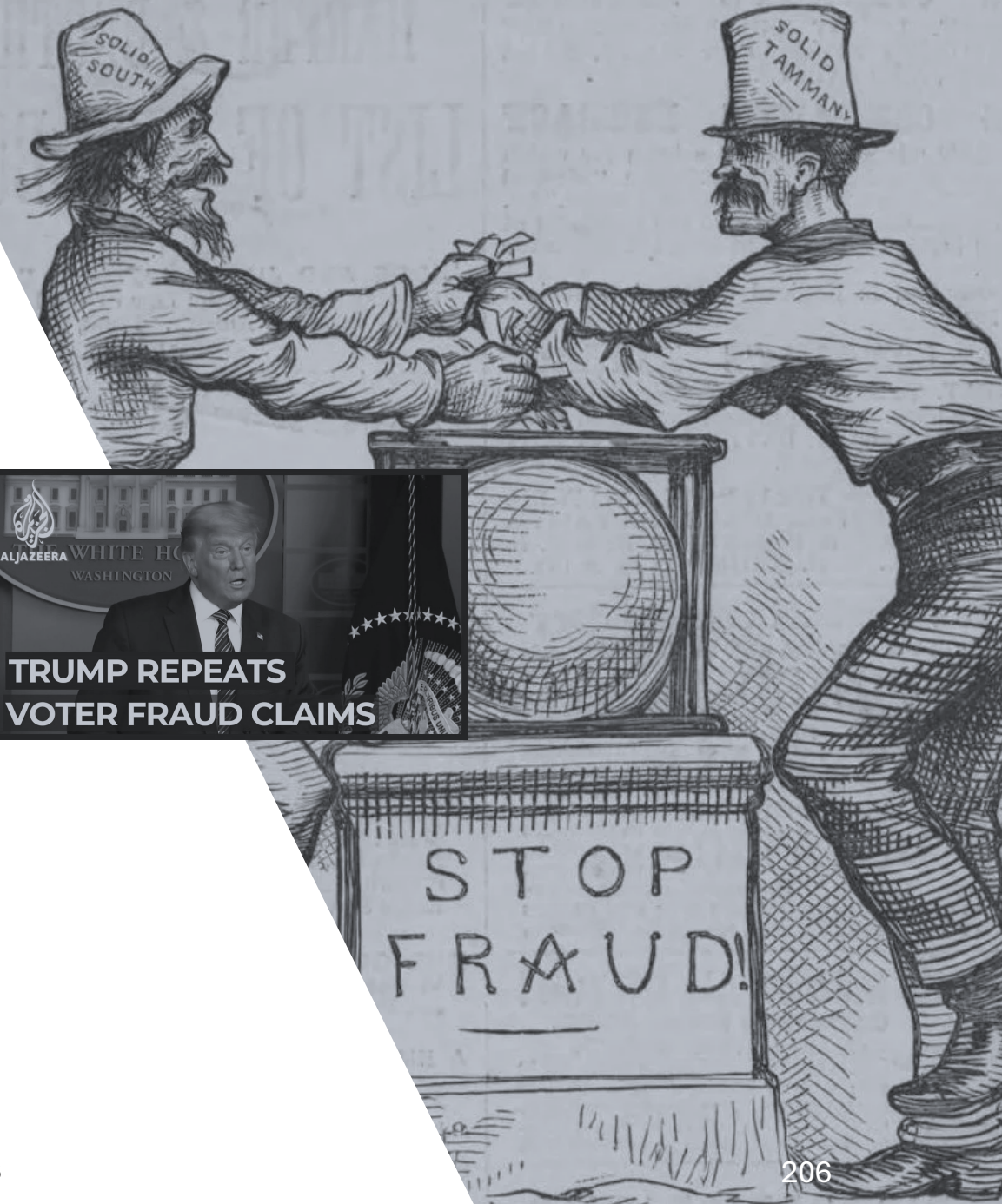
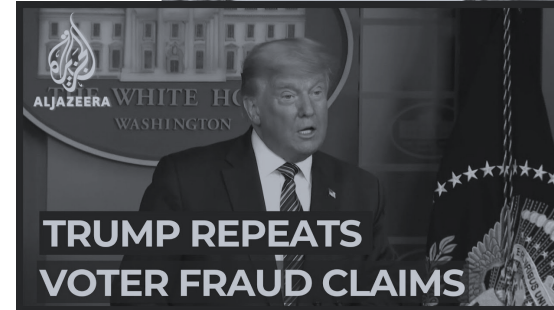
BD: Tuli petetyksi (Exēpatētai)! Vapautti vasten tahtoaan!

Tyhjennän urnat.

FI: Mitä saatiin tulokseksi?

BD: Pian se selvinnee.

[yksi ääni lasketaan]

Vapautettu!

BDELYKLEON

Labes, sinut on vapautettu!

Isä, isä, mikä sinulle tuli? Voi ei! Tuokaa vettä!

Pääsetkö ylös?

FILOKLEON

Kerro minulle: Onko hänet todellakin vapautettu?

BDELYKLEON

On tosiaan!

FILOKLEON

Se on sitten minun loppuni.

BDELYKLEON

Älä huoli, oi ystävä-henkinen (daimoni), nouse pystyyn vain!

Traaginen kohtalo - tunnistamisen hetki

FILOKLEON - Oidipus

Miten ikinä voin kantaa tällaista tunnollani?

[sunoida – tietää itsensä kanssa, omatunto]

Vapautin syytetyn miehen! Miten minulle käy?

Oi monikunnioitetut jumalat, armahtakaa minua!

Tein sen tahtomatta (akōn), vastoin tapaani.

Hyperbolosta vastustava ostrakon. Antiikin Agoran museo.
Hyperbolos nousi Kleonin kuoleman jälkeen johtavaksi
puhujaksi kansankokouksissa. Myöhemmin karkotettiin 416-417 eea.
Viimeinen ostrakismin karkottama. Kuoli 411 harvainvallan kannattajien
murhaamana.

Uusi elämä

BDELYKLEON

Älä kiusaa itseäsi enää!

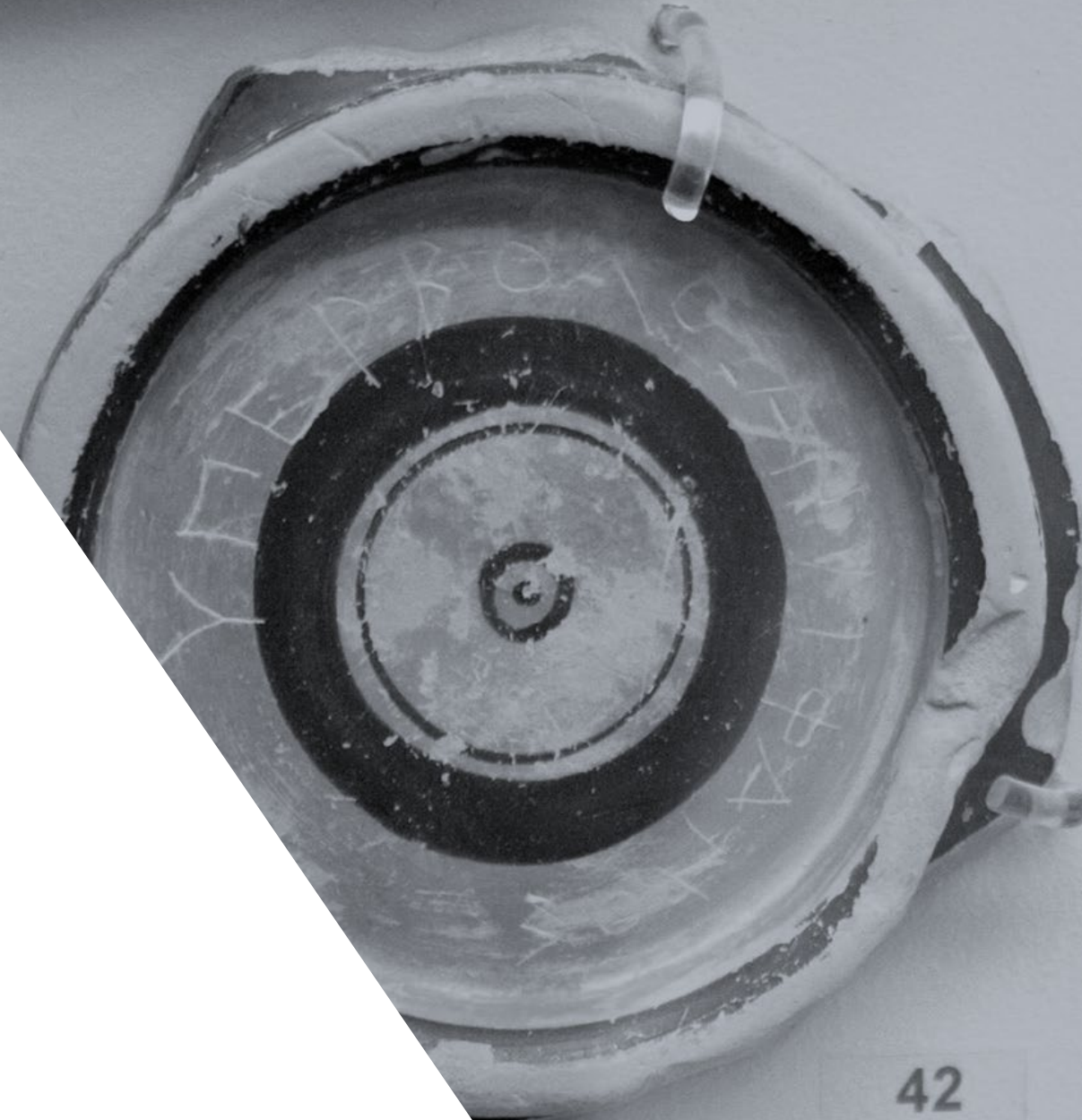
Minä aion, isä, pitää sinusta hyvän huolen.

Otan sinut mukaani kaikkialle:

aterioimaan, pitoihin ja juomajuhliin, katsomoihin!

Tästä lähin saat kuluttaa päiväsi nautinnollisesti. Enää ei
Hyperbolos ei sinua petä ja pidä narrinaan.

Eiköhän mennä sisälle!

Parabasis (1009-1121)

Toukokuussa 2025 katsomassa Sofokleen Elektraa Syrakusan antiikin teatterissa

Useat kymmenet tuhannet

KUORO

Iloitkaa, minne aiottekaan!

YLEISÖN PUHUTTELU

Sillä välin taas te, Oi lukemattomat muriadekset [10 000], huomioikaa
nyt hyvät puheeni niin etteivät ne pääse valumaan hiekkaan!

[Hieman liioiteltu. Ei tiedetä paljonko Dionysoksen teatteriin mahtui Aristofaneen aikana,
mutta myöhemmin 17 000 katsojaa]

Niin voi sattua kömpelöille katsojille
mutta ei suinkaan teille.

Vatsastapuhuja The Great Lester ja tämän nukke Frank Byron 1904.

Runoilijan moitteet

KUORONJOHTAJA

Huomio jälleen, hyvät kansalaiset, medborgare (laos)!

Jos pidätte rehellisyydestä/puhtaudesta (katharos)!

Tällä kertaa runoilija haluaa moittia (mempasathai) katsojia (theaitais).

Hänelle tehtiin vääryyttä vaikka hän ei itse ollut tähän provosoinut vaan
tuottanut paljon hyvää.

Alkujaan hän avusti salaa muita runoilijoita ja jäljitellen ennustaja Euryklesiaa
sukelsi toisten vatsoihin ja yökkäsi sieltä roppakaupalla komediaa.

[Eurykles, kuuluisa vatsaprofeetta tai henki, joka puhui toisten vatsasta.]

Suuruus ja kunnia

Ja vaikka hän nousi sellaiseen suuruuteen ja arvostukseen/kunniaan, jollaista kenelläkään muulla ei ole ollut aikaisemmin keskuudessanne, hän on yhä oma itsensä [ei luule liian suuria]

Ei ole tipan vertaa ylpistynyt eikä hillu painikouluilla etsimässä valloituksia.

Jos vihainen rakastaja pyytää rakastetulle pilkkaa komediassa, runoilija vastaa aina ei, sillä hän ei halua käyttää Muusiaan parittajina.

[Taiteellinen integriteetti ennen kaikkea]

Mahtavimpien kimppuun

Heti ensi töistään lähtien hän vältti ihmisten kurittamista mutta kävi mahtavien kimppuun raivokkaasti kuin Herakles.

Hän uskalsi oitis haastaa itse terävähampaisen (karkharodonti) [Kleon], jonka silmissä leiskuu Kynna-porton kammottava pätsi ja pään ympärillä kiemurtaa sata inisevää, nuoleskelevaa imartelijaa.

Tuo otus pauhaa kuin tappavan kosken kuohu, löyhkää kuin hylje ja sen pesemättömät pallit ovat kuin Lamialla ja peräaukko kuin kamelilla.

Moisen hirviön nähdessään runoilijamme ei pelästynyt tai pettänyt teitä lahjuksia vastaan, vaan taistelee yhä puolestanne!

[Kleon Kerberoksena. Mukailee myös Hesiodoksen kuvausta Tyfoeuksesta.]

Herätys tuomioistuimeen

Viime vuonna hän kävi käsiksi niihin horkkiin/painaisolentoihin (ēpialois) ja kuumeisiin, jotka öisin puristavat isiänne ja kuristavat isosiänne heidän maatessaan vuoteissaan vapaana julkisista toimista ja kasaavat yhteen oikeusvaloja, haastehakemuksia ja todistajanlausuntoja, niin että monet säntäävät kauhuissaan polemarkin [Ateenan kolmas pääarkontti] luo.

[Polemarkki kirjasi virallisia valituksia erityisesti Ateenassa asuvista muukalaisista. Viime vuonna kävi käsiksi = Mahdollisesti komedialla Kauppalaivat (Holkades) 423 eaa.]

Runoilija sankari

Sellaisen pahasta päästäjän (alexikakos), tämän maan puhdistajan (kathartēn) löysitte, mutta viime vuonna te sitten petitte hänet täydellisesti, kun hän kylvi uusia ajatuksia: ne eivät päässeet juurtumaan, koska ette ymmärtäneet niitä selkeästi.

[Herakles, pahasta päästäjä (alexikakos), puhdisti maan hirviöistä]

Futuristi runoilija Filippo Tommaso Marinettin kolari
15.10.1908. Milano.

Runoilija sankari

Silti hän vannoo juomauhrien äärellä, Dionysoksen
nimeen, ettei kukaan ole koskaan nähnyt/kuulleet
parempaa komediaa! [= Pilvet]

Teille on häpeäksi (aiskhron), ettette sitä heti paikalla
tajunneet.

Mutta runoilijan maine viisaiden (sofois) parissa ei siitä
kärsi, jos kilpailijoita ohittaessaan [runoratsukollaan]
hänen uusi näkemyksensä murskautuu.

Uuden runoilijat

Mutta jatkossa oi henkevät (daimonioi)
hellikää (stergete) ja huoltakaa enemmän runoilijoita,
jotka pyrkivät keksimään ja sanomaan jotakin uutta!
Ottakaa heidän mielteensä (noēmata) talteen ja
heittäkää vaatekirstuihin kuin sitruunoita!
Jos teette sen, talviasunne/himationne tuoksuvat
nerokkailta (dexiotētos).

Joskus ennen

KUORO

Voi! Kauan sitten olimme urhoollisia/kyvykkäitä (alkimoi) tanssimaan ja

Urhoollisia/kyvykkäitä taistelemaan

ja mitä tähän tulee [osoittavat piikkejään/falloksiaan],

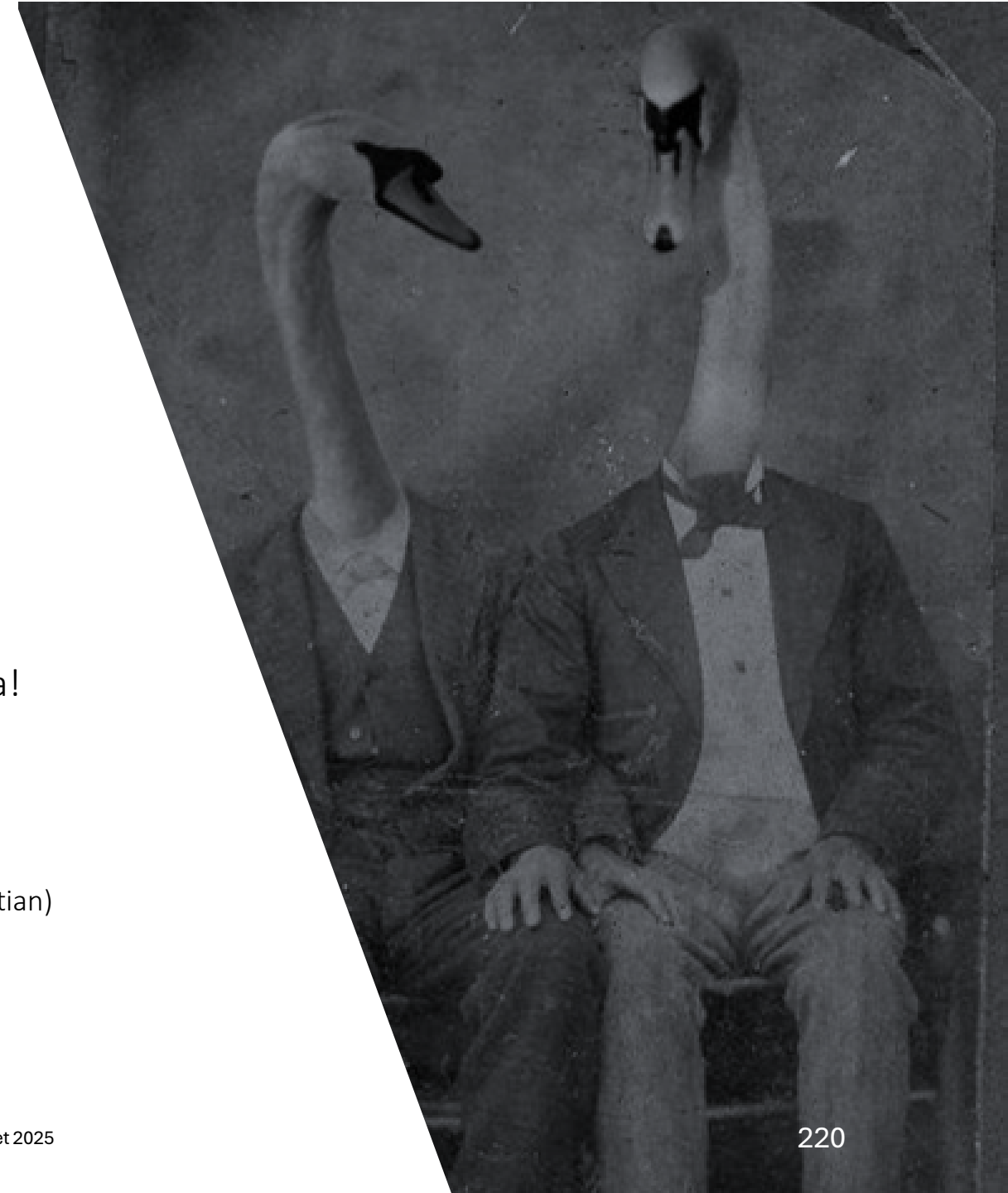
miehistä urhoollisimpia/kyvykkäämpiä!

Se oli silloin, joskus ennen.

[Itse asiassa vain naarasampialaisilla varsinainen pistin, urosampiaiset voivat kyllä puolustautua sukuelimillään, eräänlaisina valepiikkeinä, mutta ei pistintä, joka munajohtimesta]

Uuden runoilijat

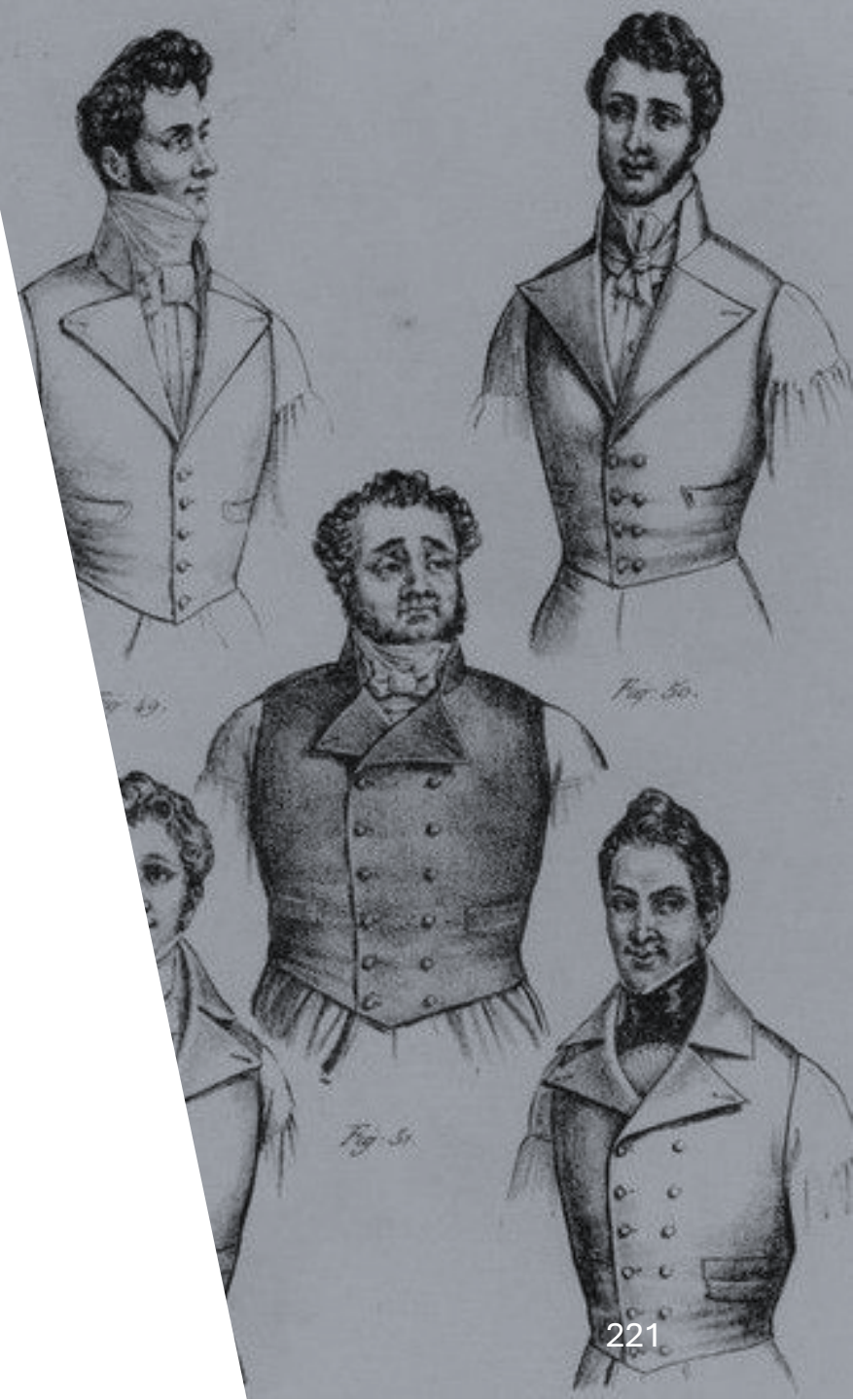
Nyt se kaikki on mennyttä,
hiuskukintomme on valkeampi kuin joutsen.
Mutta näistä jäännöksistä meidän on löydettävä nuoruuden voima!
Minusta vanhuus on arvokkaampaa/parempaa (kreitton)
kuin nuorisojoukkojen kiharat,
muodikkuus (skhēma) ja kolutut peräaukot/ leveäperäisyys (keuruprōktian)

Ampiaisvartalo ja piikki

KUORONJOHTAJA

Jos joku teistä katsojista, nähdessään luonnollisen muotoni (fusin) katsoo tätä ampiaisvyötäröä (diasphēkoomai) ja sitten ihmettelee piikkini merkitystä, niin voin mielihyvin opettaa lisää ”vaikka hän aiemmin olisi opista osaton /muusaton (amousos).” (Euripides: Stheneboia)

Autoktoniset aito-attikalaiset

Me, joilla tämä perälisäke/häntä/pyrstö (orropugion) on, olemme ainoita oikeutettuja (dikaiōs) syntyperäisiä aito-attikalaisia, maasyntyisiä (autokhthones), miehekkäin (andrikōtaton) suku (genos).

Autoktoon, autókhthōn (autos "itse" ja chthon "maa", itsestään maasta syntynyt). Ateenalainen ideologia, myytti maasta itsestään syntyneistä/nousseista miehistä, joita ei ole synnyttänyt nainen vaan itse äiti-maa tai Attikan maaperä. Aina asuneet siellä, eivät koskaan tulleet muualta. Toimi poliittisena myyttinä omaperäisistä Ateenan miehistä ainoina oikeina ja oikeutettuina Ateenalaisina.

Termiä käytetään nykyään myös alkuperäiskansasta

Ampiaispesien hävittäminen

Ja niitä, jotka eniten autoimme tätä kaupunkia taistelemalla kun barbaarit tulivat ja täyttivät kaupunkimme savulla ja tulella ja himoitsivat väkivalloin hävittää ampiaispesämme.

[480 eaa. Kserkses polttaa Ateenan, jonka asukkaat paossa Salamin saarella. Syksyllä Persialaisten laivasto kuitenkin voitetaan Salamin taistelussa.]

"Talvisodan" tarinat

Me juoksimme oitis hätiin "peitsi ja kilpi tanassa"
ja kävimme taisteluun kitkerästä kiihkosta juopuneina.

Seisoimme rinta rinnan ja purimme huulta vihasta.

Nuolia satoi niin tiuhaan, että taivas pimeni!

[Viittauksia useisiin Persialaissotien taisteluihin ja Herodotuksen kertomuksiin. Marathonin taistelussa kreikkalaisten sanottiin juosseen vihollista päin.

Taivaan pimeneminen nuolista viittauksena Herodotuksen kertomukseen Thermopylain taistelusta, jossa Dienekes kuulee, että persialaisia niin paljon, että näiden nuolet pimentävät auringon ja vastaa: "No hyvä, sitten saamme taistella varjossa." Ateenalaiset eivät osallistuneet Thermopylain taisteluun.]

Pöllö lentää armeijan ylitse

Onnistuimme silti iltaa kohden ajamaan nämä pois jumalten tuella: sillä pöllö lensi armeijan yltä ennen taistelua.

Sitten seivästimme pussihousuja kuin tonnikalaja, ja he pakenivat, kun pistelimme niitä leukaperiin ja silmäkulmiin.

Vielä tänäkin päivänä barbaarit kaikkialla sanovat, ettei ole mitään Attikan ampiaista miehekkäämpää!

Hirmuinen menneisyys

Siihen aikaan olin hirmuinen (deinos),
kaikki pelkäsivät minua!

Tein matkaa kolmisoudulla ja alistin viholliset.

Silloin ei harjoiteltu kauniita puheita

Eikä ajateltu ilmiantoja/ syytteitä!

Tärkeää oli vain se, kuka on paras soutaja.

Niinpä valtasimme monia kaupunkeja persialaisilta ja meidän
ansiotamme on, että tänne maksetaan veroa,
jonka nuoriso varastaa

Kuin ampiaiset

Katselkaa meitä tarkkaan, eri puolilta, niin näette, että luonteeltamme ja elintavoiltamme (diaitan) muistutamme ampiaisia!

Ensinnäkään mikään eläin (zōon) ei ole ärsytettynä meitä kiivaampi taikka pahansisuisempi.

Kaiken muunkin me järjestämme kuten ampiaiset. Kokoonnumme parviksi kuin ampiaispesät, osa arkontin luokse [suvun ja perinnön asiat], osa taas Yhdentoista istuimeen [käsitteli itse teossa kiinni jääneitä], jotkut [Perikleen] Odeioniin Pakkaudumme tiiviisti muureja vasten, näin, kyykkyy, ja olemme kuin toukat kennoissa miltei hievahtamatta.

Piikki ja palkka

Muutenkin olemme kekseliäitä hankkimaan elantoa.
Pistämme kaikkia ja hankimme sillä elantoa (bion).

Mutta keskuudessamme kupeksii piikittömiä (kentron)
kuhnureita (kēfēnes).

He pysyvät aloillaan ja ahmivat raadannallamme
(ponon) saadun veron/maksut (foros) eivätkä näe kovaa
vaivaa (talaipōroumenoi) sen eteen!

Tuskallisinta on, kun joku sotapalveluksen välttänyt
(astrateutos) mies nielaisee meidän palkkamme
(misthon), vaikka hänen kädessään ei ikinä nähdä
airoa, keihästä tai rakkoa tämän maan takia!

Minun mielipiteeni on, että jatkossa sen
kansalaisen, jolla ei ole piikkiä,
ei tule saada kolmea oboliaan!

Episodi: Juhlien valmistelu (1122-1264)

Isän uusi elämä(ntapa)

Isän pukeminen. Tuodaan paksu villa mantteli ja lakonialaiset saappaat - Ei suostu riisumaan vanhaa triboniaan.

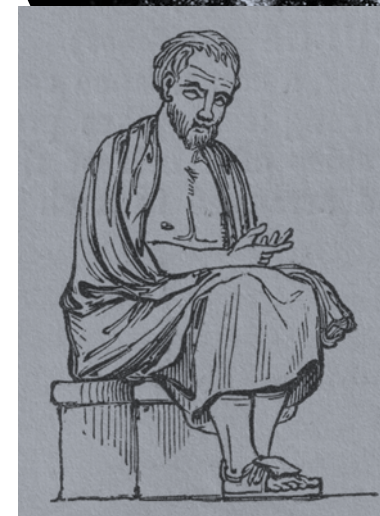
FI: Ei! Niin kauan kuin elän (zōn), en riisu tätä!

Tämä oli ainoa pelastukseni rintamalla ja kimppuumme hyökkäsi pohjoisen suuri Viima.

BD: Sinulle ei näköjään saa tehdä minkäänlaista palvelusta.

FI: Kautta Zeun ei, sillä siitä ei ole koskaan mitään hyötyä.

Tuossa hiljattain sain täyttää kupuni frittimuikulla ja pesijä veloitti kolme obolia!

Kaunakes

BD: Luovu vanhasta tribonistasi (tribōn)

ja heitä yllesi tribonin tapaan tämä lämmin asu (khlaina)!

FI: Että pitikin hankkia ja hoitaa lapsia!

Kun tämäkin nyt haluaa tukahduttaa [apopnixai] minut!

BD: Tässä, ota ja pue päällesi äläkä höpise.

FI: Mikä kamaluus (kakon) tämä on? Voi taivaan vallat!

BD: Jotkut sanovat sitä ”persialaiseksi”, jotkut taas puuhkaviitaksi/kaunakes.

FI: Minä luulin sitä lampaantaljaksi Thymaitadaista [Ateenan demos]

BD: Ei mikään ihme, kun et ole käynyt Sardeksessa. [muinaisen Lyydian pääkaupunki]

Sieltä olisit tunnistanut. Mutta nyt et

Villasyöppö

FI: Minäkö, no en kautta Zeun Mutta minusta se vaikuttaa hyvin samalta kuin Morykhoksen [makkara] säkki/kotelo (sagmati)

BD: Ehei, näitä kudotaan Ekbatanassa. [Meedian pääkaupunki]

FI: Ekbatanassako tehdään villamakkaraa?

BD: Kuinka niin? Ystävä hyvä, barbaarit kutovat näitä siellä suurin kustannuksin. Tämäkin on niellyt helposti talentin verran villaa.

FI: Eikö sitä sitten oikeutetusti pitäisi kutsua ennemmin villasyöpöksi (eriölēn) kuin kaunakeksiksi?

[Pyörremyrsky (eriölēn) – villa (erion) tuhota (ollunai)]

[Morykhos, ahmatti tragediarunoilija]

Mieluummin uuniin

Pakkopukeminen

FI: Oi voi minua kurjaa. Se saasta puhalsi minuun kuuman henkäyksen [...] Jos on pakko, niin sovittakaa minut mielummin uuniin [...] Ota sitten ainakin lihakoukku valmiiksi!

BD: Miksi ihmeessä?

FI: Jotta voit kiskoa minut ulos ennen kuin murenen!

Spartalaiset

BD: Seuraavaksi otat pois nuo kirotut tallukat/tohvelit (embadas) ja panet jalkaasi nämä spartalaiset/ lakonialaiset (Lakōnikas) [kasakkasaappaat – venäläiset]

FI: Minäkö ilkeäisin ikimaailmassa astua jalallani vihollisen (ekhthrōn), vihamiehen saappaisiin!

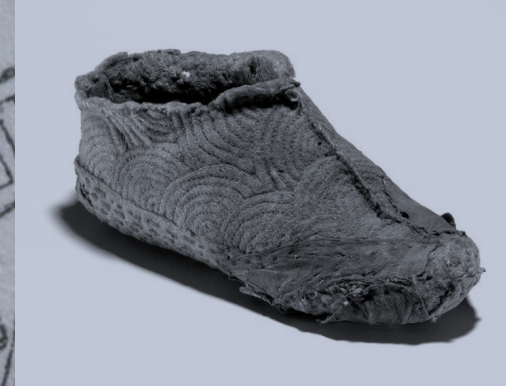
BD: Työnnä se nyt vain sisään, jahka kiireiltäsi ehdit. Äkkiä nyt, polkaise kunnolla spartalaiseen! [astu Spartaan]

FI: Tämä on väärin. Pakotat minut kulkemaan vihollisen kengissä. [jalkani vihollisen alueelle]

BD: Ja sitten toinen jalka.

FI: Ei tätä jalkaa! Yksi sen varpaista inhoaa spartalaisia.

FI: Voi minua onnetonta! En saa enää edes pakkasenpuremia vanhuuteni ratoksi.

Kävelytyyli

BDELYKLEON

Laita se vain sukkelasti jalkaan. Sitten astele tällä tavalla, hienostuneen keinuvasti, niin kuin rikkaat tekevät.

FILOKLEON

Näin ikään! Katsopas tätä tyyliä (skhēma) ja tarkastele (skepsai) ketä rikasta kävelytyyliini eniten muistuttaa.

BDELYKLEON

Ai ketä? Miestä, joka on laittanut valkosipulihauteita

[jalka]rakkuloihinsa.

FILOKLEON

Ja minä kun todella yritin saada perseen keikkumaan!

Sanan käytön taito

BDELYKLEON

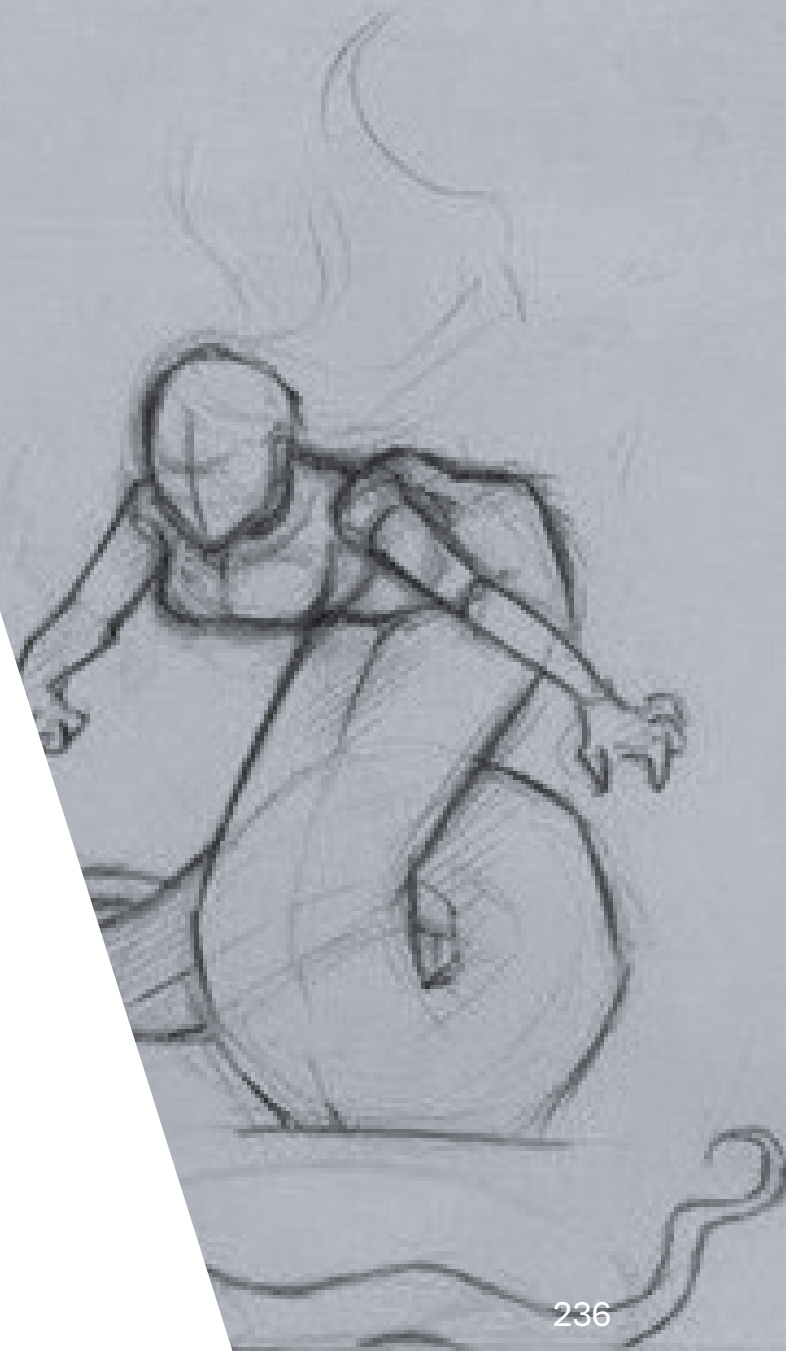
Kuule nyt, tiedätkö kuinka kertoa kunniallisia (*semnous*) tarinoita
paljon oppineiden (*polumathōn*) ja nokkelien (*dexiōn*) miesten seurassa?
[...] Mitä sanoisit heille?

FILOKLEON

Vaikka mitä!

Ensin kerron, että kun Lamia joutui kiinni, se päästi pierun.

Sitten, että Kardopion äitinsä...

Hilleri ja hiiri

BDELYKLEON

Kiitos ei satuja/ myyttejä (muthos), vaan jotain mikä liittyy ihmisiin!
Sellaista, mitä useimmiten puhutaan vaikka kotona.

FILOKLEON

Tiedän yhden nimenomaan kotiin liittyvän jutun:
Olipa kerran hilleri ja hiiri –

BDELYKLEON

Voi sivistymätöntä (apaideutos) moukkaa... kuten Theogenes sanoi lannankerääjälle, eikä se ollut kauniisti sanottu.
Aiotko jutella hiiristä ja hillereistä miesten seurassa?

Diplomaattitarinoita

FILOKLEON

Millaisia juttuja sitten pitäisi iskeä?

BDELYKLEON

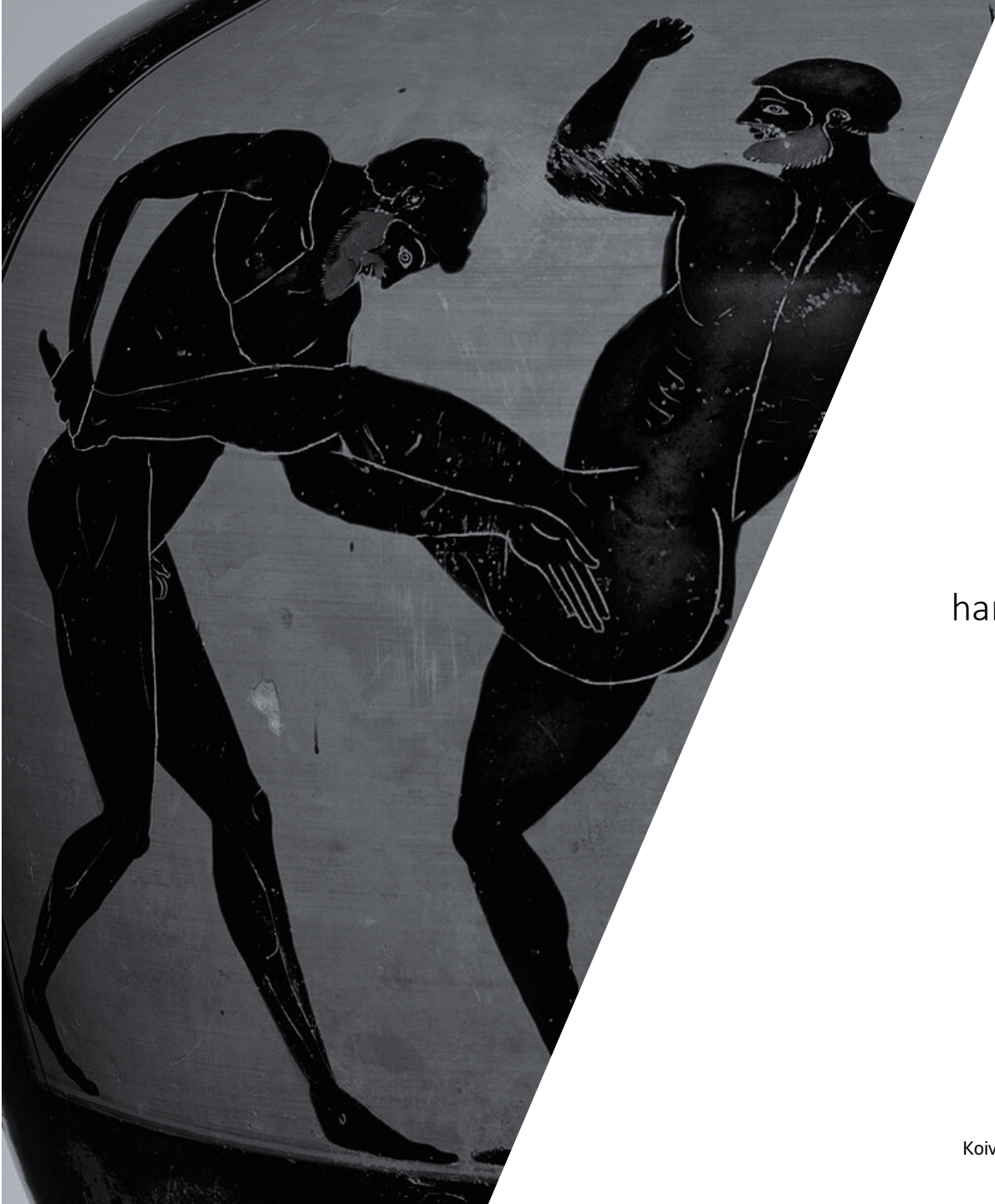
Jotakin suurenmoista, esimerkiksi
miten olit lähettiläänä Androkleen ja Kleistheneen kanssa.

FILOKLEON

En minä ole ollut lähettiläänä kuuna päivänä missään,
paitsi kerran Paroksella, ja silloin sain kaksi obolia [soutajan
palkka]

[Kansanjohtaja Androkles, oligarkit murhasivat 411. Karvaton Kleisthenes
naismaisuudesta pilkattu]

Kleofradesin maalaama palkintoamfora vapaapaini kilpailun palkinnoksi n. 500 eaa.

Puhu urheilusta

BDELYKLEON

No sitten sinun täytyy kertoa, miten Efoudion menestyi vapaaottelussa Askondasta vastaan, vaikka oli jo iäkäs ja harmaantunut. Hänellä oli silti väkivahvat kyljet, käsivarret ja uuma ja hänen rintansa (thōrak) oli kuin panssaria.

FILOKLEON

Lopeta, lopeta, puhut ihan mitä sattuu!

Miten voi osallistua vapaaotteluun rintapanssarissa (thōrak)?

[Arkadialainen Mainalian Efoudion oli voittanut vapaapainin Olympiassa 464 eaa.]

Miehuullisin teko

BDELYKLEON

Noin viisaat yleensä tarinoivat.

Mutta sanohan: jos olisit vieraassa juomaseurassa niin minkä teon katsoisit parhaaksi kertoa miehuullisipana nuorena tekemänäsi tekona?

FILOKLEON

No juu, juu! Miehekkäintä mitä olen tehnyt, se oli kun pöllin Ergasionin [Maajussin] viinitarhasta tukikepit!

Voitti juoksutähden

BDELYKLEON

En kestä [olet tuhokseni]. Tukikepit? Kerro mieluummin, miten jahtasit kerran villisikaa tai jänistä. Tai kerro vaikka soihtujuoksusta, johon osallistuit. Keksi jotain verevämpää/nuorekkaampaa (neanikōtaton)

FILOKLEON

Nyt tiedän, mikä on nuorekkaampaa! Se kun jullikkana lähdin jahtaamaan juoksija (dromeus) Fayllostä ja voitin – kahdella äänellä: mies tuomittiin herjauksesta.

[Krotonilainen Fayllos, juoksija ja viisiottelija voitti kolme kertaa Python kisat, myös laivan komentajana Salamiksen taistelussa.]

Seuratapojen harjoittelu

BD: Riittää! Käy tuohon loikoilemaan niin aletaan opetalla lisäksi miten olla leppoisa/juomajuhliin osallistuva (sympotikos) ja seurallinen (sunousiastikos).

FI: Miten pitää asettua? Kerro äkkiä!

BD: Tyylikkäästi/elegantisti/hyvä-muotoisesti (eu-skhemōn)

FI: Siis näinkö käsket asettumaan?

BD: En todellakaan! [...]

Oikaise jäsenesi ja kuin urheilija heittäydy huolettomasti alas päällyksille.

Sitten ylistä jotakin pronssiveistosta, katsele kattoa, ihmettele salin seinävaatteita.

Vettä kaadetaan käsillemme. Pöydät kannetaan esiin.

Aterioimme, peseydymme, nyt valutamme juomauhrin.

Pitojen harjoitus

FL: Jumalten kautta, onko kyseessä uni-juhlat (hestiaō)

BD: Auloksensoittajatar puhalttaa soittimeensa.

Juomakumppanisi (sumpotēs) ovat Theoros, Aiskhines, Fanos, Kleon, toinen muukalainen Akestorin pojan pään puolella. Osaatko tässä seurassa ottaa vuorosi vuorolaulussa (skoli) kauniisti/taidolla.

FL: Todellakin! Paremmin kuin kukaan Diakriksesta [Tapiolasta, Kaustisilta]

[Akestor Ateenaan tullut tragediarunoilija]

[Theoros, Aiskhines, Fanos, Kleon valtiomiehiä, Kleonin pñiriä]

Lauluharjoitus

BDELYKLEON

BD: Pian sen tiedän. Sovitaan, että minä olen Kleon ja aloitan

Harmodios-laululla ja jatkat siitä.

”Koskaan ei ole syntynyt Ateenassa...”

Harmodios vuorolaulut suosittuja juomalauluja. Harmodios veljensä Aristogeitonin kanssa demokraattisen Ateenan sankareita, tyrannin murhaajia. Surmasivat 514 tyranni Hippiaan veljen Hipparkhoksen.

Jatkolaulu

FILOKLEON

”... moista lurjusta tai varasta.”

BDELYKLEON

Noinko ajattelit tehdä? Sinut huudetaan maanrakoon!

Hän vannoo tekevänsä sinusta lopun ja tuhoaa sinut ja ajaa maanpakoon.

FILOKLEON

No sitten vastaan uhkauksiin,
kautta Zeuksen, uudella laululla:

*”Hei sinä ihminen, joka etsit suurta valtaa (kratos),
kaadat vielä koko kaupungin – sen tasapaino horjuu jo.”*

[Mukailu Alkaioksen runosta, joka varoitti Pittakoksen noususta Mytilenen tyranniksi.]

Theoros ja Kleon

BDELYKLEON

Entäs kun Theoros, joka lepäilee Kleonin jalkopäässä,
tarttuu hänen oikeaan käteensä ja ryhtyy laulamaan:

"Ystäväni, muista tarina Admetoksen ja rakasta hyviä ihmisiä."

[Sikyonin Praxilla: Lyyrinen naisrunoilija n. 450 eaa.]

Millä säkeillä vastaat vuorolauluun (skolia)?

FILOKLEON

Jotenkin näin:

*"Ei käy päinsä ketun lailla
olla muka ystävä molemmille."*

Kerskailu

BDELYKLEON

Sitten tulee Kerskalan pojan Aiskhineen vuoro,
hän on ylen viisas ja musikaalinen ja laulaa:

*"Vaurautta ja voimaa
Kleitagoralle ja minulle
thessalialaisten parissa..."*

FILOKLEON

"... olemmehan kilvan kerskailleet, sinä ja minä."

[Kleitagora. Jälleen suosittu juomalaulu.]

Juopottelemaan

BDELYKLEON

Nämä sinä tunnut osaavan varsin hyvin.

Meidän on aika lähteä illallisille Filoktemonin luo!

Poika! Poika! Varustahan, kultatukka, eväskori meille kahdelle!

[nyyttikestit vieraat tuovat ruuat]

No niin, vihdoinkin päästään juopottelemaan.

FILOKLEON

Ei missään nimessä!

Juominen on pahasta. Viinistä ei seuraa mitään muuta kuin

rikottuja ovia, tappeluita ja tavaroiden paiskomista!

Ja sitten krapulassa pulitellaan korvauksia.

Ei paremmissa piireissä

BDELYKLEON

Ei suinkaan, jos olet herrasmiesten seurassa.

(kauniiden hyvien - kalois te kagathois)

Voit anoa anteeksi loukatulta,

tai kertoa tälle itse jonkin nokkelan/kaupunkilaisen jutun,
pidoissa oppimaasi, vitsin Aisopokselta tai kaskun Sybariksesta.

Saat kaikki nauramaan, hän antaa asian olla ja lähtee pois.

FILOKLEON

Minun pitääkin sitten oppia paljon niitä tarinoita,
jos aion välttyä maksamasta, vaikka tekisin pahojani.

Toinen parabasis (1265-91)

Kuoro puhuttelee yleisöä

Amyusias

KUORO

Monta kertaa olen ajatellut, että olen luonnostani nokkela,
enkä koskaan tyhmä mutta miten paljon enemmän sitä on
Amyusias, Kerskalan poika Nutturapään heimosta,
kerran näin illastavan Leogoraan luona eikä syövän omenaa ja granaattiomenaa

[Amyusias pelaamisen himo. Leogoras erittäin varakas vanhaan aristokratiaan kuulunut puhuja Andokideen isä. Käytti raha juhliin ja hyviin ruokiin. Lähettiläänä Persiassa.]

Mies on nälkäinen kuin Antifon. [Menestynyt puhuja ja puheen kirjoittaja, yksi 400 harvainvallan johtajista.]

Lähetystön mukana hän matkasi jopa Farsalokseen,
missä seurusteli yksin yksityisesti thessalialaisten maaorjien/köyhien kanssa. Häntä
itseään orjallisempaa/köyhempää (penestēs) ei olekaan.

Automenes

Etevien lasten isä, muuta ei tiedetä

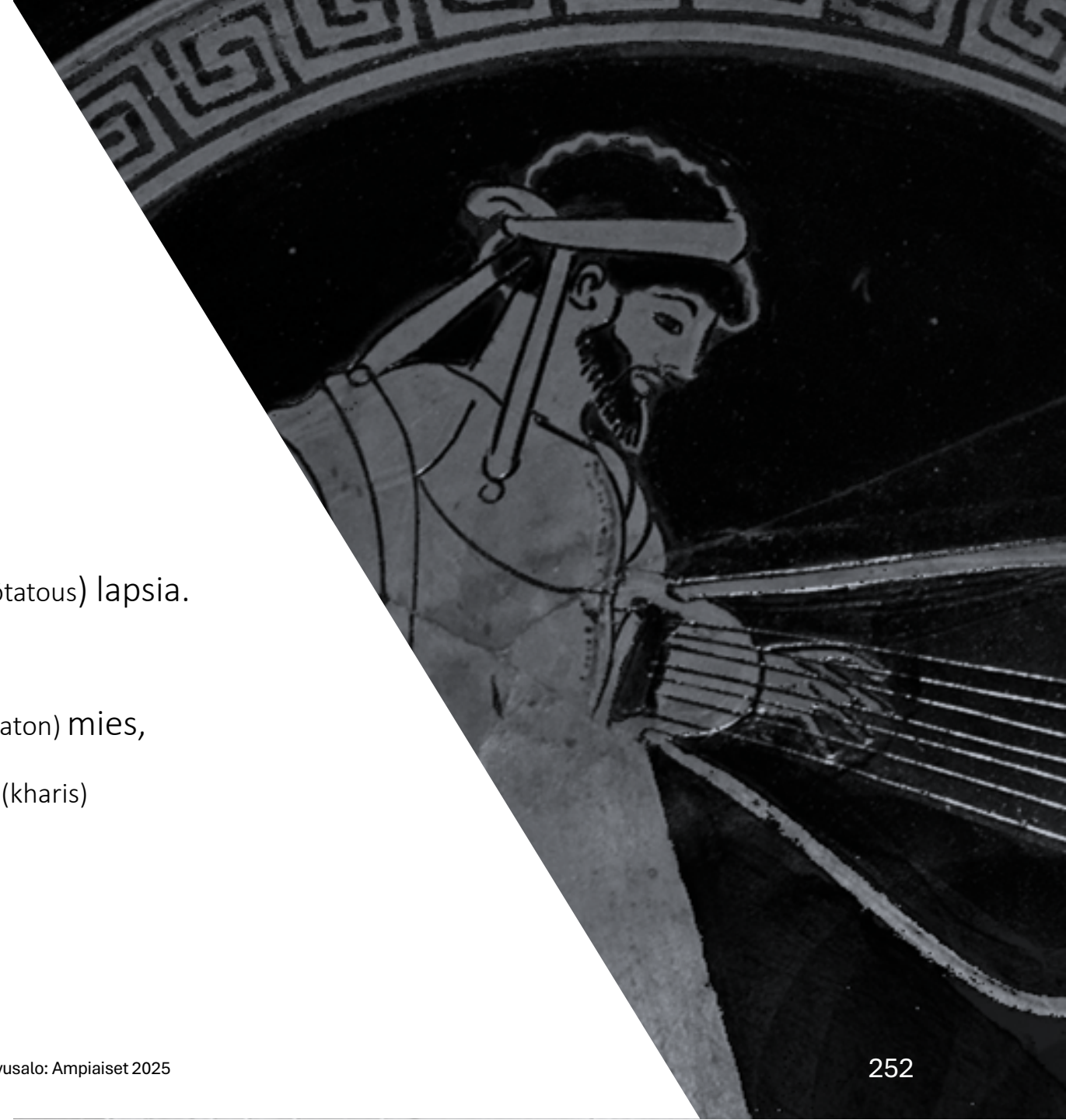
Oi, siunattu Automenes, onnittelemme sinua!

Olet saanut toinen toistaan taidokkaampia (kheirotekhnikōtatous) lapsia.

Yksi on kaikkien ystävä (filon) ja mitä taitavin/viisain (sofōtaton) mies,

loistolyyransoittaja (kipharaidotaton), aina niin hurmaava (kharis)

Toinen on näyttelijä (hupokritēs) ja kivuliaan taitava (sofon)

Arifrades taitava kielimies

Sitten on vielä Arifrades, jolla on eniten sydämen sivistystä/
intohimon/kiihkon viisautta/taitoa (thumosofikōtaton)

Hänen isänsä vannoi että oppimatta keltään ihan vain luonnollisella
viisaudellaan omasta tahdostaan oppi sen täysin käydessään
porttolassa harjoittamassa kielitoimintaa/taidetta/runoutta/
pillunuolentaa (glōttopoiein)

Arifrades myös komediarunoilija, nauruntuottaja (gelōtopoiein – glōttopoiein)

Kadonnut säkeistö

Kleonin kanssa sopu?

Jotkut sanoivat minun sopineen (katadiallassō) asiat Kleonin kanssa, kun tämä oli painostanut, ahdistellut ja herjannut minua. Kun minua nyljettiin, heitä jaksoi ulkopuolella naurattaa miten kovaa se mies raakkui!

Eivät he minusta piitanneet, heitä kiinnosti vain tietää, päästelenkö puserrettuna mehukkaita vitsejä.

Nähdessäni tämän, tein pienen jekun ja nyt on tukikeppi pettänyt viiniköynnöksen!

[Ratsuritarien jälkeen Kleon nostanut syytöksiä ja herjannut Aristofanesta. Tämä luultavammin selviytynyt lupaamalla ettei pilkkaa enää Kleonia komedioissa, mutta nyt petti lupauksen.]

Episodi: Ksanthiaksen Kertomus (1292-1325)

Ksanthiaksen paluu

KSANTHIAS

Voi kilpikonnat, vankan kilpenne suojissa autuaat! Miten järkevästi te verhoilette selkänne kattotiilillä niin että kylkenne pysyvät varmasti turvassa! Minut sen sijaan on hakattu sauvalla sinipunaiseksi/tatuoitu (stizomenos)

KUORONJOHTAJA

Mikä hätänä, lapsi hyvä? Sillä lapseksi voi kutsua oikeutetusti vanhaakin, joka saa selkäsaunoja.

Röyhkein (hubristotatos).

KSANTHIAS

No eikös vanhus ollutkin vihoviimeisin riesa
ja koko joukosta törkeimmin humalaremussa (paroinikos)

Ja siellä oli sentään Hippylos, Antifon, Lykon,
Lysistratos, Thoufrastos ja Frynikhoksen porukka.
Mutta hän oli heistä kaikista selvästi röyhkein (hubristotatos).

Heti ahtoi itsensä täyteen herkkuja
ja alkoi hyppiä ja pomppia, hirnua ja piereskellä
kuin pikku aasi, joka on juhlinut paahdetulla ohralla.

Sitten hän kutsui minua ”poika, poika” ja
hakkasi oikein nuoruuden innolla.

Vertaukset

Kun Lysistratos näki tilanteen, hän esitti vertauksen:
”Oi seniori, muistutat uusrikasta kypsymätöntä viiniä
tai aasia, joka on karannut vilja-astialle.”

Vastavertaus

”Sinä taas”, hän kirkui kurkku suorana
vastavertauksen,

”olet kuin heinäsirkka, joka on menettänyt siipensä
[viikunalehti viittaansa]
tai Sthenelos ilman teatteriroinaa ja rompetta!”

Kaikki taputtivat käsiään paitsi Thoufrastos,
joka mutristi huuliaan – kuten fiksun (dexios) kuuluu.

[Lysistratos vähissä vaatteissa. Sthenelos tragediarunoilija, tyhjää
ilman pukuja ja lavastuksia]

Solvaukset

Silloin vanhus kysyi Thoufrastokselta:

”Kuule, kerro mistä syystä olet niin ylimielinen/pitkätukkainen (komas) ja pollea (kompsos) vaikka aina nuoleskelet naurettavasti [olet niille parasiitti (kōmōdoloikheō)] niitä, joilla menee hyvin?”

Tällä tavalla hän loukkasi/solvasi (periubrizō) yksi kerrallaan jokaista, pilaili karkeasti ja siihen päälle vielä puhui moukkamaisia, mihinkään liittymättömiä juttuja.

Kotiinpaluu

Umpihumalassa hän sitten suuntasi kotia kohti
ja mukiloi matkan varrella satunnaisia vastaan tulijoita.

Hetkinen, tuolta se äijä nyt hoippuroi!
Minä tästä lähden ennen kuin saan nyrkistä.

Filokleon ja ensimmäiset loukatut (1326-40)

Isän paluu

FILOKLEON

Pois tieltä! Seis! Häipykää.

Joka minua seuraa, saa pian itkeä!

Mitä, alkakaa kalppia senkin kurjat

tai minä paistan teidät tällä soihdulla!

Vaadimme oikeutta

MIES

Totisesti, huomenna saat maksaa näistä teoistasi
meille kaikille, olitpa miten nuori tahansa!
Tulemme joukolla haastamaan sinut oikeuteen.

Filokleon ja Dardanis (1341-59)

Jeffrey Epstein kohtaus

[Filokleon nousee huilunsoittaja orjatyön kanssa portaita]

Tules tänne rappusille, oma pikku

Kultaturilaani (khrusomēlonthion), laita käsi tähän köyden pätkään.

[Tarjoaa riippuvaa tekofallostaan]

Pidä kiinni! Mutta ole varovainen, köysi on laho

Pieni hieronta (tribomenon) ei sitä kuitenkaan haittaa.

Huomasitko miten ovelasti (dexiōs) minä vein sinut,

kun olit joutua ottamaan suihin/ tekemään lesboslaiset (lesbian) pitovierailta?

Hoitele siitä ilosta (kharin) nyt tätä penistä (peos), vai mitä!

”Kiltti” tyttö saa ”vapautensa”

Mutta et sinä hoitele tai tee mitään. Kyllä sen tiedän
Vedätät vain ja naurat tälle [heristää fallostaan] suu suuresti ammolla.

Olethan [suu ammollaan] tehnyt toimet niin monelle muille.

Mutta siitä huolimatta, jos et ole tuhma nainen nyt, niin heti kun poikani
kuolee, ostan sinut vapaaksi ja otan nuorikokseni/jalkavaimokseni (pallakēn),

Oi pikkuinen suloinen mirrini/possuni/pilluni (khoirion).

Ja vanhakin nyt nuortuu..

Tällä hetkellä minulla ei ole valtaa oman omaisuuteeni. Koska olen nuori.
Ja minua pidetään tarkasti silmällä.

Oma poika kyttää minua, se on pahansisuinen
ja muutenkin varsinainen hiustenhalkojakitupiikki! (kuminopristokardamogluphos)

No, pelkää kai, että voin joutua turmion tielle...
Hänellähän ei ole muuta isää kuin minä...

Sinä senkin..

BDELYKLEON

Hei sinä sinä, kaistapäinen (tuphedanos) pillunkourija (khoirothlips)

olet näköjään ihastunut tuoreeseen... uurnaen (sorou)!

Mutta tästä et, kautta Apollonin, selviä seuraamuksitta.

FILOKLEON

Miten nautinnollista olisikaan maistaa hapanta oikeusjuttua!

BDELYKLEON

Kehtaat vielä nälviä? Vaikka varastit auloksensoittajatytön (aulētrida)

muilta pitovierailta.

FILOKLEON

Keneltä? Auloksensoittajatytön?

Mitä sinä tuollaisia höpötät kuin hautaan/puusta pudonnut?

Soihtu

BD: Kautta Zeun, kai tämä tässä on Dardanis!

FI: Ei suinkaan, vaan torilla jumalille sytytetty [soihtu].

BD: Tämä tässäkö?

FI: Tämä, tämä. Etkö näe tätä haaraa?

BD: Ja mikä on tuo musta kohta tuossa keskellä?

FI: Piki valuu sieltä ulos palaessa.

BD: Ja täällä takana on tietenkin aunusaukko (prōktos)

FI: Ei, se on soihdun oksakohta, joka pistää esiin.

BD: Mitä oikein selität, oksan reikä?

[...] Otan hänet sinulta ja vien pois!

Olen tullut siihen tulokseen, että sinä olet laho (sapron) etkä pysty suoriutumaan enää mistään

Tyrmäys

FILOKLEON

Kuuntelepa tätä!

Eräänä päivänä Olympiassa, kun olin katsomassa

Efoudion nyrkkeili hyvin Askondasta vastaan.

Vaikka hän oli jo vanha, seniori tyrmäsi nuoren vastustajansa!

[Filokleon iskee Bdelykleonin maahan.]

Niinpä sinun tulee varoa, ettet saa mustaa silmää!

[Dardanis pakenee.]

BDELYKLEON

Pyhä jysäys! Ainakin olet täysinoppinut tarinan Olympiasta.

Filokleon ja leivän myyjä (1388-1414),

Wasps 1909. The Cambridge Greek play. Theatre Royal 26.11-1.12.1909

Myrtia, leivänmyyjä

Tule mukaan avuksi, minä rukoilen, kautta jumalten!

Tuo on se mies, joka kävi päälle ja hakkasi soihdulla
ja kaatoi tästä korista leipiä maahan. Niitä meni ainakin
kymmenen obolin arvosta ja sitten vielä neljän.

BDELYKLEON

Katso nyt, mitä olet tehnyt! Edessä on hankaluuksia
ja oikeusjuttuja sinun juopottelusi takia.

FILOKLEON

Ei missään tapauksessa,
nämä asiat hoidetaan sukkelilla tarinoilla!
Minä tiedän, miten tämä nainen lepytetään.

Ateenan kansalaisen leivät pilalla

MYRTIA

Kautta kahden jumalattaren, luuletko tosiaan,
että pääset pälkähästä noin vain, vaikka olet pilannut
Ankylionin ja Sostraten tyttären Myrtian tuotteet!

[vanhempien nimet, todistus Ateenan kansalaisuudesta]

FILOKLEON

Kuulehan, rouva hyvä. Minä haluan kertoa sinulle ihanan tarinan.

MYRTIA

Kautta Zeun, et kyllä minulle ainakaan!

Tarina Aisopoksesta

FILOKLEON

Kun Aisopos oli kävelemässä kotiin illalliselta, röyhkeä humalainen narttu (kuōn) alkoi räksyttää hänelle.

Aisopos sanoi silloin: ”Voi narttu, narttu!

Mielestäni sinun olisi viisainta myydä tuo ilkeä kielesi ja ostaa silläkin rahalla jauhoja!”

Nainen syyttäjänä

MYRTIA

Ja vielä naurat (katagelas) minulle?

Haastan/nostan syytteen (proskaloumai) sinut, kuka ikinä oletkaan,
vastaamaan torinvalvojille (agoranomous) tavarani
vahingoittamisesta!

Khairefon tässä todistaa (klētēr), että sinut on haastettu.

[Tämä itse asiassa ainoita "todisteita" että naiset saattoivat toimia syyttäjinä tai
syytöksen nostajina. Yleensä ajateltu, että näin ei ollut.]

[Khairefon Sokrateen ystävä ja seuraaja Khairefon]

I DON'T CARE!

Toinen juttu

FILOKLEON

Kuuntele nyt vain! Ehkä saat paremmin kiinni tästä jutusta:

Lasos ja Simonides kilpailivat kerran runopalkinnosta.

Sitten Lasos sanoi:

”Ei voisi vähempää kiinnostaa (evvk)/ vähänpä se minua huolettaa.”

MYRTIA

Onko tuo tosissaan!?

(Myrtia ja Khairefon lähtevät pois.)

[Lasos Hermionelainen, runoilija, jonka tyranni Hipparkhos kutsui Ateenaan (n. 527 -514 eaa.) Väitettiin olleen perustamassa dityrambikilpailuja. Kokoelma nokkelia sanontoja kulki nimissä.

Simonides Keoslainen (n. 556–468 eaa.) myös Ateenaan Hipparkhoksen kutsusta.
Merkittävimpiä aikansa lyyrikoita.]

Kalpea ”nainen” naisen todistajana

FILOKLEON

Ja sinä, Khairefon, aiotko ruveta todistajaksi naiselle, vaikka itse muistutat kelmeää Inoa, joka takertuu Euripideen jalkoihin?

[Aristofanes pilkkaa Khairefon kalpeudesta Pilvissä ja naismaisuudesta. Ionia palvottiin myöhemmin Leukotheana, meren valkoisena jumalattarena. Ion takertuu Athamaksen, jalkoihin Euripideen tragediassa, mutta tässä itse Euripideksen jalkoihin kuten Sokrates ja Khairefon.]

Filokleon ja syyttäjä (1417-49)

Syyttäjä (katēgoros)

SYTTÄJÄ/ ASIANOMISTAJA

Oi voi, voi minua onnetonta. Haastan (proskaloumai) sinut, vanhus,
törkeästä pahoinpitelystä/ röyhkeästä väkivallasta (hubreōs)!

BDELYKLEON

Röyhkeästä väkivallasta (hubreōs)!

Älä jumalien nimissä haasta (kalese)

Minä otan maksaakseni sinulle korvauksen.

Määrää vain summa, niin olisin kiitollinen.

Sopiminen

FILOKLEON

Ei, kun minä itse sovin (diallassō) hänen kanssaan.

Myönnän että hakkasin ja heitin kivillä.

Tulehan tänne! Sanon kuinka paljon kolikoita suoritan teostani ja voimme jäädä ystäviksi, vai sanotko sinä?

ASIANOMISTAJA

Sano sinä! En kaipaa oikeusjuttuja enkä muutakaan toimia.

Sybarislainen tarina

FILOKLEON

Muuan sybarislainen mies putosi vaunuistaan
ja onnistui loukkaamaan pahasti päänsä.

Hän sattui olemaan tosi huono hevosmies.

Eräs hänen ystävänsä sattui paikalle ja sanoi:

”Suutari pysyköön lestissään.” [kukin harjoittakoon osaamansa taitoa]

Sama pätee sinuun: juoksepas siitä Pittaloksen paikkailtavaksi!

BDELYKLEON

Tämä on taas samaa kuin aiemmat elkeesi.

ASIANOMISTAJA (todistajalleen)

Joka tapauksessa paina mieleen tuo vastaus!

Toinen sybarislainen tarina

FILOKLEON

Kuuntele, älä karkaa! Kerran Sybariksessa
muuan nainen rikkoi kannun. (Huitaisee miestä.)

ASIANOMISTAJA

Todistakaa (marturomai) tämä!

FILOKLEON

Kannulla oli mukanaan joku, jota se pyysi todistajaksi.
Silloin tuo sybarislainen nainen sanoi: ”Koren nimeen!
Jos heittäisit todistamiset sikseen ja menisit kiireen vilkkaa
ostamaan sidetarpeita, niin olisit paljon järkevämpi!

ASIANOMISTAJA

Riehu (hubrizō) sinä vain, kunnes arkontti kuuluttaa jutun!

Kotka ja koppakuoriainen

BDELYKLEON (Kantaa Filokleon pois)

Kannan sinut tästä sisälle! Jos jätän tämän tekemättä,
kaikille haasteen esittäjille ei riitä pian todistajia.

FILOKLEON

Kerran Delfoissa Aisopos –

BDELYKLEON

Vähänpä se minua huolettaa/ kiinnostaa (oligon moi melei)

FILOKLEON

... sai syytteen pyhän maljan varastamisesta.

Mutta hän kertoi heille, että olipa koppakuoriainen –

BDELYKLEON

En kestä enää noita sinun sontiaisiasi!

[Kotka ja koppakuoriainen satu. Koppakuoriainen kostaa kotkalle.]

Yhteenkokoava laulu (1450-73)

Kuorolaulu

Minä kadehdin vanhuksen onnekkuutta (eutukhias),
mikä muutos onkaan tullut kuivaan elämään (biotēs)!

Tilalle hän oppii uusia tapoja,
suuri muutos koittaa kohti ylellisyyttä, mukavuutta.

Vaan ehkä hän ei tahdokaan?

On vaikea poiketa sivuun
luonnostaan, joka on aina ollut.

Silti näin on tapahtunut monelle:
toisin ajattelevien (gnōmais heterōn) seurassa
tavat ovat muuttuneet.

Pojan ylistys

Minä ylistän suuresti, kuten jokainen hyvä järkinen (eu fronusin) sitä isänrakkautta ja viisautta, jota Filokleonin pojalla on ja jonka turvin hän jatkaa polullaan.

Enpä ole kohdannut lempeämpää (aganos) enkä näin hullaantunut ja hurmaantunut kenenkään tavoista!

Missä väittelyn kohdassa hän ei olisi ollut voitokas?

Kun halusi järjestää (katakosmēsai) siittäjänsä arvokkaampien asioiden pariin.

Eksodos (1474-1537)

Dionyksoksen paluu

KSANTHIAS

Kautta Dionysoksen!

Joku henki (daimōn) on kärrännyt taloomme aivan mahdottoman
sekasorron (apora)!

Vanhus, joka on nauttinut viiniä pitkästä aikaa
ja saanut kuulla auloksensoittoa, on niin riemuissaan (perikharēs)
että on tanssinut koko yön samoja ikivanhoja tansseja, joilla
Thespis muinoin kilpaili.

Hän sanoo voivansa tanssikilvalla osoittaa, että nykyiset
tragedian esittäjät ovat pelkkiä ukko-Kronoksia!

Juopuneen hullu tanssi

FILOKLEON

”Lukitukset auki päästäkää!”

Tästä alkaa (tanssi)kuviot (skhēmatos)

KSANTHIAS

Pikemminkin alkaa hulluus (manias).

FILOKLEON

... kun kierrän voimalla kylkiäni!

Oi miten sierain sieppaa ilmaa

ja selkäruoto rätisee!

KSANTHIAS

Ota helleboria!

Pärskäjuuriuutetta annettiin lääkkeenä järkensä menettäneille

Saturday Night Fever 1977.

Haastajia?

FILOKLEON

... sillä meikäläisen nivelet
pyörivät nyt vinhasti maljoissaan!

Eikö suju hienosti!?

KSANTHIAS

Ei, Zeus soikoon, näyttää mielipuoliselta.

FILOKLEON

Nyt on aika kutsua ja haastaa kilpailijoita /haastajia (antagōnistēs)!
Jos joku tragedian esittäjä luulee osaavansa tanssia (orkheomai) kauniisti
niin tulkoon tänne tanssikilpaan (diorkheomai) kanssani!
Tuleeko kukaan? Onko ketään?

Rembrandt van Rijn: Pyhän Stefanoksen kivittäminen 1640.

Kivittäminen

KSANTHIAS

Sinut kivitetään pian!

takha ballēseis.

[Mielipuolena kaduilla riehuvat saattoivat joutua kivitetyksi ilman suvun suojaa]

Rapu-tanssija

FILOKLEON

Kuka onneton tuo on?

KSANTHIAS

Karkinoksen (Ravun) keskimmäinen poika.

FILOKLEON

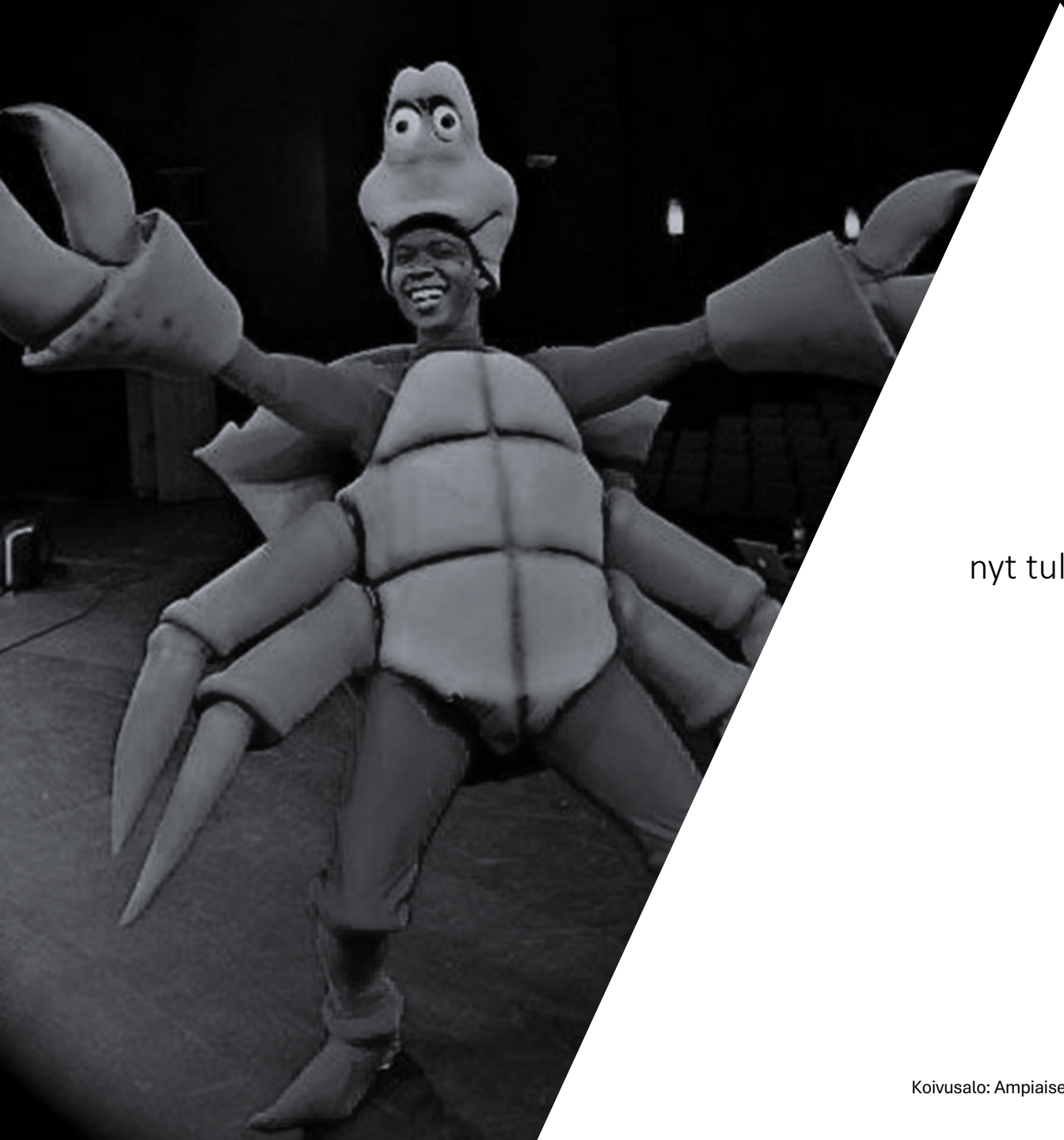
Hänet nielaistaan yhtenä suupalana!

Teen hänestä selvää mojavalla, sointuvalla
nyrkiniskulla!

Rytmistä (rhuthmō) hän ei ymmärrä mitään

[Karkinos oli Ateenan merivoimien kenraali (rapu nimi), mutta myös tanssija ja tragediarunoilija, joka voitti ensi palkinnon Dionysia-juhlilla 446 eaa. Kolme tanssijapoikaa, Ksenotimos, Ksenarkhos ja Ksenokles ja (neljäs) nuorimmainen tragediarunoilija]

Toinen raputanssija

KSANTHIAS

Voi sentään,
nyt tulee toinenkin tragedian tanssija Karkinoksen perheestä,
edellisen veli!

FILOKLEON

Kautta Zeun, mikä merenelävien ateria!

Kolmas raputanssija

KSANTHIAS

Mutta eihän siinä ole kuin kolme rapua –
tuolta näet saapuu vielä yksi Karkinoksen pojista!

Rapu-ateria kasassa

FILOKLEON

Mikäs sieltä hiipii? Onko se skorpioni vai hämähäkki?

KSANTHIAS

Se on simpukanvartija!

Sukunsa pienikokoisin ja laatii tragedioita.

FILOKLEON

Onnittelut, Karkinos, siunatuista lapsistasi!

Millainen peukaloisten katras tänne humpsahti!

Nyt minun on laskeuduttava alas kilpailemaan.

(Ksanthiaalle) Sekoittele näille keittolientä siltä varalta, että voitan!

Pyörähtely

KUORONJOHTAJA (kuorolle)

Astukaamme vähän taaemmas tanssijoiden tieltä!
Jotta saavat rauhassa pyörähdellä (bembikizō) tuossa etualalla.

Raputanssi

KUORO

Oi merenkulkijan (thalassiou) maineikkaat lapset!
Hypätkää hietikolla, tanssikaan villin meren rantaviivalla,
te katkarapujen veljet!
Kieputelkaa jalkaa vikkelästi, ja heittäköön joku
Frynikhoksen potkun:
niin korkean raajan nähdessään yleisö huutaa: Oooooo!
Pyörähtelevä käy piiritanssiin, rummuta vatsaa,
visko kinttua taivaaseen! Tulkoon hyörinää!

Karkinos itse saapuu

Valtias isänne ryömii lähemmäs, itse merten herra
(pontomedōn), ja nauttii lastensa kanssa,
kun poikasten on pantava jalalla koreasti!

Tanssien matkaan

Jos sopii, niin johdattakaa meidät täältä
tanssien, vauhdilla!

Kukaan ei ole ennen tehnyt näin:
saattanut trygodian kuoroa tanssien
matkaan!